

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Για την είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια

- Ν. 3386/2005 (ΦΕΚ Α' 212)
- Ν. 3448/2006 (ΦΕΚ Α' 57)
- Ν. 3536/2007 (ΦΕΚ Α' 42)
- Ν. 3613/2007 (ΦΕΚ Α' 263)
- Ν. 3649/2008 (ΦΕΚ Α' 39)
- Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ Α' 263)
- Ν. 3772/2009 (ΦΕΚ Α' 112)
- Ν. 3801/2009 (ΦΕΚ Α' 163)
- Ν. 3838/2010 (ΦΕΚ Α' 49)
- Ν. 3846/2010 (ΦΕΚ Α' 66)
- Ν. 3870/2010 (ΦΕΚ Α' 138)

Ν. 3386/2005, όπως ισχύει

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΟΡΙΣΜΟΙ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1 Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού:

α. Αλλοδαπός, είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή που δεν έχει ιθαγένεια.

β. Υπήκοος τρίτης χώρας, είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παρ. 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

γ. Ανιθαγενής, είναι το φυσικό πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Ν. Υόρκης του 1954 περί του καθεστώτος των ανιθαγενών, η οποία έχει κυρωθεί με τον ν.139/1975 (ΦΕΚ 176 Α').

δ. Άδεια διαμονής, είναι κάθε είδους πιστοποίηση που παρέχεται από τις ελληνικές αρχές και με βάση την οποία επιτρέπεται σε υπήκοο τρίτης χώρας να διαμένει νόμιμα στην Ελληνική Επικράτεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 "Για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών" (ΕΕL 157/15.6.2002).

ε. Οικογενειακή επανένωση, είναι η είσοδος και η διαμονή στη Χώρα των μελών της οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα, προκειμένου να διατηρηθεί η ενότητα της οικογένειας του, ασχέτως εάν οι οικογενειακοί δεσμοί δημιουργήθηκαν πριν ή μετά την είσοδο του στη Χώρα.

στ. Συντηρών, είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα και υποβάλλει αίτηση οικογενειακής επανένωσης, προκειμένου να επιτραπεί η είσοδος και η διαμονή στα μέλη της οικογένειας του στην Ελλάδα, όπως αυτά προσδιορίζονται στον παρόντα νόμο.

ζ. Επί μακρόν διαμένων, είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας που αποκτά την ανωτέρω ιδιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 67 του παρόντος.

η. Σπουδαστής, είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας που έγινε δεκτός σε ένα από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως αυτά ορίζονται στον παρόντα νόμο, και στον οποίο έχει επιτραπεί η είσοδος και δια-

μονή στο έδαφος της Χώρας, προκειμένου να έχει ως κύρια δραστηριότητα του την παρακολούθηση προγράμματος σπουδών.

θ. Ασυνόδευτος ανήλικος, είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και ο οποίος είτε εισέρχεται στην Ελληνική Επικράτεια χωρίς να συνοδεύεται από τον κατά το νόμο ή το έθιμο υπεύθυνο για την επιμέλεια του ενήλικου και για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η ανωτέρω κατάσταση είτε βρέθηκε χωρίς συνοδεία μετά την είσοδο του στη Χώρα.

ι. Θύμα εμπορίας ανθρώπων, είναι το φυσικό πρόσωπο που κατέστη θύμα των εγκλημάτων, τα οποία προβλέπονται στα άρθρα 323, 323 Α', 349, 351 και 351 Α' του Ποινικού Κώδικα, ανεξάρτητα από το εάν έχει εισέλθει στη Χώρα νόμιμα ή παράνομα.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις του:

α. Στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 17 παρ. 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει.

β. Στους διαπιστευμένους σε Πρεσβείες, Προξενία ή διεθνείς οργανισμούς με έδρα την Ελλάδα υπαλλήλους, καθώς και στους υπηκόους τρίτων χωρών που προσλαμβάνονται στις ως άνω υπηρεσίες ως διοικητικό προσωπικό, στις συζύγους και τα τέκνα αυτών.

γ. Στους πρόσφυγες και στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951, η οποία έχει κυρωθεί με το ν.δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

δ. Στα πρόσωπα που έχουν την άδεια να παραμείνουν στην Ελλάδα με βάση προσωρινή προστασία ή ζήτησαν την άδεια να παραμείνουν για το λόγο αυτόν και αναμένουν τη σχετική απόφαση.

ε. Στα πρόσωπα που έχουν την άδεια να παραμείνουν στην Ελλάδα με βάση επικουρικές μορφές προστασίας, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις και την εθνική νομοθεσία, ή ζήτησαν την άδεια να παραμείνουν για το λόγο αυτόν και αναμένουν τη σχετική απόφαση.

2. Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες, από τις οποίες η μία είναι ελληνική, ή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρούνται Έλληνες ή πολίτες των κρατών μελών αντίστοιχα και εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού.

3. Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνεται η ελληνική, είναι υποχρεωμένα να επιλέξουν ιθαγένεια, με δήλωση τους στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του οικείου κράτους.

4. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται, με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων ρυθμίσεων που προβλέπονται:

α. Σε διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της αφ' ενός, και τρίτων χωρών αφ' ετέρου.

β. Σε διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και τρίτων χωρών, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού, υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.

γ. Στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη της 18ης Οκτωβρίου 1961, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 1426/1984 (ΦΕΚ 32 Α').

Άρθρο 3

Σύσταση Διυπουργικής Επιτροπής Παρακολούθησης της Μεταναστευτικής Πολιτικής

1. Για τον συντονισμό της μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή, αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, η οποία συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.¹

¹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2, παρ.1 του ν.3536/2007

2. Έργο της Επιτροπής είναι η επεξεργασία θεμάτων μετανάστευσης (νόμιμης και παράνομης), με βάση την εξελικτική πορεία του φαινομένου, η έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών με σκοπό το συντονισμό των κατά περίπτωση εμπλεκόμενων φορέων, η παρακολούθηση του έργου τους και η εισήγηση μέτρων θεσμικού και τεχνικού χαρακτήρα προς την κατεύθυνση αποτελεσματικής αντιμετώπισης των σχετικών προβλημάτων. Η Επιτροπή συντονίζει την εκπόνηση και την εφαρμογή των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Δράσης του άρθρου 66, για την κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών.

3. Για τη διευκόλυνση του έργου της, η Διυπουργική Επιτροπή επικουρείται από Ειδική Επιτροπή, η οποία συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά ανά τρίμηνο, και έχει ως έργο την προετοιμασία των θεμάτων που εξετάζονται, καθώς και την εισήγηση των κατάλληλων μέτρων. Η ανωτέρω Ειδική Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και αποτελείται από τεχνοκράτες, εμπειρογνώμονες και στελέχη των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 του παρόντος Υπουργείων. *Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος και η γραμματειακή της υποστήριξη.*²

4. *Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας της Επιτροπής της παραγράφου 1 και η γραμματειακή της υποστήριξη.*³

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΙΣ ΜΕΘΟΡΙΑΚΕΣ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ

Άρθρο 4

Σημεία εισόδου-εξόδου

1. Σε κάθε πρόσωπο επιτρέπεται να εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος και να εξέρχεται από αυτό μόνον από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις.

2. Η είσοδος και η έξοδος εκτός των μεθοριακών διαβάσεων της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να επιτραπεί κατά περίπτωση, για εξαιρετικούς λόγους, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, που καθορίζει και τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου.

3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, είναι δυνατόν να καθορίζονται στα σύνορα της Χώρας προσωρινά σημεία διέλευσης προσώπων, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την άσκηση ελέγχου της κυκλοφορίας των διερχόμενων προσώπων. Οι ώρες και ο συνολικός χρόνος λειτουργίας αυτών των σημείων καθορίζονται με βάση τις ιδιαίτερες συνθήκες που επιβάλλουν την ανάγκη λειτουργίας τους και σε καμία περίπτωση δεν θα υπερβαίνει τους οκτώ μήνες, εκτός και αν εξαιρετικοί λόγοι δημόσιου συμφέροντος επιβάλλουν τη λειτουργία τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 5

Άσκηση ελέγχου-εισόδου

1. Κάθε πρόσωπο που εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχεται από αυτό υποβάλλεται σε έλεγχο κατά την άφιξη και την αναχώρηση του.

2. Ο έλεγχος των προσώπων που εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχονται από αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και ενεργείται από τις κατά τόπους αρμόδιες, για το σκοπό αυτόν, αστυνομικές αρχές.

3. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται οι αερολιμένες, οι λιμένες και τα χερσαία σημεία

² Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2, παρ.2 του ν.3536/2007

³ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2, παρ.3 του ν.3536/2007

στα σύνορα της Χώρας, μέσω των οποίων επιτρέπεται η είσοδος προσώπων στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό, καθώς και το περιεχόμενο του κάθε μορφής ελέγχου, τα όργανα ελέγχου και η διαδικασία εφαρμογής των δικαστικών και διοικητικών πράξεων, που έχουν σχέση με την είσοδο και την έξοδο προσώπων από τη Χώρα. Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν να καθορίζεται απλούστερη διαδικασία ελέγχου προσώπων που μετέχουν περιηγητικού πλου (κρουαζιέρας) ή επιβαίνουν πλοίων αναψυχής ή αεροσκαφών ειδικά ναυλωμένων, καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισόδου και εξόδου των υπό ναυτολόγηση ή απόλυση ναυτικών.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται τα έγγραφα, με τα οποία πρέπει να εφοδιάζονται οι υπήκοοι τρίτων χωρών που στερούνται ταξιδιωτικών εγγράφων και δεν καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εφοδιασμός τους από τις διπλωματικές αρχές της Χώρας τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Άρθρο 6

Θεώρηση εισόδου

1. Υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος οφείλει να έχει διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις.

2. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν, εφόσον αυτό απαιτείται από τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις, το κοινοτικό δίκαιο και τις εθνικές ρυθμίσεις, θεώρηση εισόδου (VISA).

3. Η θεώρηση εισόδου χορηγείται από την προξενική αρχή, στην οποία υπάγεται ο τόπος κατοικίας του υπηκόου τρίτης χώρας, αφού ληφθούν υπόψη λόγοι που αφορούν ιδίως στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας και τη δημόσια υγεία και διακρίνεται σε θεώρηση βραχείας διαμονής (θεώρηση "Σένγκεν") και σε θεώρηση μακράς διαμονής (εθνική θεώρηση).

4. Η εθνική θεώρηση εκδίδεται βάσει των αντίστοιχων για την άδεια διαμονής νομοθετικών ρυθμίσεων του παρόντος και η διάρκεια της συναρτάται, κατά περίπτωση, με εκείνη της προβλεπόμενης διαμονής.

5. Υπήκοοι τρίτων χωρών, που δεν έχουν υποχρέωση θεώρησης εισόδου, επιτρέπεται να εισέρχονται και να παραμένουν στην Ελληνική Επικράτεια μέχρι τρεις μήνες συνολικά ή τμηματικά εντός διαστήματος έξι μηνών από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου.

6. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, θεώρηση εισόδου επιτρέπεται να χορηγηθεί από τις υπηρεσίες ελέγχου διαβατηρίων κατά την άφιξη του υπηκόου τρίτης χώρας στο σημείο εισόδου, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών καθορίζονται οι προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης των θεωρήσεων εισόδου.

Άρθρο 7

Διέλευση υπηκόων τρίτων χωρών

1. Για την εφαρμογή του νόμου αυτού δεν συνιστά είσοδο στο ελληνικό έδαφος η διαμονή υπηκόου τρίτης χώρας στη ζώνη διερχομένων αερολιμένος ή λιμένος της Χώρας με σκοπό να συνεχίσει το ταξίδι του στην αλλοδαπή, με το ίδιο ή άλλο αεροσκάφος ή πλοίο.

2. Για τη διαμονή στη ζώνη διερχομένων απαιτείται θεώρηση εισόδου σε όσες περιπτώσεις προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία.

3. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, που παραμένει στη ζώνη διερχομένων, υποχρεούται να αναχωρήσει. Αν δεν αναχωρήσει, επιβιβάζεται σε αεροσκάφος ή πλοίο, με φροντίδα της αστυνομικής αρχής. Οι αερολιμενικές ή λιμενικές αρχές είναι υποχρεωμένες να συνδράμουν, εφόσον τους ζητηθεί.

4. Οι αρμόδιες αστυνομικές, τελωνειακές, λιμενικές και υγειονομικές αρχές διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν τα πρόσωπα που παραμένουν στη ζώνη διερχομένων, εφόσον κρίνουν τούτο αναγκαίο.

5. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορεί να υποχρεώσουν σε άμεση αναχώρηση διερχόμενο υπήκοο τρίτης χώρας αν διαπιστώσουν ότι δεν έχει θεώρηση εισόδου, όταν αυτή απαιτείται, και εισιτήριο για τη συνέχιση του ταξιδιού του, τόσο για τη χώρα προορισμού όσο και τις ενδιάμεσες χώρες, από το έδαφος των οποίων κατ' ανάγκη θα διέλθει.

Άρθρο 8

Άρνηση εισόδου

1. Οι αποφάσεις απόρριψης αιτημάτων χορήγησης θεώρησης εισόδου, που λαμβάνονται από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές, δεν χρήζουν ειδικής αιτιολογίας, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις ακόλουθες κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών και υπό την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας:

α. Υπηκόους τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας Έλληνα.

β. Υπηκόους τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

γ. Υπηκόους τρίτων χωρών, των οποίων η είσοδος, διαμονή, εγκατάσταση και απασχόληση στην Ελλάδα ζητείται κατ' εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου.

δ. Αναγνωρισμένους πρόσφυγες και τα μέλη της οικογένειάς τους.

ε. Υπηκόους τρίτων χωρών, που απασχολούνται σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μετακινούνται στην Ελλάδα για την εκτέλεση εργασίας ή έργου, στο πλαίσιο σχετικής συμβατικής υποχρέωσης.

2. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορούν να απαγορεύσουν, αιτιολογημένα, την είσοδο στην Ελλάδα υπηκόου τρίτης χώρας που έχει θεώρηση εισόδου, εφόσον διαπιστώσουν ότι στο πρόσωπο αυτού συντρέχει μία, τουλάχιστον, από τις παρακάτω περιπτώσεις:

α. Περιλαμβάνεται στον κατάλογο των υπηκόων τρίτων χωρών, για τους οποίους υπάρχει απαγόρευση εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 82 του νόμου αυτού.

β. Η είσοδος του μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία.

γ. Το διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που κατέχει δεν εξασφαλίζει την επάνοδο του στη χώρα προέλευσης ή ιθαγένειάς του ή σε τρίτη χώρα.

δ. Έρχεται με σκοπό να παραμείνει στην Ελλάδα για λόγο, ως προς τον οποίο απαιτείται η έκδοση άδειας διαμονής και δεν έχει την απαιτούμενη ειδική θεώρηση εισόδου.

ε. Δεν κατέχει τα απαραίτητα έγγραφα για να δικαιολογήσει το σκοπό του ταξιδιού του και τα αναγκαία για τη συντήρησή του οικονομικά μέσα. Είναι, όμως, δυνατόν ημεδαπός, με δήλωση υποδοχής που συντάσσεται σε ειδικό προς τούτο έντυπο και κατατίθεται ως δικαιολογητικό στις αρμόδιες για το διαβατηριακό έλεγχο αρχές, να αναφέρει το σκοπό του ταξιδιού του υπηκόου τρίτης χώρας και να εγγυηθεί, με την κατάθεση στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ποσού που καλύπτει τις δαπάνες επαναπροώθησής του ή απέλασής του και ποσού ίσου με τριμηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη για την κάλυψη μέρους ή του συνόλου των αναγκαιών για τη συντήρησή του εξόδων.

Σε περίπτωση συνδρομής μίας εκ των ανωτέρω περιπτώσεων επιδίδεται στον υπήκοο τρίτης χώρας το προβλεπόμενο από τις διεθνείς συμβάσεις και κανονισμούς σχετικό έντυπο άρνησης εισόδου.

Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης μπορεί, με απόφασή του, να επιτρέπει στις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις και στα προσωρινά σημεία διέλευσης προσώπων την είσοδο υπηκόου τρίτης χώρας, παρά την ύπαρξη απαγορευτικού λόγου της παραγράφου αυτής, εφόσον τούτο επιβάλλεται για σπουδαίους λόγους δημόσιου συμφέροντος ή ανωτέρας βίας ή διευκόλυνσης κίνησης ελληνικού πλοίου, η οποία δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί με άλλο τρόπο.

3. Υπήκοος τρίτης χώρας, που έχει εισέλθει στην Ελλάδα από τη ζώνη διερχομένων και δεν του επιτρέπεται η είσοδος στη χώρα προορισμού, δεν γίνεται δεκτός για επανείσοδο, εάν δεν πληροί εκ νέου τις προϋποθέσεις του παρόντος, εφόσον κατά την επιστροφή του μεσολάβησε είσοδος του σε τρίτη, ενδιάμεση, χώρα.

4. Δεν απαγορεύεται η είσοδος στην Ελλάδα προσώπου που αποδεικνύεται ότι έχει την ελληνική ιθαγένεια ή την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αν ακόμη στερείται διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.

5. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου εφόσον, κατά την είσοδο στην Ελλάδα υπηκόου τρίτης χώρας που είναι κάτοχος άδειας διαμονής, διαπιστώσουν τη συνδρομή λόγων που δικαιολογούν την ανάκληση της, οφείλουν να το γνωστοποιήσουν αμέσως στην αρμόδια Υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης, προκειμένου να κινηθεί η σχετική διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ**

Άρθρο 9

Τύποι αδειών διαμονής

1. Υπήκοος τρίτης χώρας, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου στην Ελλάδα για έναν από τους λόγους που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, οφείλει να ζητήσει άδεια διαμονής για τον ίδιο λόγο, εάν πληροί τις προβλεπόμενες από το νόμο αυτόν προϋποθέσεις.

2. Καθιερώνονται οι παρακάτω κατηγορίες αδειών διαμονής, καθώς και οι τύποι αδειών που περιλαμβάνονται σε αυτές. Οι τύποι αδειών διαμονής παρέχουν στον κάτοχο το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις του νόμου αυτού:

Α) Άδεια διαμονής για εργασία:

A1. Εξηρημένη εργασία ή παροχή υπηρεσιών ή έργου

A2. Εποχιακή εργασία

A3. Στελέχη εταιριών

A4. Προσωρινή μετακίνηση για παροχή υπηρεσίας

A5. Αθλητές Προπονητές

A6. Μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων

A7. Πνευματικοί δημιουργοί

A8. Μέλη ξένων αρχαιολογικών σχολών

Β) Άδεια διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα:

B1. Ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα

B2. Ανάπτυξη επενδυτικής δραστηριότητας

Γ) Άδεια διαμονής για ειδικούς λόγους:

Γ1. Σπουδές

Γ2. Επαγγελματική κατάρτιση

Γ3. Υπότροφοι Ειδικά προγράμματα

Γ4. Σπουδές σε στρατιωτικές σχολές

Γ5. Απόκτηση ιατρικής ειδικότητας

Γ6. Οικονομικά ανεξάρτητα άτομα

Γ7. Ενήλικα τέκνα διπλωματικών υπαλλήλων

Γ8. Υπηρετικό προσωπικό διπλωματικών αποστολών

Γ9. Ανταποκριτές ξένου τύπου

Γ10. Λειτουργοί γνωστών θρησκειών

Γ11. Αθωνιάδα Σχολή

Γ12. Σπουδή, γνωριμία και άσκηση του μοναχικού βίου

Γ13. Αρχηγοί οργανωμένων ομάδων τουρισμού

Γ14. Ερευνητές

Δ) Άδεια διαμονής για εξαιρετικούς λόγους:

Δ1. Ανθρωπιστικοί

Δ2. Δημόσιο Συμφέρον

Δ3. Θύματα εμπορίας

Ε) Άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση:

Ε1. Μέλη οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας
Ε2. Αυτοτελής άδεια διαμονής μελών οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας Ε3. Μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη Ε.Ε.

ΣΤ) Άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας.

Ζ) Άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος.

3. Οι παραπάνω άδειες εκδίδονται με τη μορφή αδειών διαμονής ενιαίου τύπου κατ' εφαρμογή του Κανονισμού ΕΚ 1030/2002, με εξαίρεση τις άδειες τύπου Ε3, οι οποίες εκδίδονται με τη μορφή Δελτίου Διαμονής και Δελτίου Μόνιμης Διαμονής. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο των ανωτέρω Δελτίων.

4. Σε κάθε άδεια διαμονής αναγράφεται εάν επιτρέπεται στον κάτοχο η πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων του νόμου αυτού.

Άρθρο 10

Γενικές προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής

Το δικαίωμα διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών που εισέρχονται νόμιμα στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του νόμου αυτού, τελεί υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) Να είναι κάτοχοι ισχύοντος διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις.

β) Να μη συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια.

Η εξέταση λόγων που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο κατά την αρχική χορήγηση της άδειας διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας, για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος και για τη χορήγηση άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας, κατά την πρόβλεψη της παρ.2 του άρθρου 91. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών υποχρεούνται στο τέλος κάθε μήνα να αποστέλλουν στις κατά τόπους αστυνομικές διευθύνσεις ή διευθύνσεις ασφάλειας της Ελληνικής Αστυνομίας καταστάσεις με τα ακριβή στοιχεία των υπηκόων τρίτων χωρών, των οποίων ανανεώθηκαν οι άδειες διαμονής. *Εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής. Η συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας που ανακύπτουν μετά τη χορήγηση της άδειας διαμονής συνιστούν λόγο ανάκλησής της. Εάν στο πρόσωπο του υπηκόου τρίτης χώρας συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, για τους οποίους δεν υφίσταται τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ή εγγραφή του στον κατάλογο ανεπιθύμητων που προβλέπεται στο άρθρο 49 του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α'), τότε οι λόγοι αυτοί θα πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς και αιτιολογημένως στη σχετική απόφαση.*⁴

γ) Να μην αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Οι μόνες ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν άρνηση εισόδου ή του δικαιώματος διαμονής είναι εκείνες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες επιβάλλουν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Η διαπίστωση, μετά την έκδοση της αρχικής άδειας διαμονής, ότι ο ενδιαφερόμενος πάσχει από ασθένεια, από την οποία προσεβλήθη μετά την είσοδο του στη Χώρα, δεν αποτελεί λόγο για τη μη ανανέωση της άδειας διαμονής του ή την απομάκρυνση του από το έδαφος της Χώρας.

δ) Να διαθέτουν πλήρη ασφάλιση ασθένειας, για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς.

ε) Να διαθέτουν πόρους για την κάλυψη των εξόδων επιστροφής τους στη Χώρα προέλευσης. Σε περίπτωση που για την επιστροφή τους προκαλείται δημόσια δαπάνη, υποχρεούνται να την καλύψουν.

⁴ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν.3536/2007

Άρθρο 11

Υποβολή αίτησης για χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας που αιτείται τη χορήγηση άδειας διαμονής στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του νόμου αυτού, οφείλει, μετά την είσοδο του στη Χώρα και πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, εκτός αν από τις διατάξεις του παρόντος ορίζεται διαφορετικά, να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση της. *Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο μηνών πριν από τη λήξη της άδειας διαμονής, να υποβάλει σχετική αίτηση. Εκπρόθεσμες αιτήσεις για ανανέωση άδειας διαμονής, μπορούν να κατατεθούν μέχρι και ένα μήνα από τη λήξη της. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 73 και ο υπήκοος τρίτης χώρας υπόκειται στην καταβολή προστίμου υπέρ του Δημοσίου ίσου με το ένα τρίτο του παραβόλου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005. Μετά την πάροδο μηνός από τη λήξη της άδειας διαμονής δεν είναι δυνατή η κατάθεση σχετικής αίτησης.*⁵ Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η Υπηρεσία Αλλοδαπών της Περιφέρειας που λειτουργεί στο νομό του τόπου κατοικίας ή διαμονής του.

Οι αιτήσεις για τη χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής κατατίθενται στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αιτούντος.

Οι δήμοι και οι κοινότητες ελέγχουν την πληρότητα των δικαιολογητικών και διαβιβάζουν το σχετικό φάκελο στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών της Περιφέρειας, το αργότερο εντός δεκαπέντε ημερών, αφότου υποβληθούν. Για τις άδειες διαμονής που εκδίδονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η σχετική αίτηση κατατίθεται στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου.

2. Μαζί με την αίτηση χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής, ο αιτών πρέπει να καταθέτει παράβολο, όπως τούτο ορίζεται στο άρθρο 92 του νόμου αυτού, και να επισυνάπτει τα απαιτούμενα για κάθε περίπτωση δικαιολογητικά που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο των αιτήσεων, η διαδικασία επίδοσης των αδειών διαμονής στους δικαιούχους, καθώς και ο τύπος της βεβαίωσης της επόμενης παραγράφου.

3. Η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και οι δήμοι και οι κοινότητες, εφόσον τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι πλήρη, χορηγούν στον υπήκοο τρίτης χώρας σχετική βεβαίωση κατάθεσης.

4. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος κατέθεσε εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης ή ανανέωσης της άδειας διαμονής με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και έχει λάβει τη βεβαίωση της προηγούμενης παραγράφου, θεωρείται ότι νομίμως διαμένει στη Χώρα, έως ότου η Διοίκηση αποφανθεί επί του αιτήματός του. Σε περίπτωση έκδοσης απορριπτικής απόφασης, η ανωτέρω βεβαίωση παύει, αυτοδικαίως, να ισχύει.

Άρθρο 12

Διαδικασία χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής

1. Η Περιφέρεια, αφού λάβει υπόψη της λόγους που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας, μπορεί να καλέσει, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού, τον υπήκοο τρίτης χώρας για συνέντευξη σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης. Εάν δεν εμφανισθεί προς συνέντευξη, η αίτηση απορρίπτεται. Η σχετική απόφαση εκδίδεται από την Περιφέρεια μέσα σε δύο μήνες από την περιέλευση σε αυτήν του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών. *Εκπρόθεσμες αιτήσεις, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 11, απορρίπτονται, εκτός εάν συντρέχουν, αποδεδειγμένως, λόγοι ανωτέρας βίας.*⁶

2. Η κλήση του υπηκόου τρίτης χώρας για συνέντευξη ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Στην περίπτωση αυτή, ο υπήκοος τρίτης χώρας καλείται εκ νέου για συνέντευξη κατά την ανωτέρω διαδικασία και, εφόσον δεν εμφανισθεί, η αίτηση απορρίπτεται.

⁵ Προστέθηκαν με το άρθρο 4, παρ.1 του ν.3536/2007

⁶ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4, παρ.2 του ν.3536/2007

3. Η Επιτροπή Μετανάστευσης παρέχει τη γνώμη της για κάθε περίπτωση που της ζητηθεί από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

4. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

5. Η ισχύς της αρχικής άδειας διαμονής, με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων του νόμου αυτού, είναι ετήσια και η εκάστοτε ανανέωση της διετής, έως την πλήρωση των προϋποθέσεων για τη χορήγηση άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας ή για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένουστος.

6. Σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η αλλαγή σκοπού για τους κατόχους αδειών διαμονής για τους λόγους που προβλέπονται στα άρθρα 16 έως και 23, 28, 30, 32, 33, 34, 36 έως και 43 και 45 του νόμου αυτού.⁷

Άρθρο 13

Γνωμοδοτική Επιτροπή Μετανάστευσης

1. Σε κάθε νομό της Περιφέρειας συνιστάται πενταμελής Επιτροπή Μετανάστευσης, η οποία αποτελείται από τέσσερις υπαλλήλους της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, από τους οποίους ο ένας είναι ο προϊστάμενος της, ο οποίος και προεδρεύει, και από έναν εκπρόσωπο της αστυνομικής αρχής. Για την Περιφέρεια Αττικής, συνιστάται μία Επιτροπή για κάθε αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, συγκροτείται η Επιτροπή και ορίζονται τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της, ο γραμματέας με τον αναπληρωτή του, καθώς και ο εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, μαζί με τον αναπληρωτή του. Ο εισηγητής και ο γραμματέας είναι υπάλληλοι της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης.

*Με αποφάσεις των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα, μπορεί να συνιστώνται, σε κάθε υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας Αττικής και στον νομό Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, μέχρι δύο επιπλέον, Επιτροπές Μετανάστευσης, εφόσον τούτο επιβάλλεται για την ταχύτερη διεκπεραίωση του έργου τους.*⁸

*Η συγκρότηση των Επιτροπών, σε κάθε Νομό Περιφέρειας, μπορεί να γίνεται και με υπαλλήλους της, που υπηρετούν σε οποιαδήποτε υπηρεσία του ίδιου Νομού, εφόσον δεν επαρκεί το προσωπικό της αντίστοιχης Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης.*⁹

2. Έργο της Επιτροπής Μετανάστευσης είναι η διατύπωση γνώμης για τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας. Η Επιτροπή, για να διαμορφώσει τη γνώμη της, λαμβάνει υπόψη τα προβλεπόμενα από τις επί μέρους διατάξεις του νόμου αυτού στοιχεία και την εν γένει προσωπικότητα του υπηκόου τρίτης χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 14

Διαδικασία μετάκλησης υπηκόου τρίτης χώρας για εργασία

1. Επιτρέπεται η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα για απασχόληση με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη και για ορισμένο είδος απασχόλησης, εφόσον του έχει χορηγηθεί η αντίστοιχη θεώρηση εισόδου.

2. Στην έδρα κάθε Περιφέρειας συγκροτείται Επιτροπή, η οποία αποτελείται από:

α. Τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή τον Διευθυντή της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, ως πρόεδρο.

⁷ Με το άρθρο 4, παρ.3 του ν.3536/2007 καταργήθηκε η παρ.5 και οι παράγραφοι 6 και 7 αναριθμήθηκαν σε 5 και 6 αντίστοιχα

⁸ Συμπληρώθηκε με την παρ.2 του άρθρου 34 του ν.3448/2006 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4, παρ.4 του ν.3536/2007

⁹ Συμπληρώθηκε με την παρ.2 του άρθρου 34 του ν.3448/2006

- β. Τον προϊστάμενο του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.).
- γ. Εκπρόσωπο της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος (Ε.Ν.Α.Ε.).
- δ. Εκπρόσωπο του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).
- ε. Εκπρόσωπο του Εργατικού Κέντρου της έδρας της Περιφέρειας.
- στ. Εκπρόσωπο των τοπικών Επιμελητηρίων.

ζ. Εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.) ή της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.), ως τακτικά μέλη μαζί με τους υποδεικνυόμενους, αντίστοιχους, αναπληρωτές τους.

η. Εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Ένωσης Πλοιοκτητών Μέσης Αλιείας.

θ. Εκπρόσωπο της Ένωσης Πλοιοκτητών «Γρι –Γρι» Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους.¹⁰

3. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας το Δεκέμβριο κάθε δεύτερου έτους, η θητεία της είναι διετής και αρχίζει την 1 η Ιανουαρίου του επόμενου έτους. Σε περίπτωση που δεν υποδειχθούν τα μέλη από τους οικείους φορείς της προηγούμενης παραγράφου, μέσα σε τριάντα ημέρες αφότου υποβληθεί σχετικό αίτημα, ο ορισμός γίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Έργο της Επιτροπής είναι η κατάρτιση, κατά το τελευταίο τρίμηνο κάθε έτους, έκθεσης στην οποία καταχωρίζονται οι υπάρχουσες ανάγκες σε εργατικό δυναμικό στην Περιφέρεια και οι κενές θέσεις εργασίας ανά ειδικότητα, νομό και διάρκεια απασχόλησης, που μπορεί να καλυφθούν από υπήκοο τρίτης χώρας. Κατά την κατάρτιση της έκθεσης λαμβάνονται υπόψη, υποχρεωτικά, τα κριτήρια που καθορίζονται με την κ.υ.α. της παραγράφου 5 και το συμφέρον της εθνικής οικονομίας.¹¹ Η ανωτέρω έκθεση διαβιβάζεται στο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, το οποίο επισπεύδει την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της επόμενης παραγράφου. Η ίδια έκθεση κοινοποιείται και στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου ορίζονται εισηγητές και γραμματέας της Επιτροπής, οι οποίοι είναι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.¹²

4. Με βάση την έκθεση της ανωτέρω παραγράφου καθορίζεται, με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ο ανώτατος αριθμός αδειών διαμονής για εργασία, που χορηγούνται κάθε έτος σε υπηκόους τρίτων χωρών, ανά νομό, ιθαγένεια, είδος και διάρκεια απασχόλησης, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται στις οικείες Περιφέρειες, στον Ο.Α.Ε.Δ., στα συναρμόδια Υπουργεία, καθώς και στις οικείες ελληνικές προξενικές αρχές.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη, η διαδικασία κατάρτισης της έκθεσης της παραγράφου 3 καθώς και οι ειδικότεροι όροι για τη μετάκληση για εξαρτημένη εργασία των υπηκόων τρίτων χωρών στη χώρα.¹³

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας μπορεί να συνιστώνται, σε έδρες πρεσβειών και έμμισθων ελληνικών προξενικών αρχών, στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών και με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της Χώρας, Γραφεία Εύρεσης Εργασίας, να καθορίζονται οι αρμοδιότητες τους, να προβλέπονται οι οργανικές θέσεις προσωπικού, να προσδιορίζονται οι κατηγορίες, οι κλάδοι και τα προσόντα του εν λόγω προσωπικού, ο τρόπος πλήρωσης των ανωτέρω οργανικών θέσεων και να ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.

¹⁰ Προστέθηκαν με το άρθρο 5, παρ.1 του ν.3536/2007

¹¹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο το άρθρο 5, παρ.3 του ν.3536/2007

¹² Προστέθηκε με το άρθρο 5, παρ.2 του ν.3536/2007

¹³ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5, παρ.4 του ν.3536/2007

7. Όπου στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου αναφέρεται η οικεία ελληνική προξενική αρχή, μετά τη σύσταση των Γραφείων Εύρεσης Εργασίας εξωτερικού της προηγούμενης παραγράφου, νοούνται, εφεξής, τα ανωτέρω Γραφεία.¹⁴

Άρθρο 15

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για εξηρημένη εργασία

1. Στον υπήκοο τρίτης χώρας, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για την παροχή εξηρημένης εργασίας στην Ελλάδα, χορηγείται άδεια διαμονής για εξηρημένη εργασία, εφόσον έχει συνάψει σύμβαση εργασίας από την οποία προκύπτει ότι η αμοιβή του είναι ίση, τουλάχιστον, με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη και προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που καθορίζονται με την απόφαση του άρθρου 11 παρ. 2 του νόμου αυτού.

2. Για την ανανέωση άδειας διαμονής για εξηρημένη εργασία, ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο μηνών πριν από τη λήξη της άδειας διαμονής, να καταθέσει στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αίτηση και δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτει:

α. Η εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων.

β. Η συνδρομή των προϋποθέσεων που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο. *Ειδικά για την περίπτωση απασχόλησης ατόμων σε γεωργικές εργασίες, οικοδόμων, αποκλειστικών νοσοκόμων και προσωπικού εργαζομένου κατ' οίκον, με σχέση εξηρημένης εργασίας σε περισσότερους του ενός μη σταθερούς εργοδότες, δεν απαιτείται προσκόμιση σύμβασης εργασίας.¹⁵ Ομοίως, δεν απαιτείται η προσκόμιση επίκαιρης σύμβασης εργασίας σε περιπτώσεις εποχιακά εργαζομένων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και σε επιχειρήσεις επισιτισμού, εφόσον κατά το διάστημα της ανανέωσης λαμβάνουν επίδομα ανεργίας.¹⁶*

γ. Η πραγματοποίηση ελάχιστου αριθμού ημερομισθίων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, όπως αυτά καθορίζονται στην απόφαση του άρθρου 90 παρ. 1 του νόμου αυτού.

Εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει πραγματοποιήσει μικρότερο αριθμό ημερομισθίων, μπορεί να προβεί στην εξαγορά αριθμού ημερών ασφάλισης μέχρι ποσοστού 20% του απαιτούμενου βάσει της ανωτέρω απόφασης αριθμού. Σε περίπτωση ανανέωσης διετούς άδειας διαμονής, η προϋπόθεση αυτή πρέπει να συντρέχει αθροιστικά για το σύνολο της διετίας.¹⁷

Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

3. Ο υπήκοος τρίτης χώρας επιτρέπεται να συνάπτει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη κατά τη διάρκεια ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής του, με την προϋπόθεση ότι δεν επέρχεται μεταβολή της ειδικότητας, για την οποία του χορηγήθηκε η ειδική θεώρηση εισόδου, καθώς και του ασφαλιστικού φορέα. Σε περίπτωση αλλαγής εργοδότη, κατά τα ανωτέρω, ο εργαζόμενος οφείλει να ενημερώσει την αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, σε χρονικό διάστημα τριάντα ημερών από τη σύναψη της νέας σύμβασης. Η Περιφέρεια ενημερώνει για την ανωτέρω μεταβολή την Επιτροπή του άρθρου 14 παρ. 2 του νόμου αυτού.

4. Ο κάτοχος άδειας διαμονής για εργασία μπορεί να εργασθεί σε άλλο νομό της ίδιας ή διαφορετικής Περιφέρειας μετά την πάροδο ενός έτους από τη χορήγηση της αρχικής άδειας διαμονής.¹⁸

5. Μετά την πάροδο ενός έτους από τη χορήγηση άδειας διαμονής για εξηρημένη εργασία, επιτρέπεται η ανανέωση της άδειας διαμονής για την παροχή υπηρεσιών ή έργου, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει εκ πληρώσει τις φορολογικές υποχρεώσεις και έχει πραγματοποιήσει ελάχιστο αριθμό ημερομισθίων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, που καθορίζονται στην απόφαση του άρθρου 90 παρ. 1 του νόμου αυτού. Η κατά τα ανωτέρω χορηγούμενη άδεια διαμονής για παροχή υπηρεσιών

¹⁴ Με το άρθρο 5, παρ.5 του ν.3536/2007 καταργήθηκαν οι παράγραφοι 6 και 7 και οι παράγραφοι 8 και 9 αναριθμήθηκαν σε 6 και 7 αντιστοίχως.

¹⁵ Προστέθηκε με το άρθρο 6, παρ.1 του ν.3536/2007

¹⁶ Προστέθηκε με το άρθρο 37 του ν.3731/2008

¹⁷ Προστέθηκαν με το άρθρο 6, παρ.2 του ν.3536/2007

¹⁸ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6, παρ.3 του ν.3536/2007

ή έργου έχει διετή διάρκεια και είναι δυνατόν να ανανεώνεται ανά διετία. Περαιτέρω μεταβολή της ανωτέρω άδειας για παροχή υπηρεσιών ή έργου σε αντίστοιχη εξηρημένη εργασία δεν είναι δυνατή κατά το χρόνο ισχύος της, παρά μόνο κατά την ανανέωση της. *Δεν επιτρέπεται η ανανέωση της άδειας διαμονής για εξηρημένη εργασία σε άδεια διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, πριν από την παρέλευση τριετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής.*¹⁹

Άρθρο 16

Εποχιακή εργασία υπηκόων τρίτων χωρών

1. Εποχιακή εργασία υπηκόου τρίτης χώρας είναι η απασχόληση του στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα μέχρι έξι συνολικά μήνες, ανά ημερολογιακό έτος, σε τομέα δραστηριότητας που συναρτάται με πρόσκαιρη, εποχιακού χαρακτήρα, απασχόληση. Ο εποχιακά απασχολούμενος συμβάλλεται με συγκεκριμένο εργοδότη με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου. Στην οικεία σύμβαση θα πρέπει να αναφέρεται, ρητώς, το είδος απασχόλησης.

2. Ο εργοδότης, που επιθυμεί να απασχολήσει υπήκοο τρίτης χώρας για εποχιακή εργασία και προκειμένου να χορηγηθεί η αντίστοιχη θεώρηση εισόδου, οφείλει να λάβει προηγούμενη έγκριση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον προβλέπονται αντίστοιχες θέσεις στην απόφαση του άρθρου 14 του νόμου αυτού, ύστερα από αίτηση του που κατατίθεται στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την έναρξη των εργασιών του, εφαρμοζόμενης, κατά τα λοιπά, της διαδικασίας του άρθρου 11 του νόμου αυτού. Μαζί με την αίτηση, ο εργοδότης καταθέτει εγγυητική επιστολή τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων που αντιστοιχεί στις αποδοχές ενός μηνός του ανειδίκευτου εργάτη, η οποία επιστρέφεται στον εργοδότη μετά τη λήξη της άδειας διαμονής και την αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας από την Ελλάδα.

Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

3. Δεν επιτρέπεται η ανανέωση άδειας διαμονής που έχει χορηγηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, για οποιονδήποτε από τους λοιπούς λόγους του νόμου αυτού.

4. Κατά τα λοιπά, η είσοδος, διαμονή και το χρονικό διάστημα απασχόλησης υπηκόων τρίτων χωρών για εποχιακή εργασία στην Ελλάδα ρυθμίζονται από διμερείς ή πολυμερείς διεθνείς συμφωνίες, οι οποίες και κατισχύουν.

16 Α

Μετάκληση αλιεργατών

1. Ο εργοδότης που επιθυμεί να απασχολήσει υπηκόους τρίτης χώρας, ως αλιεργάτες, με σχέση εξηρημένης εργασίας ορισμένου χρόνου και προκειμένου να χορηγηθεί η αντίστοιχη θεώρηση εισόδου, οφείλει να λάβει προηγούμενη έγκριση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον προβλέπονται αντίστοιχες θέσεις στην απόφαση του άρθρου 14 αυτού του νόμου, ύστερα από αίτησή του που κατατίθεται στον Δήμο ή την Κοινότητα του νομού στον οποίο είναι εγκαταστημένη η επιχείρησή του ή στην έδρα νηολογίου του σκάφους του, τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την έναρξη της αλιευτικής περιόδου. Μαζί με την αίτηση ο εργοδότης καταθέτει εγγυητική επιστολή τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων που αντιστοιχεί στις αποδοχές ενός μηνός του ανειδίκευτου εργάτη, η οποία επιστρέφεται στον εργοδότη μετά την λήξη της άδειας διαμονής. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

2. Η διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής είναι ισόχρονη με τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης εργασίας και δεν μπορεί να υπερβεί τους δέκα μήνες ούτε να ανανεωθεί. Κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής δεν επιτρέπεται αλλαγή εργοδότη. Σε περίπτωση λύσης ή διακοπής της σύμβασης εργασίας η άδεια διαμονής ανακαλείται και ο υπήκοος τρίτης χώρας υποχρεούται να αναχωρήσει από τη Χώρα.

¹⁹ Προστέθηκε με το άρθρο 6, παρ.4 του ν.3536/2007

3. Ειδικά για όσους υπάγονται στις ρυθμίσεις της διμερούς συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, η οποία έχει κυρωθεί με το ν.1453/1984 (ΦΕΚ 88 Α'), σε περίπτωση λύσης της σύμβασης εργασίας ή διακοπής με οποιονδήποτε τρόπο της σχέσης εργασίας, κατά το διάστημα ισχύος της άδειας διαμονής τους, επιτρέπεται η σύναψη νέας σύμβασης εργασίας με άλλον εργοδότη για το υπόλοιπο διάστημα μέχρι τη λήξη της άδειας διαμονής. Εάν δεν συναφθεί νέα σύμβαση εργασίας η άδεια διαμονής εξακολουθεί να ισχύει για διάστημα τριών μηνών και πάντως μέχρι τη λήξη της.²⁰

Άρθρο 17

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε μέλη διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστές και προσωπικό εταιριών

1. Επιτρέπεται να εισέλθουν στη Χώρα, αφού προηγουμένως λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου:

α. Υπήκοοι τρίτων χωρών, μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, νόμιμοι εκπρόσωποι και ανώτατα διευθυντικά στελέχη (γενικοί διευθυντές, διευθυντές και υποδιευθυντές) θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιριών που ασκούν νόμιμα εμπορική δραστηριότητα στην Ελλάδα.²¹

β. Το αλλοδαπό υπαλληλικό προσωπικό, και οι νόμιμοι εκπρόσωποι που απασχολούνται αποκλειστικά σε εταιρίες που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α'), ν. 378/1968 (ΦΕΚ 82 Α') και του άρθρου 25 του ν.27/1975 (ΦΕΚ 77 Α'), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 του ν.2234/1994 (ΦΕΚ 142 Α'), καθώς και σε επιχειρήσεις του ν.δ. 2687/1953 (ΦΕΚ 317 Α').²²

γ. Υπήκοοι τρίτων χωρών τεχνικοί, που απασχολούνται σε βιομηχανίες ή μεταλλεία υπό τους όρους που προβλέπονται στον α.ν. 448/1968 (ΦΕΚ 130 Α').

δ. Το αλλοδαπό προσωπικό, που απασχολείται αποκλειστικά σε εταιρίες, οι οποίες εγκαθιδρύονται στην Ελλάδα κατ' εφαρμογή του άρθρου 26 του παρόντος.

ε. Αλλοδαπό εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται σε αλλοδαπές εταιρίες, οι οποίες έχουν υποκαταστήματα ή θυγατρικές εταιρίες στην Ελλάδα και ασκούν νόμιμα εμπορική δραστηριότητα, καθώς και σε εταιρίες που συνδέονται με αντίστοιχες στην Ελλάδα κατά την έννοια του άρθρου 4² του ν.2190/1920 (ΦΕΚ 37 Α'), θα μπορεί να μετακινείται για απασχόληση στα υποκαταστήματα ή τις θυγατρικές της οικείας εταιρίας ή στις συνδεδεμένες εταιρίες στην Ελλάδα, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα. Η επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα να απασχολεί τουλάχιστον εκατό (100) ημεδαπούς εργαζόμενους.

ββ. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που πρόκειται να μετακινηθούν για απασχόληση στις ανωτέρω επιχειρήσεις θα πρέπει να διαθέτουν επιστημονικές γνώσεις στον τομέα τους, των οποίων στερούνται ημεδαποί ή κοινοτικοί εργαζόμενοι ή νομίμως διαμένοντες στη χώρα υπήκοοι τρίτων χωρών.

Ο αριθμός των απασχολούμενων δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό ανώτερο του 5% των ημεδαπών εργαζομένων. Η άδεια διαμονής χορηγείται αρχικά για χρονικό διάστημα ενός έτους με δυνατότητα ανανέωσης για δύο ακόμη έτη.²³

2. Στους υπηκόους τρίτων χωρών της παραγράφου 1 του παρόντος χορηγείται άδεια διαμονής για χρονικό διάστημα μέχρι ενός (1) έτους, εφόσον:

α. Έχουν συνάψει σύμβαση εργασίας με την εταιρία, από την οποία προκύπτει ότι η αμοιβή τους είναι ίση, τουλάχιστον, με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη ή, εφόσον πρόκειται για μέλη διοικητικών συμβουλίων ή διαχειριστές ή νόμιμους εκπροσώπους, προσκομίσουν αντίγραφο του ΦΕΚ δημοσίευσης του διορισμού ή της εκλογής τους και, σε περίπτωση μη δημοσίευσης, αντίγραφο του καταστατικού της εταιρείας ή αντίγραφο απόφασης του αρμοδίου οργάνου της εταιρείας για την ιδιότητά τους ως μελών διοικητικού συμβουλίου ή διαχειριστών ή νόμιμων εκπροσώπων και βεβαίωση της εταιρίας από την οποία να προκύπτει το ύψος των αποδοχών τους.

²⁰ Προστέθηκε με το άρθρο 7 του ν.3536/2007

²¹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8, παρ.1 του ν.3536/2007

²² Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8, παρ.2 του ν.3536/2007

²³ Προστέθηκε με το άρθρο 8, παρ.3 του ν.3536/2007

β. Είναι ασφαλισμένοι για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και εργατικού ατυχήματος. Η ισχύς της παραγράφου 11 του άρθρου 8 του ν.2166/1993 δεν θίγεται.

Η άδεια διαμονής, με την επιφύλαξη ειδικών σχετικών ρυθμίσεων, ανανεώνεται ανά διετία, εφόσον οι υπήκοοι τρίτων χωρών προσκομίσουν δικαιολογητικά, από τα οποία να προκύπτει:

ί. Η συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων.

ii. Η εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων. Για τη διακρίβωση της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων θα προσκομίζεται αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος της εφορίας ή αντίγραφο φορολογικής δήλωσης από την οποία θα πρέπει να προκύπτουν εισιδήματα αντίστοιχα με τις δηλωθείσες αποδοχές τους.²⁴

3. Οι ανωτέρω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 του παρόντος μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος, εφόσον ο συντηρών αποδεικνύει ότι διαθέτει προσωπικό εισόδημα σταθερό και επαρκές που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από οκτώ χιλιάδες πεντακόσια (8.500) ευρώ ετησίως προσαυξημένο κατά 15% για κάθε μέλος της οικογένειάς του.²⁵

4. Η σχετική αίτηση για τη χορήγηση και ανανέωση της άδειας διαμονής, καθώς και για την οικογενειακή επανένωση των υπηκόων τρίτων χωρών της παρ. 1 του νόμου αυτού, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και η σχετική άδεια εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η εξέταση λόγων που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια δεν αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο για τη χορήγηση των ανωτέρω αδειών.

Εάν από την έρευνα των αρμόδιων αστυνομικών αρχών προκύψουν σχετικοί λόγοι, ανεξαρτήτως του χρονικού σημείου στο οποίο αναφέρονται, η άδεια διαμονής ανακαλείται.

Άρθρο 18

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που μετακινούνται από επιχείρηση εγκατεστημένη σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, με σκοπό την παροχή υπηρεσίας

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας, που απασχολείται νόμιμα σε επιχείρηση εγκατεστημένη σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και πρέπει να μετακινηθεί στην Ελλάδα για παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας, στο πλαίσιο σχετικής συμβατικής υποχρέωσης μεταξύ της ανωτέρω επιχείρησης και του αντισυμβαλλομένου, ο οποίος ασκεί τις δραστηριότητες του στην Ελλάδα, χορηγείται άδεια διαμονής, εφόσον, πέραν των προϋποθέσεων του άρθρου 10 πληρούνται και οι ακόλουθες ειδικές προϋποθέσεις:

α. Έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου, εφόσον το προβλεπόμενο διάστημα διαμονής υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

β. Αποδεικνύει τη νόμιμη διαμονή του στο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο οποίο είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση από την οποία μετακινείται.

γ. Η επιχείρηση από την οποία μετακινείται ο υπήκοος τρίτης χώρας αποδεικνύει ότι τον απασχολεί νόμιμα στο έδαφος του κράτους μέλους, στο οποίο είναι εγκατεστημένη.

δ. Η επιχείρηση, από την οποία μετακινείται ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει συνάψει σύμβαση για την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας με τον αντίστοιχο αντισυμβαλλόμενο στην Ελλάδα, στην οποία αναφέρονται ο σκοπός και το προβλεπόμενο διάστημα της μετακίνησης, καθώς και η ανάληψη των εξόδων διαμονής, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και επιστροφής του.

2. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής κατατίθεται στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου, στον οποίο είναι εγκατεστημένος ο αντισυμβαλλόμενος. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

²⁴ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44, παρ.2 του ν.3801/2009

²⁵ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44, παρ.3 του ν.3801/2009

3. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για το χρόνο που απαιτείται για την εκπλήρωση της αναληφθείσας συμβατικής υποχρέωσης από την επιχείρηση και δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά το ένα έτος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον τούτο δικαιολογείται από την ανάγκη εκ πλήρωσης της συμβατικής υποχρέωσης της επιχείρησης, η ανωτέρω άδεια διαμονής μπορεί να ανανεωθεί για έξι, επιπλέον, μήνες.

4. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παρ. 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

Άρθρο 19

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που μετακινούνται από επιχείρηση εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα με σκοπό την παροχή υπηρεσίας

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας, που απασχολείται ως εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό σε επιχείρηση, η οποία είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα και για τον οποίο προβλέπεται η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών, στο πλαίσιο σύμβασης προμήθειας, μεταξύ της ανωτέρω επιχείρησης και της αντίστοιχης που ασκεί τις δραστηριότητες της στην Ελλάδα, χορηγείται άδεια διαμονής, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Είναι κάτοχος ισχύοντος διαβατηρίου και έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου και

β. Η επιχείρηση, από την οποία μετακινείται ο υπήκοος τρίτης χώρας, έχει συνάψει σύμβαση προμήθειας, με την οποία προβλέπεται η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που αναφέρονται, αποκλειστικώς, στην εγκατάσταση, δοκιμαστική λειτουργία και συντήρηση των προμηθευόμενων ειδών, το διάστημα παροχής των υπηρεσιών, ο αριθμός και η ειδικότητα των ατόμων που θα απασχοληθούν, καθώς και η ανάληψη των εξόδων διαμονής, πλήρους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και επιστροφής τους.

2. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής κατατίθεται στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου στον οποίο είναι εγκατεστημένη η ημεδαπή επιχείρηση. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

3. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για το χρόνο που απαιτείται για την εκπλήρωση της αναληφθείσας και μόνο συμβατικής υποχρέωσης από την επιχείρηση και δεν μπορεί να υπερβαίνει, συνολικά, τους έξι μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον τούτο δικαιολογείται από την ανάγκη εκπλήρωσης της συμβατικής υποχρέωσης, η ανωτέρω άδεια διαμονής μπορεί να ανανεωθεί για έξι, επιπλέον, μήνες.

Άρθρο 20

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής αθλητών και προπονητών

1. Η είσοδος και διαμονή στη Χώρα υπηκόων τρίτων χωρών, αθλητών και προπονητών αθλήματος, που έχει αναγνωρισθεί από τις ελληνικές αθλητικές αρχές, για την εγγραφή, μεταγραφή ή πρόσληψη τους σε αναγνωρισμένο αθλητικό σωματείο σε Αθλητική Ανώνυμη Εταιρία (Α.Α.Ε.) ή σε Τμήμα Αμειβόμενων Αθλητών (Τ.Α.Α.), επιτρέπεται, ύστερα από έγκριση της ελληνικής αθλητικής ομοσπονδίας του οικείου αθλήματος και χορήγηση ειδικής θεώρησης εισόδου.

2. Αθλητής ή προπονητής, υπήκοος τρίτης χώρας, που επιθυμεί να έλθει στην Ελλάδα εν όψει εγγραφής, μεταγραφής ή πρόσληψης, καταθέτει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, εφόσον έχει εγγραφεί, μεταγραφεί ή προσληφθεί σε ελληνικό αθλητικό σωματείο, Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. και πληρούνται οι λοιπές, προβλεπόμενες από το νόμο, προϋποθέσεις. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

3. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, για όσο χρονικό διάστημα διατηρείται σε ισχύ έγγραφη συμφωνία συνεργασίας ή σύμβαση εργασίας του υπηκόου τρίτης χώρας.

4. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παρ. 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

5. Επιτρέπεται η είσοδος στη Χώρα, για προετοιμασία εν όψει συμμετοχής σε διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις, σε αθλητές, υπηκόους τρίτων χωρών, τους προπονητές και λοιπό εξειδικευμένο προσωπικό που τους συνοδεύει, ύστερα από έγκριση της ελληνικής ομοσπονδίας του αντίστοιχου αθλήματος που είναι αναγνωρισμένο από τις ελληνικές αθλητικές αρχές. Η είσοδος επιτρέπεται, αφού λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου, και αποδείξουν ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους διαβίωσης και πλήρη ασφάλιση ασθένειας.

Η άδεια διαμονής χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα ισχύει η έγκριση της ελληνικής ομοσπονδίας του οικείου αθλήματος και δεν μπορεί να υπερβεί το έτος. Ανανέωση δεν είναι επιτρεπτή.

Άρθρο 21

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων

1. Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι είναι μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων και οι εργαζόμενοι σε αυτά επιτρέπεται να εισέλθουν στη Χώρα, εφόσον αποδεικνύουν την ανωτέρω ιδιότητα και εργασιακή σχέση τους και αφού λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου.

2. Στους υπηκόους τρίτων χωρών της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται άδεια διαμονής για εργασία, λαμβανομένης υπόψη και της ενιαίας δομής του καλλιτεχνικού συγκροτήματος.

3. Η άδεια διαμονής για εργασία χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, για όσο χρονικό διάστημα πρόκειται να διαρκέσουν οι παραστάσεις ή οι εκδηλώσεις στις οποίες συμμετέχουν.

Άρθρο 22

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε πνευματικούς δημιουργούς

1. Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι είναι πνευματικοί δημιουργοί, ιδίως συγγραφείς, λογοτέχνες, σκηνοθέτες, ζωγράφοι, γλύπτες, ηθοποιοί, μουσικοί, τραγουδιστές, χορογράφοι και σκηνογράφοι, επιτρέπεται να εισέλθουν στη Χώρα εφόσον έχουν συνάψει για το σκοπό αυτόν σχετική σύμβαση διάρκειας μεγαλύτερης των τριών μηνών με επιχείρηση ή οργανισμό, το αντικείμενο του οποίου συνίσταται σε δραστηριότητες εκμετάλλευσης ή δημιουργίας προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας και αφού λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου.

2. Στους υπηκόους τρίτων χωρών της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται άδεια διαμονής για εργασία, για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, για όσο χρονικό διάστημα ανανεώνεται η σύμβαση τους.

Άρθρο 23

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε μέλη ξένων αρχαιολογικών σχολών

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Πολιτισμού επιτρέπεται να χορηγείται σε υπήκοο τρίτης χώρας, μέλος ξένης αρχαιολογικής σχολής, η επιστημονική δραστηριότητα της οποίας υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού, άδεια διαμονής για εργασία στο πλαίσιο της δραστηριότητας της σχολής, εφόσον προηγουμένως έχει λάβει ειδική

θεώρηση εισόδου από την αρμόδια ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του.

2. Η σχετική αίτηση κατατίθεται στην αρμόδια Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει γίνει δεκτός ως μέλος της οικείας αρχαιολογικής σχολής και πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις, που προβλέπονται στο νόμο αυτόν.

2. Στους υπηκόους τρίτων χωρών της παραγράφου 1 χορηγείται άδεια διαμονής για εργασία, για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η επιστημονική τους δραστηριότητα.

4. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παρ. 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Άρθρο 24

Άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας

1. Επιτρέπεται η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στη Χώρα, προκειμένου αυτός να ασκήσει ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, εφόσον πληρούνται, σωρευτικά, οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Διαθέτει επαρκείς πόρους για την άσκηση της δραστηριότητας και κατ' ελάχιστο εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, κατατεθειμένα σε λογαριασμό στο όνομα του αιτούντος, που τηρείται σε αναγνωρισμένο τραπεζικό ίδρυμα. Μετά τη χορήγηση της ειδικής θεώρησης εισόδου, απαιτείται η κατάθεση του ανωτέρω ποσού σε αντίστοιχο ίδρυμα της ημεδαπής.

β. Η δραστηριότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας και

γ. Κατέχει ειδική θεώρηση εισόδου.

2. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας εισόδου προς άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας υποβάλλεται στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του υπηκόου τρίτης χώρας μαζί με αντίστοιχη οικονομοτεχνική μελέτη.

3. Η αίτηση, μαζί με την ανωτέρω οικονομοτεχνική μελέτη και τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, διαβιβάζεται στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας στην οποία υπάγεται ο δήμος ή η κοινότητα, όπου ο ενδιαφερόμενος προτίθεται να εγκατασταθεί και να ασκήσει τη δραστηριότητα.

4. Η αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής της επόμενης παραγράφου, εγκρίνει την άσκηση της συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας και αποστέλλει τη σχετική πράξη στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή, η οποία τη γνωστοποιεί στον ενδιαφερόμενο και χορηγεί την αντίστοιχη ειδική θεώρηση εισόδου. Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος του, ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν μπορεί να υποβάλει νέα αίτηση πριν από την παρέλευση ενός έτους.

5. Στην έδρα κάθε Περιφέρειας, συνιστάται επταμελής Επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, στην οποία συμμετέχουν:

α) Ο προϊστάμενος της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, ως πρόεδρος.

β) Ένας προϊστάμενος τμήματος της ίδιας υπηρεσίας.

γ) Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας.

δ) Ένας υπάλληλος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ) της έδρας της Περιφέρειας.

ε) Ένας εκπρόσωπος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Ν.Α.) της έδρας της Περιφέρειας.

στ) Ένας εκπρόσωπος της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) του νομού που εδρεύει η Περιφέρεια και

ζ) Ένας εκπρόσωπος Επιμελητηρίου της έδρας της Περιφέρειας ως τακτικά μέλη, μαζί με τα υποδεικνυόμενα αντίστοιχα αναπληρωματικά τους.

Η ανωτέρω Επιτροπή γνωμοδοτεί, μέσα σε ένα μήνα αφότου υποβληθεί το σχετικό αίτημα, αναφορικά με τη σκοπιμότητα άσκησης της δραστηριότητας. Ειδικότερα, εξετάζει την αρτιότητα και δυνατότητα εφαρμογής της οικονομοτεχνικής μελέτης, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τις επιχειρηματικές εμπειρίες του υπηκόου τρίτης χώρας, το ύψος του διαθέσιμου κεφαλαίου και τις επιπτώσεις στην απασχόληση, καθώς και τους ειδικούς περιορισμούς που επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο εισηγητής και ο γραμματέας της Επιτροπής, οι οποίοι είναι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. Ειδικότερα για την Πε-

ριφέρεια Αττικής ο εισηγητής ορίζεται από την αρμόδια Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.²⁶

Άρθρο 25

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, μετά την είσοδο του στη Χώρα, και στο πλαίσιο ισχύος της ειδικής θεώρησης εισόδου για τη δραστηριότητα του προηγούμενου άρθρου, καταθέτει αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, συνοδευόμενη από επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του διαβατηρίου του. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

Η σχετική άδεια διαμονής εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και ισχύει για δύο έτη.

2. Η ανωτέρω απόφαση κοινοποιείται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

3. Η άδεια διαμονής μπορεί να ανανεώνεται, για δύο έτη κάθε φορά, εφόσον:²⁷

α. Η εγκριθείσα δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται και εφόσον αποδεικνύεται ότι έχει δι-ατεθεί για τον σκοπό αυτόν το ποσό της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου.²⁸

β. Πρόκειται για την ίδια δραστηριότητα.

γ. Έχουν εκπληρωθεί οι φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις και

δ. Η δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται εντός των ορίων του ίδιου νομού.

4. Δεν επιτρέπεται αλλαγή σκοπού πριν από την παρέλευση διετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής. Μετά την ανανέωσή της και εφόσον επέλθει αποδεδειγμένα διακοπή της συγκεκριμένης δραστηριότητας, μπορεί να γίνει οποτεδήποτε αλλαγή σκοπού.²⁹

5. Αν η άδεια διαμονής ανακληθεί ή δεν ανανεωθεί, επιτρέπεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, να χορηγηθεί στον υπήκοο τρίτης χώρας προθεσμία μέχρι έξι μήνες για την αναχώρηση του από την Ελλάδα, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο για την εκκαθάριση της επιχείρησής του.

Άρθρο 26

Άδεια διαμονής για ανάπτυξη επενδυτικής δραστηριότητας

1. Επιτρέπεται η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα, προκειμένου να πραγματοποιήσει επένδυση ύψους τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, τουλάχιστον, που θα έχει θετικές επιπτώσεις στην εθνική οικονομία.

2. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής υποβάλλεται στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του υπηκόου τρίτης χώρας.

3. Η αίτηση μαζί με απαιτούμενα δικαιολογητικά διαβιβάζεται στη Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού (Τμήμα Παρακολούθησης Ξένων Αμέσων Επενδύσεων) του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Τα δικαιολογητικά του προηγούμενου εδαφίου προσδιορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.

4. Εντός προθεσμίας είκοσι ημερών, το αργότερο, από την περιέλευση του φακέλου στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών διαβιβάζει στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης πρόταση, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης του Τμήματος Παρακολούθησης Ξένων Αμέσων Επενδύσεων του Υπουργείου, για τη σκοπιμότητα χορήγησης άδειας διαμονής στον αλλοδαπό, σε σχέση με την επένδυση. Ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης αποφασίζει για την έγκριση της άδειας διαμονής.

²⁶ Προστέθηκε με το άρθρο 9, παρ.1 του ν.3536/2007

²⁷ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28, παρ. 2 του ν.3613/2007

²⁸ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9, παρ.2 του ν.3536/2007

²⁹ Προστέθηκε με το άρθρο 9, παρ.3 του ν.3536/2007. Με την ίδια διάταξη η παράγραφος 4 αναριθμήθηκε σε

5. Η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης διαβιβάζεται στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή, η οποία χορηγεί την ειδική θεώρηση εισόδου με την επιφύλαξη του άρθρου 8 του παρόντος. Σε περίπτωση μη χορήγησης της έγκρισης της προηγούμενης παραγράφου, δεν μπορεί να υποβληθεί νέα αίτηση πριν από την παρέλευση ενός έτους.

6. Ο επενδυτής οφείλει να ενημερώνει το Τμήμα Παρακολούθησης Ξένων Αμέσων Επενδύσεων τόσο για την πραγματοποίηση της επένδυσης όσο και κατ' έτος για την πρόοδο υλοποίησης αυτής, αντίστοιχα. Εάν μετά την πάροδο ενός έτους διαπιστωθεί ότι είτε δεν πραγματοποιήθηκε η επένδυση ή ότι δεν υπήρξε ανάλογη πρόοδος, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, με την ίδια διαδικασία της παραγράφου 4 του παρόντος, διαβιβάζει πρόταση στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, προκειμένου να αποφασίσει για την ανάκληση ή μη της άδειας διαμονής, κατά τους όρους του άρθρου αυτού.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών ρυθμίζονται τα ειδικότερα ζητήματα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα, που αναφέρονται είτε στην υλοποίηση της επένδυσης είτε στην άδεια διαμονής κατά τους όρους του άρθρου αυτού.

Άρθρο 27

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, μετά την είσοδο του στη Χώρα και στο πλαίσιο ισχύος της ειδικής θεώρησης εισόδου του, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του προηγούμενου άρθρου, υποβάλλει αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, συνοδευόμενη από επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του διαβατηρίου.

2. Η σχετική άδεια διαμονής εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ισχύει για τρία έτη και η οικεία απόφαση κοινοποιείται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

3. Η άδεια διαμονής μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρόνο διάστημα, εφόσον:

α. Η εγκριθείσα δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται.

β. Πρόκειται για την ίδια δραστηριότητα ή επέκταση της αρχικής και

γ. Έχουν εκπληρωθεί οι φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις.

4. Αν η άδεια διαμονής ανακληθεί ή δεν ανανεωθεί, επιτρέπεται να χορηγηθεί, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, στον υπήκοο τρίτης χώρας προθεσμία μέχρι έξι μήνες για την αναχώρηση του από την Ελλάδα, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο για την εκκαθάριση της επιχείρησής του.

5. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

Άρθρο 28

Χορήγηση άδειας διαμονής για λόγους σπουδών

1. Η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα για σπουδές σε Πανεπιστήμια, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.), Ανώτερες Εκκλησιαστικές Σχολές και Εκκλησιαστικές Σχολικές Μονάδες, Ανωτέρα Σχολή Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαιδύσεως (Α.Σ.Ε.ΤΕ.Μ./Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.), στην Ανώτερη Σχολή Τουριστικών Επαγγελματιών του Ε.Ο.Τ. και σε Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (Τ.Ε.Ε.) επιτρέπεται εφόσον προηγουμένως λάβει ειδική θεώρηση εισόδου. Στις σπουδές περιλαμβάνονται και οι μεταπτυχιακές. Στην έννοια των σπουδών εντάσσεται και ο κύκλος προετοιμασίας, εφόσον αυτός προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, ως τμήμα των σπουδών αυτών.

2. Υπήκοος τρίτης χώρας, που έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου για σπουδές στην Ελλάδα, μπορεί να ζητήσει άδεια διαμονής για το σκοπό αυτόν, εφόσον συντρέχουν, σωρευτικά, οι εξής προϋποθέσεις:

α. Έχει εγγραφεί στο οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα ή έχει γίνει αποδεκτός προς εγγραφή.

β. Διαθέτει επαρκείς πόρους για την κάλυψη των εξόδων διαμονής και σπουδών για το χρόνο που ισχύει η άδεια διαμονής και

γ. Έχει καταβάλει τα απαιτούμενα τέλη εγγραφής στο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

3. Δεν χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους σπουδών στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στη Χώρα ως εργαζόμενοι ή ασκούντες ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα με εξαίρεση όσους έχουν γίνει δεκτοί για λόγους οικογενειακής επανένωσης.³⁰

Άρθρο 29

Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής

1. Η άδεια διαμονής για σπουδές ισχύει για ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, εφόσον ο κάτοχος της εξακολουθεί να πληροί τις προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου. Αν η διάρκεια του προγράμματος σπουδών είναι κατώτερη του ενός έτους, η άδεια διαμονής ισχύει για τη διάρκεια του προγράμματος σπουδών. Ο συνολικός χρόνος διαμονής δεν μπορεί να υπερβεί την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις συνολική διάρκεια σπουδών προσαυξημένη κατά το ήμισυ. Στο χρόνο αυτόν προστίθεται ένα επιπλέον έτος για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, εφόσον αυτό έχει ζητηθεί από το οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα. *Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι μετά το πέρας των σπουδών τους έγιναν δεκτοί από ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Χώρας για μεταπτυχιακές σπουδές, μπορούν να ανανεώσουν την άδεια διαμονής τους για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται για την ολοκλήρωση των σπουδών τους χωρίς την υποχρέωση προσκόμισης αντίστοιχης ειδικής θεώρησης εισόδου.*³¹

2. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της, να καταθέσει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του που συνοδεύεται από βεβαίωση του αντίστοιχου εκπαιδευτικού ιδρύματος, από την οποία να προκύπτει η εγγραφή του και συμμετοχή του στις εξετάσεις, καθώς και από πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας από το οποίο προκύπτει η γενικότερη πρόοδος των σπουδών του.

Άρθρο 30

Επαγγελματική κατάρτιση

1. Επαγγελματική κατάρτιση, για την εφαρμογή του παρόντος, είναι η φοίτηση σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν. 2009/1992 (ΦΕΚ18 Α), όπως κάθε φορά ισχύει. Της εν λόγω κατάρτισης μπορεί να προηγείται, όπου απαιτείται, με βάση το πρόγραμμα σπουδών της απαιτούμενης ειδικότητας, ένα προπαρασκευαστικό έτος εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας.

2. Η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα για κατάρτιση σε δημόσια ή ιδιωτικά Ι.Ε.Κ. επιτρέπεται, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνει δεκτός από αυτά και χορηγηθεί σχετική έγκριση φοίτησης από τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.). Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Ε.Ε.Κ., καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα πιστοποιητικά απόδειξης της γλωσσολογίας όπου απαιτούνται για την έγκριση αυτή.

3. Στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου αυτού επιτρέπεται η είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών και για την παρακολούθηση αδιαβάθμητου εκπαιδευτικού επιπέδου προ γραμμάτων σε εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνει δεκτός σε αυτά και υπό την προϋπόθεση ότι τα ανωτέρω προγράμματα απαιτούν κανονική και όχι εξ αποστάσεως φοίτηση. Η σχετική βεβαίω-

³⁰ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10, παρ.1 του ν.3536/2007

³¹ Προστέθηκε με το άρθρο 10, παρ.2 του ν.3536/2007

ση του εργαστηρίου ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνεται δεκτός, καθώς και η διάρκεια των σχετικών προγραμμάτων θεωρείται από την αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

4. Η οικεία ειδική θεώρηση εισόδου και η αντίστοιχη άδεια διαμονής, καθώς και η ανανέωση της, χορηγούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28 και 29 του νόμου αυτού, που εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 31

Αλλαγή κατεύθυνσης σπουδών

Υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος έχει λάβει θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής για σπουδές ή για επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα, μπορεί να αλλάξει εκπαιδευτικό ίδρυμα, δημόσιο ή ιδιωτικό ινστιτούτο επαγγελματικής κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) ή εργαστήριο ελευθέρων σπουδών, καθώς και κατεύθυνση σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης, μόνο μία φορά και εντός του πρώτου έτους σπουδών του, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει υπέρβαση του χρόνου διαμονής, που προβλεπόταν για τις αρχικές σπουδές.

Άρθρο 32

Σπουδές σε στρατιωτικές σχολές

Υπήκοοι τρίτων χωρών, που έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου και έχουν γίνει δεκτοί για φοίτηση στις Σχολές και τα Ειδικά Σχολεία των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας ή Ακαδημίες του Εμπορικού Ναυτικού λαμβάνουν, κατ' εξαίρεση, άδεια διαμονής για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτηση τους σε αυτές. Όσοι έχουν γίνει δεκτοί προς φοίτηση ως υπότροφοι των ανωτέρω Σχολών και Ειδικών Σχολείων δεν υποχρεούνται στην καταβολή παραβόλου.

Άρθρο 33

Απόκτηση ιατρικής ειδικότητας

1. Για την απόκτηση ιατρικής ειδικότητας από υπήκοο τρίτης χώρας απαιτείται ειδική θεώρηση εισόδου και χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας άδεια διαμονής διάρκειας ενός έτους, η οποία μπορεί να ανανεώνεται ανά διετία και μέχρι την απόκτηση της. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής αποτελεί και η προσκόμιση βεβαίωσης από νοσηλευτικό ίδρυμα που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, παρέχει ειδικότητα, ότι γίνεται δεκτός προς απόκτηση της.

2. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

Άρθρο 34

Συμμετοχή σε ειδικά προγράμματα

1. Υπήκοοι τρίτων χωρών, που μετέχουν σε προγράμματα ανταλλαγών στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών, σε προγράμματα συνεργασίας με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και υπότροφοι υπουργείων, οργανισμών, κοινωφελών ιδρυμάτων και του Ι.Κ.Υ., γίνονται δεκτοί για διαμονή στη Χώρα, εφόσον έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου. Η ειδική θεώρηση εισόδου χορηγείται, εφόσον προσκομισθεί στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή βεβαίωση του φορέα πραγματοποίησης του αντίστοιχου προγράμματος ή χορήγησης της υποτροφίας.

2. Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα ίσο με το διάστημα εκτέλεσης του προγράμματος ή διάρκειας της υποτροφίας. Οι υπότροφοι της προηγούμενης παραγράφου δεν υποχρεούνται στην καταβολή παραβόλου.

3. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, σε υπηκόους τρίτων χωρών φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που συμμετέχουν σε προγράμματα με σκοπό την πρακτική άσκηση στο αντικείμενο των σπουδών τους, έναντι αποζημίωσης, χορηγείται άδεια διαμονής, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, η οποία παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας, για διάστημα έως έξι μηνών, με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης, εφόσον προηγουμένως

έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου για το σκοπό αυτόν και με την προϋπόθεση ότι υφίσταται βεβαίωση του αρμόδιου κατά περίπτωση φορέα ανταλλαγών, από την οποία προκύπτει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνεται αποδεκτός στο πρόγραμμα για πρακτική άσκηση στο αντικείμενο των σπουδών του σε συγκεκριμένη επιχείρηση και για ορισμένο χρονικό διάστημα.³²

Άρθρο 35

Επαγγελματική δραστηριότητα σπουδαστών υπηκόων τρίτων χωρών

Υπήκοοι τρίτων χωρών, που έχουν λάβει άδεια διαμονής για λόγους σπουδών, σύμφωνα με τα άρθρα 28, 30, 32 και 34 του παρόντος, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου, επιτρέπεται να εργάζονται μόνο με καθεστώς μερικής απασχόλησης, σύμφωνα με τους όρους της οικείας νομοθεσίας. Για το σκοπό αυτόν χορηγείται στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας σχετική έγκριση από την Περιφέρεια με την επίδειξη της άδειας διαμονής του. Η διάρκεια της ανωτέρω έγκρισης είναι ισόχρονη με την άδεια διαμονής και μπορεί να ανανεώνεται παράλληλα με αυτήν.

Άρθρο 36

Χορήγηση άδειας διαμονής σε οικονομικά ανεξάρτητα άτομα

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, χορηγείται άδεια διαμονής για ένα έτος σε υπήκοο τρίτης χώρας, εφόσον έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου και διαθέτει επαρκείς πόρους, σε επίπεδο σταθερού ετήσιου εισοδήματος για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης, η οποία μπορεί να ανανεώνεται ανά έτος, εφόσον πληρούνται οι λοιπές, προβλεπόμενες από το νόμο, προϋποθέσεις. Το ύψος των επαρκών πόρων καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 90 του νόμου αυτού.

2. Ο παραπάνω υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να συνοδεύεται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς του, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος. Η προϋπόθεση των επαρκών πόρων διαβίωσης θα πρέπει να συντρέχει είτε στο πρόσωπο του κάθε μέλους της οικογένειας είτε αθροιστικά για όλα τα μέλη αυτής.

Άρθρο 37

Χορήγηση άδειας διαμονής σε ενήλικα τέκνα διπλωματικών υπαλλήλων και σε υπηκόους τρίτης χώρας που υπηρετούν ως υπηρετικό προσωπικό διπλωματικών αποστολών

1. Στα ενήλικα τέκνα διπλωματικών υπαλλήλων που υπηρετούν στην Ελλάδα χορηγείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, άδεια διαμονής για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο υπηρεσίας των γονέων τους. Η ανωτέρω άδεια δεν παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι βρίσκονται στο εξωτερικό και καλούνται στην Ελλάδα, προκειμένου να εργασθούν ως ιδιωτικοί υπηρέτες μελών Διπλωματικών Αποστολών, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος η' της Σύμβασης της Βιέννης του 1961 "Περί των Διπλωματικών Σχέσεων", η οποία έχει κυρωθεί με το ν.δ. 503/1970 (ΦΕΚ 108 Α).

3. Η άδεια διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο που διαρκεί η σχέση τους με το μέλος της Διπλωματικής Αποστολής.

Άρθρο 38

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε ανταποκριτές ξένου τύπου

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας χορηγείται άδεια διαμονής στους ανταποκριτές ξένου τύπου, εφόσον κατέχουν ειδική θεώρηση εισόδου και έχουν διαπιστευθεί στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης. Οι ανωτέρω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους για τα οποία χορηγείται, ύστερα

³² Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10, παρ.3 του ν.3536/2007

από αίτηση τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

2. Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής της παραγράφου αυτής κατατίθεται στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, συνοδευόμενη από αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου του υπηκόου τρίτης χώρας με την ειδική θεώρηση εισόδου και βεβαίωση της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης για την ανωτέρω ιδιότητα του υπηκόου τρίτης χώρας και για το χρονικό διάστημα της διαπίστευσής του.

Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

Άρθρο 39

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε λειτουργούς των γνωστών θρησκειών

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας επιτρέπεται να χορηγείται άδεια διαμονής σε λειτουργούς όλων των γνωστών θρησκειών, υπηκόους τρίτων χωρών, για ένα έτος που μπορεί να ανανεώνεται ανά διετία και εφόσον έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου. Η ειδική θεώρηση εισόδου δύναται να χορηγείται, εφόσον προσκομισθεί στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή βεβαίωση του οικείου μητροπολίτη, προκειμένου για λειτουργούς της επικρατούσας θρησκείας ή του οικείου εκπροσώπου της γνωστής θρησκείας στη χώρα, ότι οι ανωτέρω λειτουργοί θα ασκήσουν αποκλειστικά ιερατικά καθήκοντα.

Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής θα πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχη βεβαίωση ανάληψης των εξόδων διαβίωσης και πλήρους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

2. Οι ως άνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

Άρθρο 40

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για φοίτηση στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία του Αγίου Όρους

1. Η είσοδος ομόδοξου υπηκόου τρίτης χώρας για φοίτηση στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία του Αγίου Όρους επιτρέπεται, εφόσον προηγουμένως ο υπήκοος τρίτης χώρας λάβει ειδική θεώρηση εισόδου.

2. Ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να υποβάλει στην Ιερά Επιστοπία του Αγίου Όρους αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής. Μαζί με την αίτηση πρέπει να καταθέσει:

α. Αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου με την ειδική θεώρηση εισόδου.

β. Βεβαίωση εγγραφής στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία.

γ. Βεβαίωση Ιεράς Μονής ή ιδρύματος ή ιδιώτη ότι αναλαμβάνουν την κηδεμονία, τα έξοδα σπουδών και διαβίωσης του στο Άγιον Όρος.

δ. Βεβαίωση της Ιεράς Επιστοπίας ή της Ιεράς Μονής ή του ιδρύματος ή του ιδιώτη, που έχουν αναλάβει την κηδεμονία του, ότι υποχρεούνται προς πλήρη κάλυψη της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και των εξόδων νοσηλείας του, καθώς και ε. Πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

3. Η άδεια διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ύστερα από εισήγηση της Ιεράς Επιστοπίας.

4. Η άδεια διαμονής χορηγείται για το χρονικό διάστημα των ετών φοίτησης και μπορεί να ανανεώνεται για ένα ακόμη έτος.

Άρθρο 41

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για σπουδή, γνωριμία και άσκηση του μοναχικού βίου

1.α. Σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου, επιτρέπεται η χορήγηση άδειας διαμονής στην περιοχή του Αγίου Όρους για σπουδή ή γνωριμία του Αγιορείτικου μοναχικού βίου, ύστερα από αίτηση του προς μία από τις είκοσι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους και εισήγηση της Ιεράς Κοινότητας. Η άδεια εκδίδεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον η φιλοξενούσα Ιερά Μονή βεβαιώνει ότι αναλαμβάνει να του παρέχει κατάλυμα, τροφή και λοιπά έξοδα διαβίωσης και να τον ασφαλίσει για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας και πλήρους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

β. Η φιλοξενούσα Ιερά Μονή του Αγίου Όρους διαβιβάζει στην αρμόδια Διεύθυνση της Περιφέρειας την εισήγηση της Ιεράς Κοινότητας με την παραπάνω αίτηση του ενδιαφερομένου.

γ. Η άδεια έχει ισχύ ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ίσο χρονικό διάστημα.

2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας επιτρέπεται να χορηγείται άδεια διαμονής για ένα έτος, που μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, σε υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος επιθυμεί να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει, εφόσον έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου. Η ειδική θεώρηση εισόδου χορηγείται, εφόσον προσκομισθεί στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή βεβαίωση της οικείας Ιεράς Μονής ότι έχει γίνει δεκτός για να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής θα πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχη βεβαίωση ανάληψης των εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Άρθρο 42

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε αρχηγούς οργανωμένων Ομάδων Τουρισμού

1. Χορηγείται ειδική θεώρηση εισόδου σε αρχηγούς οργανωμένων Ομάδων Τουρισμού, μετά από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν σχετική αίτηση στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας τους.

2. Ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, πριν τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να καταθέσει στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά.³³

Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

3. Η ανωτέρω άδεια διαμονής, η οποία επιτρέπει στον κάτοχο της να ασκεί την εργασία για την οποία εισήλθε στη Χώρα, χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για χρονικό διάστημα έως οκτώ μηνών και δεν ανανεώνεται εντός του ίδιου έτους.

Άρθρο 43

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών για την εκπόνηση ερευνητικού προγράμματος

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας που επιθυμεί να διαμείνει στην Ελλάδα, με σκοπό τη συμμετοχή του σε ερευνητικά προγράμματα σε δημόσιο ερευνητικό οργανισμό ή άλλους αντίστοιχους ερευνητικούς φορείς του δημόσιου τομέα ή Ν.Π.Ι.Δ., που εποπτεύονται από δημόσια αρχή, χορηγείται άδεια διαμονής για την εκπόνηση ερευνητικού προγράμματος, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10 του νόμου αυτού και έχει συνάψει σύμβαση συνεργασίας με τον ερευνητικό οργανισμό, στην οποία αναγράφονται οι όροι συνεργασίας, ο χρόνος ολοκλήρωσής της, καθώς και η ανάληψη των εξόδων διαμονής και επιστροφής του από τον αυτό οργανισμό.

2. Ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας, αφού προηγουμένως λάβει ειδική θεώρηση εισόδου, καταθέτει αίτηση στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

³³ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45, παρ.1α του ν.3731/2008

Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, είναι ετήσιας διάρκειας και μπορεί να ανανεώνεται κατ' έτος και για τον ίδιο λόγο, μέχρι την ολοκλήρωση του ερευνητικού προγράμματος.

3. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ **ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ**

Άρθρο 44

Χορήγηση και ανανέωση αδειών διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, επιτρέπεται να χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους ανθρωπιστικής φύσεως σε υπηκόους τρίτων χωρών:

α. Θύματα εργατικών ατυχημάτων και λοιπών ατυχημάτων, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία ή συνταξιοδοτούνται για την ίδια αιτία.

β. Θύματα εγκληματικών πράξεων, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 1 έως 3 του ν.927/1979 (ΦΕΚ 139 Α΄), εφόσον έχει ασκηθεί γι' αυτές ποινική δίωξη και μέχρι να εκδοθεί δικαστική απόφαση. Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα υποβάλλονται σε θεραπευτική αγωγή, η άδεια διαμονής εξακολουθεί να χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία τους.³⁴

γ. Πρόσωπα, τα οποία φιλοξενούνται σε ιδρύματα και σε νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού.

δ. Ανήλικα, την επιμέλεια των οποίων έχουν ελληνικές οικογένειες ή οικογένειες υπηκόων τρίτων χωρών με νόμιμη διαμονή στη Χώρα ή για τα οποία είναι εκκρεμής διαδικασία υιοθεσίας.

ε. Πρόσωπα που πάσχουν από σοβαρά προβλήματα υγείας.

Η συνδρομή σοβαρών προβλημάτων υγείας, καθώς και η διάρκεια της θεραπείας, διαπιστώνονται με πρόσφατο πιστοποιητικό κρατικού νοσοκομείου ή νοσοκομείου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σε περίπτωση κατά την οποία το πρόβλημα υγείας αναφέρεται σε λοιμώδες νόσημα, για την έκδοση της ανωτέρω απόφασης απαιτείται σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ότι δεν συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας στις περιπτώσεις α΄, β΄ και ε΄ είναι η προηγούμενη κατοχή από τον αιτούντα άδειας διαμονής. Η διάρκεια της άδειας είναι μέχρι ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα.

2. Σε περίπτωση συνδρομής λόγων που δεν εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου και οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την παραμονή υπηκόου τρίτης χώρας, είναι δυνατή η χορήγηση άδειας διαμονής, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 89 του παρόντος.

Η διάρκεια της ανωτέρω άδειας δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες και δεν ανανεώνεται για την ίδια αιτία παρά μόνο για έναν από τους λοιπούς λόγους που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας είναι η κατοχή διαβατηρίου με θεώρηση εισόδου (visa) στη Χώρα, ανεξάρτητα από την ισχύ αυτής ή λήξασα άδεια διαμονής, και η αποδεδειγμένη επίκληση του συγκεκριμένου λόγου που καθιστά αναγκαία τη διαμονή του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελληνική Επικράτεια.³⁵ Στην Επιτροπή παραπέμπονται προς παροχή γνώμης μόνον όσες από τις αιτήσεις πληρούν την προϋπόθεση αυτή.³⁶

3. Αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή των παραπάνω αιτήσεων είναι η Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

³⁴ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45, παρ.1β του ν.3731/2008

³⁵ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45, παρ. 1γ του ν.3731/2008

³⁶ Προστέθηκε με το άρθρο 11, παρ.1 του ν.3536/2007

4. Στις περιπτώσεις των προσώπων της παραγράφου 1 που τα μέλη της οικογένειάς τους είναι κάτοχοι άδειας διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης είναι δυνατή η ανανέωση της άδειας διαμονής τους για ίσο χρονικό διάστημα με την ισχύ της άδειας για ανθρωπιστικούς λόγους. Η σχετική απόφαση εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Στην περίπτωση που δεν πληρούται η προϋπόθεση της περίπτωσης γ' του άρθρου 53, η άδεια μπορεί να χορηγηθεί κατά παρέκκλιση της διάταξης αυτής.

5. Η άδεια διαμονής που χορηγείται για ανθρωπιστικούς λόγους μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λοιπούς λόγους του νόμου αυτού, εφόσον εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους εκδόθηκαν ή εφόσον τούτο έχει ορισθεί με την απόφαση χορήγησής της.

6. Οι άδειες διαμονής του παρόντος άρθρου παρέχουν στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στη μισθωτή απασχόληση και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής κατείχε προηγουμένως άδεια διαμονής η οποία του επέτρεπε την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και η δραστηριότητα αυτή εξακολουθεί να υφίσταται. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγουμένου εδαφίου θα εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα.³⁷

7. Οι άδειες διαμονής της παραγράφου 1 δεν υπόκεινται στην καταβολή παραβόλου.

Άρθρο 45

Χορήγηση άδειας διαμονής για δημόσιο συμφέρον

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, εφόσον αιτιολογημένα συντρέχει δημόσιο συμφέρον. Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής της παραγράφου αυτής υποβάλλεται στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΘΥΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Άρθρο 46

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε θύματα εμπορίας ανθρώπων

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας, που έχει χαρακτηριστεί θύμα εμπορίας ανθρώπων με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών κατά την έννοια της περίπτωσης Γ του άρθρου 1 του νόμου αυτού και ύστερα από αίτηση του θύματος που υποβάλλεται είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα χορηγείται σχετική άδεια διαμονής, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου.

2. Η άδεια αυτή χορηγείται με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις των επόμενων άρθρων και σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/81/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε. L 261 της 6.8.2004).³⁸

Άρθρο 47

Ενημέρωση θυμάτων και ειδική μέριμνα για ανήλικους

1. Σε περίπτωση που οι αρμόδιες αστυνομικές ή εισαγγελικές αρχές πιθανολογήσουν ότι υπήκοος τρίτης χώρας εμπύπτει στην κατηγορία των θυμάτων, όπως αυτά ορίζονται σύμφωνα με την περίπτωση Γ του άρθρου 1 του παρόντος, τον ενημερώνουν για τη δυνατότητα χορήγησης άδειας δια-

³⁷ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45, παρ.16 του ν.3731/2008

³⁸ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11, παρ.2 του ν.3536/2007

μονής περιορισμένης ισχύος, εφόσον συνεργάζεται στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Την ενημέρωση αυτή μπορεί να παρέχουν και οι αρμόδιοι φορείς κοινωνικής στήριξης που προβλέπονται στο παράρτημα του π.δ. 233/2003 (ΦΕΚ 248 Α), όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Στην περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών που είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι αρμόδιες εισαγγελικές ή αστυνομικές αρχές λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να προσδιορίσουν την ταυτότητα και την ιθαγένεια τους και να θεμελιώσουν το γεγονός ότι δεν συνοδεύονται. Επίσης, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειας τους και λαμβάνουν αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν τη νομική τους εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπηση τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

Άρθρο 48

Προθεσμία περίσκεψης

1. Στα πρόσωπα των προηγούμενων διατάξεων παρέχεται, με πράξη της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής, προθεσμία περίσκεψης, ώστε να συνέλθουν και να είναι σε θέση να διαφύγουν από την επιρροή των δραστών των σχετικών αδικημάτων, για να μπορούν να λάβουν ανεπηρέαστη απόφαση σχετικά με τη συνεργασία τους με τις διωκτικές αρχές.

2. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα. Ειδικά για τους ανήλικους, η ίδια προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για έναν ακόμη μήνα με απόφαση της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής και με κριτήριο την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του ανηλίκου.

3. Μόνη η προθεσμία περίσκεψης δεν θεμελιώνει δικαίωμα διαμονής στη Χώρα. *Κατά το ίδιο διάστημα, τα ανωτέρω πρόσωπα δεν απελαύνονται και τυχόν διαταχθείσα απέλαση αναστέλλεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 12 του ν.3064/2002 (ΦΕΚ 248 Α').*³⁹

4. Με απόφαση της εισαγγελικής αρχής, η προθεσμία περίσκεψης μπορεί να τερματίζεται πριν από τη λήξη της, εφόσον:

α. διαπιστωθεί από την οικεία εισαγγελική ή αστυνομική αρχή ότι το ανωτέρω πρόσωπο εκουσίως επανασυνέδεσε τις σχέσεις του με τους δράστες των εγκλημάτων της περίπτωσης ι' του άρθρου 1 του νόμου αυτού ή

β. για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Άρθρο 49

Περίθαψη και παροχές κατά την περίοδο περίσκεψης

1. Κατά τη διάρκεια της περιόδου περίσκεψης, τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν πρόσβαση στην περίθαψη, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 7 του π.δ. 233/2003, όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Στα ίδια πρόσωπα διασφαλίζονται ικανές συνθήκες διαβίωσης, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους.

3. Οι αρμόδιες εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές φροντίζουν, κατά προτεραιότητα, για την προστασία και ασφάλεια των προσώπων αυτών, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Επίσης, παρέχονται υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας, όταν τα θύματα αγνοούν την ελληνική γλώσσα, καθώς και κάθε αναγκαία νομική βοήθεια.

Άρθρο 50

Προϋποθέσεις χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής

1. Μετά την πάροδο της προθεσμίας περίσκεψης ή και πριν παρέλθει αυτή, εφόσον συντρέξει η περίπτωση β' της παραγράφου αυτής, ο αρμόδιος Εισαγγελέας εξετάζει εάν πληρούται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις και συντάσσει σχετική έκθεση:

α. Εάν κρίνεται σκόπιμη η παράταση της διαμονής του εν λόγω προσώπου στην Ελληνική Επικράτεια, προς διευκόλυνση της διενεργούμενης έρευνας ή της ποινικής διαδικασίας.

β. Εάν το ανωτέρω πρόσωπο έχει επιδείξει σαφή βούληση συνεργασίας και

γ. Εάν το ίδιο πρόσωπο έχει διακόψει κάθε σχέση με τους φερόμενους ως δράστες των αδικημάτων της περίπτωσης ι' του άρθρου 1 του νόμου αυτού.

³⁹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11, παρ.3 του ν.3536/2007

2. Η εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση της άδειας διαμονής γίνεται κατά προτεραιότητα και η χορήγηση της διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εκδίδεται άδεια διαμονής διάρκειας δώδεκα μηνών, εάν συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου και η οποία ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα, εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.

3. Η ανωτέρω άδεια διαμονής διασφαλίζει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, η οποία ισχύει μόνο κατά τη διάρκεια της, στις παροχές και την περίθαλψη του άρθρου 49 του νόμου αυτού, καθώς και στις προϋποθέσεις επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 6 του π.δ. 233/2003.

Άρθρο 51

Ειδικοί λόγοι μη ανανέωσης και ανάκλησης της άδειας διαμονής

Η άδεια διαμονής δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται, εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Εάν ο δικαιούχος επανασυνδέσει τις σχέσεις του ενεργώς και εκουσίως με τους εικαζόμενους δράστες των πράξεων που έχει καταγγείλει.

β. Εάν η αρμόδια αρχή κρίνει ότι η συνεργασία ή η καταγγελία του θύματος είναι δόλια ή καταχρηστική.

γ. Όταν το θύμα παύει να συνεργάζεται.

δ. Εάν με πρωτοβουλία της αρμόδιας εισαγγελικής ή δικαστικής αρχής η σχετική διαδικασία διακοπεί.

ε. Όταν έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση, με την οποία περατώνεται και η σχετική διαδικασία.

Άρθρο 52

Αλλαγή σκοπού διαμονής

Μέσα σε ένα μήνα από την περάτωση της σχετικής διαδικασίας με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, μπορεί να χορηγείται στον κάτοχο άδειας διαμονής, με την ιδιότητα του θύματος εμπορίας ανθρώπων, άδεια διαμονής για έναν από τους λόγους και υπό τις αντίστοιχες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο αυτόν, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ

Άρθρο 53

Προϋποθέσεις για την οικογενειακή επανένωση

Ο υπήκοος τρίτης χώρας που κατοικεί νόμιμα στην Ελλάδα επί δύο τουλάχιστον έτη δικαιούται να ζητήσει την είσοδο και διαμονή στη χώρα μελών της οικογένειάς του, εφόσον πληρούνται, σωρευτικά, οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α. Αποδεικνύει την ύπαρξη της οικογενειακής σχέσης.

β. Τα μέλη της οικογένειάς του πρόκειται να κατοικήσουν μαζί του.

γ. Αποδεικνύει ότι διαθέτει ετήσιο προσωπικό εισόδημα σταθερό και τακτικό, επαρκές για τις ανάγκες της οικογένειάς του, το οποίο δεν προέρχεται από προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της Χώρας. Το εισόδημα αυτό δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τις ετήσιες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, προσαυξημένο κατά 20 % για τη σύζυγο και κατά 15% για κάθε τέκνο. Σε περίπτωση κατά την οποία και οι δύο σύζυγοι διαμένουν, νομίμως, στη Χώρα, εφόσον πρόκειται για επανένωση των τέκνων τους, δεν απαιτείται η ανωτέρω προσαύξηση, κατά 15%, για κάθε τέκνο.

δ. Διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθένειας ως προς το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς, η οποία να μπορεί να καλύψει και τα μέλη της οικογένειάς του.

Άρθρο 54 **Μέλη οικογένειας**

1. Ως μέλη οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας που εισέρχονται στη Χώρα, στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης, νοούνται:

α. Οι σύζυγοι, εφόσον έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, καθώς και τα κάτω των 18 ετών άγαμα, κοινά τέκνα τους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν υιοθετηθεί.

β. Τα λοιπά, κάτω των 18 ετών, άγαμα τέκνα του συντηρούντος ή του ετέρου των συζύγων, συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν υιοθετηθεί, εφόσον του έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας.

2. Σε περίπτωση πολυγαμίας, αν ο συντηρών έχει ήδη σύζυγο που ζει μαζί του στην Ελλάδα, δεν επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση με άλλη σύζυγο.

Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 περίπτωση β', δεν επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση ανήλικων τέκνων του συντηρούντος και άλλης συζύγου, πέραν των ανήλικων τέκνων αυτού με τη σύζυγο με την οποία έχει ήδη επανενωθεί στη Χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 55

Υποβολή και εξέταση της αίτησης για οικογενειακή επανένωση

1. Ο συντηρών καταθέτει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του για την έγκριση οικογενειακής επανένωσης. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

2. Η αίτηση γίνεται δεκτή, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 53 και 54 του νόμου αυτού. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας υποχρεούται να ζητήσει προηγουμένως τη γνώμη της οικείας αστυνομικής αρχής για θέματα που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας, καθώς και τη γνώμη της αρμόδιας ελληνικής προξενικής αρχής προς διακρίβωση ύπαρξης της οικογενειακής σχέσης. Οι ανωτέρω γνώμες παρέχονται εντός διμήνου αφότου ζητηθούν.

3. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα, με την οποία εγκρίνεται η αίτηση για οικογενειακή επανένωση διαβιβάζεται στην οικεία ελληνική προξενική αρχή, η οποία χορηγεί στα μέλη της οικογένειας του υπηκόου τρίτης χώρας τις απαιτούμενες ειδικές θεωρήσεις εισόδου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 8 του παρόντος.

Άρθρο 56

Χορήγηση άδειας διαμονής

1. Τα μέλη της οικογένειας του συντηρούντος, μετά την είσοδο τους στη Χώρα και πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, καταθέτουν αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του για χορήγηση άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. Κατά την εξέταση της αίτησης του παρόντος και του επόμενου άρθρου εκτιμάται ιδιαιτέρως και το συμφέρον των ανήλικων τέκνων.

2. Για τα ανήλικα τέκνα η αίτηση για τη χορήγηση ατομικής άδειας διαμονής υποβάλλεται από εκείνον που ασκεί τη γονική μέριμνα χωρίς να απαιτείται η καταβολή παραβόλου.⁴⁰

3. Οι αιτούμενες άδειες διαμονής χορηγούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας το αργότερο μέσα σε εννέα μήνες, αφότου υποβλήθηκαν οι σχετικές αιτήσεις με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Άρθρο 57

Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής

1. Στα μέλη της οικογένειας χορηγείται ατομική άδεια διαμονής για χρονικό διάστημα ενός έτους, την οποία μπορούν να ανανεώνουν ανά διετία.

---

⁴⁰ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του ν.3536/2007

2. Το μέλος της οικογένειας, που επιθυμεί την ανανέωση της άδειας διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης υποχρεούται, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της, να καταθέσει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 11 του νόμου αυτού.

3. Κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής, όταν ο συντηρών δεν έχει επαρκείς πόρους χωρίς προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της Χώρας, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 περίπτωση γ' του άρθρου 53 του νόμου αυτού, λαμβάνονται υπόψη οι συνεισφορές των μελών της οικογένειας στο συνολικό εισόδημα της.

Άρθρο 58

Ανάκληση άδειας διαμονής

1. Η άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση δεν χορηγείται ή ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 75 του νόμου αυτού και στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Ο συντηρών και τα μέλη της οικογένειας του έπαυσαν να διάγουν πραγματικό συζυγικό ή οικογενειακό βίο.

β. Διαπιστωθεί ότι η οικογενειακή σχέση, ιδίως ο γάμος, η υιοθεσία ή η αναγνώριση τέκνων έχει συναφθεί με σκοπό την καταστράτηγηση των διατάξεων του νόμου αυτού, προκειμένου να αποκτηθεί η άδεια διαμονής. Η οικογενειακή σχέση θεωρείται ότι έχει συναφθεί για το σκοπό αυτόν, ιδίως όταν δεν υπάρχει συμβίωση των μελών της οικογένειας ή δεν υφίσταται δυνατότητα επικοινωνίας τους ή όταν ο ένας σύζυγος αγνοεί θέματα που σχετίζονται με την προσωπική κατάσταση του ετέρου των συζύγων.

γ. Η διαμονή του συντηρούντος τερματισθεί και το μέλος της οικογένειας δεν διαθέτει αυτοτελές δικαίωμα διαμονής, σύμφωνα με το άρθρο 60 του νόμου αυτού.

2. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας, που λειτουργούν στο νομό του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, διενεργούν τους κατάλληλους σχετικούς ελέγχους, ιδίως μέσω προσωπικών συνεντεύξεων με τον συντηρούντα και τα μέλη της οικογένειας του, τόσο κατά την αρχική χορήγηση όσο και κατά την ανανέωση των αδειών διαμονής. Έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται σε κάθε περίπτωση που περιέρχεται στη γνώση των ανωτέρω υπηρεσιών και για οποιοδήποτε περιστατικό που μπορεί να δικαιολογήσει ανάκληση της άδειας διαμονής.

3. Πριν από την απόρριψη αίτησης, την ανάκληση ή την άρνηση ανανέωσης της άδειας διαμονής ή σε περίπτωση λήψης μέτρου απομάκρυνσης εις βάρος του συντηρούντος ή μελών της οικογένειας του, λαμβάνονται υπόψη ο χαρακτήρας και η σταθερότητα των οικογενειακών δεσμών του προσώπου, η διάρκεια διαμονής του στη Χώρα, καθώς και η ύπαρξη οικογενειακών, πολιτιστικών και κοινωνικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής του.

Άρθρο 59

Δικαιώματα μελών οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας

Τα μέλη της οικογένειας του συντηρούντος έχουν, κατ' αντιστοιχία με αυτόν, δικαίωμα:

α. Πρόσβασης στην εκπαίδευση.

β. Πρόσβασης στη μισθωτή εργασία και σε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα.

Η πρόσβαση αυτή, κατά το δωδεκάμηνο διάστημα διαμονής από τη χορήγηση της αρχικής άδειας, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 57 του νόμου αυτού, τελεί υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθοριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 90 του νόμου αυτού.

γ. Πρόσβασης στον επαγγελματικό προσανατολισμό, στη βασική και περαιτέρω κατάρτιση, καθώς και στην επανακατάρτιση.

Άρθρο 60

Αυτοτελής άδεια διαμονής μελών οικογένειας

1. Πρόσωπα που έχουν γίνει δεκτά για λόγους οικογενειακής επανένωσης δικαιούνται να αποκτήσουν αυτοτελή άδεια διαμονής στην Ελλάδα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Παρέλευσης πενταετίας από τη χορήγηση της άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση, εφόσον δεν έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής για έναν από τους λοιπούς λόγους του άρθρου αυτού.

β. Ενηλικίωσης.

γ. Θανάτου του συντηρούντος, εφόσον τα μέλη της οικογένειας διαμένουν στη Χώρα τουλάχιστον επί ένα έτος πριν το θάνατο του.

δ. Σε περίπτωση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή αποδεδειγμένης διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, εφόσον:

ι. Ο γάμος διήρκεσε, έως την έναρξη της δίκης έκδοσης διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή αποδεδειγμένης διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, επί τρία, τουλάχιστον, έτη από τα οποία το ένα έτος έχει διανυθεί στη Χώρα.

ii. Συντρέχουν ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος.

2. Η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος. Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου αυτού.

3. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το δικαίωμα διαμονής των ανήλικων τέκνων ακολουθεί την τύχη του δικαιώματος διαμονής του γονέα, στον οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια.

4. Για τα τέκνα, η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται ανά έτος, και σε κάθε περίπτωση έως και τη συμπλήρωση του 21 ου έτους της ηλικίας τους. Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου αυτού. Εάν η ανανέωση της δεν πραγματοποιηθεί μέσα σε προθεσμία ενός έτους, ο υπήκοος τρίτης χώρας υποχρεούται να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος. Σε περίπτωση που η ανωτέρω αυτοτελής άδεια διαμονής ανανεωθεί για σπουδές, ο υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί, μετά το πέρας των σπουδών του, να την ανανεώσει σύμφωνα με τις προβλέψεις και τις προϋποθέσεις του νόμου αυτού.

5. Στους συζύγους επαναπατρισθέντος ή παλιννοστήσαντος ή ομογενούς, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, χορηγείται άδεια διαμονής διάρκειας πέντε (5) ετών, η οποία παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.⁴¹ Οι χήρες και τα ανήλικα τέκνα, εφόσον ο αποβιώσας σύζυγος ήταν επαναπατρισθείς ή παλιννοστήσας ή ομογενής, λαμβάνουν αυτοτελή άδεια διαμονής, διάρκειας πέντε ετών. Οι άδειες διαμονής της παρούσας χορηγούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, είναι δυνατόν να ανανεώνονται, κάθε φορά, για ισόχρονο διάστημα και δεν υπόκεινται στην καταβολή παραβόλου.

6. α. Οι σύζυγοι επαναπατρισθέντος ή παλιννοστήσαντος ή ομογενούς, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, δικαιούνται να αποκτήσουν αυτοτελή άδεια διαμονής, εφόσον:

ι. Εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου και εφόσον ο γάμος διήρκεσε, έως την ημερομηνία κατάθεσης της αγωγής διαζυγίου ή της αγωγής ακύρωσης του γάμου, επί τρία, τουλάχιστον, έτη από τα οποία το ένα έτος έχει διανυθεί στην Ελλάδα.

ii. Συντρέχουν ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος.

Η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος. Περαιτέρω ανανέωσή της επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

β. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το δικαίωμα διαμονής των ανήλικων τέκνων ακολουθεί την τύχη του δικαιώματος διαμονής του γονέα, στον οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια.

γ. Στις ρυθμίσεις της παρούσας υπάγονται και οι αλλογενείς σύζυγοι ομογενών από Αλβανία, το καθεστώς διαμονής των οποίων ρυθμίζεται από τις διατάξεις της υπ' αριθ. 4000/3/10-δ/09.05.2005 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Τάξης, όπως ισχύει.

⁴¹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 38 του ν.3731/2008

δ. Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται και στους υπηκόους τρίτων χωρών που συνεχίζουν να διαμένουν στη χώρα, ανεξαρτήτως εάν τα γεγονότα της περίπτωσης α' της παρούσας έλαβαν χώρα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφόσον οι σχετικές αιτήσεις υποβληθούν εντός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας.⁴²

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΑ Ή ΠΟΛΙΤΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

Άρθρο 61

Δελτίο διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.

1. Σε μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, τα οποία τον συνοδεύουν ή επιθυμούν να τον συναντήσουν, εφόσον αυτός διαμένει νόμιμα στη χώρα και η διάρκεια διαμονής τους υπερβεί τους τρεις μήνες, χορηγείται "Δελτίο Διαμονής μέλους οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε.". Το Δελτίο αυτό, το οποίο είναι ατομικό, για τα μέλη της οικογένειας της επόμενης παραγράφου, χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, υπό την επιφύλαξη εξέτασης λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας και συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Το ανωτέρω Δελτίο έχει διάρκεια πέντε έτη, ή την προβλεπόμενη περίοδο διαμονής του πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε., εφόσον αυτή είναι μικρότερη των πέντε ετών. Οι κάτοχοι του Δελτίου Διαμονής δικαιούνται να εργάζονται.

2. Ως μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. νοούνται:

α. Οι σύζυγοι, καθώς και τα κάτω των 21 ετών κοινά τέκνα τους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν υιοθετηθεί ή ανεξαρτήτως ηλικίας, εφόσον συντηρούνται από αυτούς.

β. Τα λοιπά τέκνα του Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. ή του ενός εκ των συζύγων, τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους, συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν υιοθετηθεί, εφόσον του έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας, ή ανεξαρτήτως ηλικίας, όταν συντηρούνται από αυτούς,

γ. Οι απευθείας ανιόντες του Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε. και του ετέρου των συζύγων, που συντηρούνται από αυτούς.

3. Εφόσον πρόκειται για πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε., που διαμένει στη χώρα για λόγους σπουδών, ως μέλη της οικογένειας του νοούνται μόνον οι σύζυγοι και τα συντηρούμενα τέκνα.

4. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Διαμονής, κατά την παράγραφο 1, οφείλει να καταθέσει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του σε διάστημα τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξης του στη χώρα, εφόσον:

α. Είναι κάτοχος ισχύοντος διαβατηρίου,

β. Αποδεικνύει εγγράφως την οικογενειακή του σχέση με τον Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε.,

γ. Αποδεικνύει τη νόμιμη διαμονή του πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε. στη χώρα.

δ. Αποδεικνύει στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 2 ότι συντρέχει η προϋπόθεση του συντηρούμενου μέλους.

Εάν υπάρχουν σχετικές σοβαρές ενδείξεις, ζητείται από τις αρμόδιες αρχές να υποβληθεί ο ενδιαφερόμενος σε δωρεάν ιατρικές εξετάσεις, προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχει από ασθένειες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.), καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες δικαιολογούν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, η οποία και χορηγεί το Δελτίο Διαμονής το βραδύτερο μέσα σε έξι μήνες αφότου υποβληθεί η σχετική αίτηση.

⁴² Προστέθηκε με το άρθρο 45, παρ.1ε του ν.3731/2008

5. Το Δελτίο Διαμονής δεν χορηγείται, ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 75 του νόμου αυτού και εφόσον:

α. Ο Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. και τα μέλη της οικογένειας του έπασαν να διάγουν πραγματικό συζυγικό ή οικογενειακό βίο.

β. Διαπιστωθεί ότι η οικογενειακή σχέση, ιδίως ο γάμος, η υιοθεσία ή η αναγνώριση τέκνων έχει συναφθεί με κύριο σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων του νόμου αυτού, προκειμένου να αποκτηθεί το Δελτίο Διαμονής ή Μόνιμης Διαμονής. Η οικογενειακή σχέση θεωρείται ότι έχει συναφθεί για το σκοπό αυτόν ιδίως όταν δεν υπάρχει συμβίωση των μελών της οικογένειας ή δεν υφίσταται δυνατότητα επικοινωνίας τους ή όταν ο ένας σύζυγος αγνοεί στοιχεία της ταυτότητας του ετέρου συζύγου. Τα στοιχεία αυτά γνωστοποιούνται και στη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Άρθρο 62

Προϋποθέσεις διατήρησης δικαιώματος διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών, μελών οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.

1. Τα μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. διατηρούν προσωποπαγές δικαίωμα διαμονής όταν:

α. Ο Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. αποβιώσει και τα μέλη της οικογένειας διαμένουν στην Ελλάδα επί ένα έτος τουλάχιστον πριν από το θάνατο του.

β. Εκδοθεί απόφαση διαζυγίου και ο γάμος διήρκεσε τρία τουλάχιστον έτη, εκ των οποίων το ένα έτος στην Ελλάδα ή η επιμέλεια των τέκνων έχει ανατεθεί νομίμως σε έναν από τους συζύγους που είναι υπήκοος τρίτης χώρας.

γ. Συντρέχουν ιδιαίτερες δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος.

δ. Ο ένας των συζύγων απολαύει νομίμως του δικαιώματος επικοινωνίας με ανήλικο τέκνο, υπό τον όρο ότι από τη σχετική δικαστική απόφαση ή την έγγραφη συμφωνία των συζύγων προκύπτει ότι οι επισκέψεις πρέπει να πραγματοποιούνται στην Ελλάδα και για όσο διάστημα απαιτείται.

2. Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, κατά το επόμενο άρθρο, το δικαίωμα διαμονής εξακολουθεί υπό την προϋπόθεση ότι οι πολίτες άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. αποδεικνύουν πως έχουν εισόδημα από ασκούμενη δραστηριότητα στη Χώρα ή δια θέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειας τους, ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της διαμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, καθώς και να έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας.

3. Σε περίπτωση που ο Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. αναχωρήσει από τη Χώρα ή αποβιώσει, τα τέκνα και ένας των συζύγων, ο οποίος έχει την επιμέλεια τους, διατηρούν το δικαίωμα διαμονής, εφόσον τα τέκνα είναι εγγεγραμμένα σε εκπαιδευτικό ίδρυμα και για όσο χρόνο υπολείπεται μέχρι την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών, τον οποίο παρακολουθούν.

Άρθρο 63

Δελτίο μόνιμης διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.

1. Τα μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε., τα οποία διαμένουν νομίμως στη Χώρα με τον Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στη Χώρα. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και υπό την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, "Δελτίο Μόνιμης Διαμονής", το οποίο ανανεώνεται αυτοδικαίως ανά δεκαετία και παρέχει στον κάτοχο δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

2. Κατά παρέκκλιση της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον αναγνωρισθεί στον πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν από τη συμπλήρωση συνεχούς διαστήματος πέντε ετών, τα μέλη της οικογένειας που διαμένουν μαζί του αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής.

3. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Μόνιμης Διαμονής, κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, οφείλει να υποβάλει σχετική αίτηση δύο μήνες πριν από τη λήξη της ισχύος του Δελτίου Διαμονής του.

4. Διακοπή της διαμονής, η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα έτη, δεν θίγει την ισχύ του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής.

5. Σε περίπτωση που ο πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. απεβίωσε, ενόσω ακόμη εργαζόταν, αλλά πριν αποκτήσει το καθεστώς μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα δυνάμει της παραγράφου 2, τα μέλη της οικογένειας του που διέμεναν μαζί του στη Χώρα, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, υπό την προϋπόθεση ότι:

α. Ο πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. είχε διαμείνει στη Χώρα μέχρι το χρόνο του θανάτου του επί δύο συνεχή έτη ή

β. Ο θάνατος του οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

6. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου αυτού, τα μέλη της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε. που εμπίπτουν στην παράγραφο 1 περιπτώσεις α' και β' του προηγούμενου άρθρου και πληρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής εάν έχουν διαμείνει νομίμως στη Χώρα για πέντε συνεχή έτη.

Άρθρο 64

Γενικές διατάξεις περί Δελτίων Διαμονής υπηκόων τρίτης χώρας, μελών οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε. Ε.

1. Η ισχύς του Δελτίου Διαμονής, καθώς και το αδιάλειπτο της διαμονής, δεν θίγονται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από απουσία δώδεκα συνεχόμενων μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνης και μητρότητας, σοβαρής ασθένειας, σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης ή μετακίνησης σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. ή τρίτη χώρα.

2. Η έκδοση του Δελτίου Διαμονής και του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής δεν υπόκειται σε καταβολή παραβόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Άρθρο 65

Πεδίο εφαρμογής

1. Η κοινωνική ένταξη αποσκοπεί στη χορήγηση δικαιωμάτων στους υπηκόους τρίτων χωρών, τα οποία διασφαλίζουν αφ' ενός την αναλογικώς ισότιμη συμμετοχή τους στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της Χώρας και, αφ' ετέρου, αποβλέπουν στην υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών κανόνων και αξιών της ελληνικής κοινωνίας, ώστε να ικανοποιούνται οι στόχοι των δράσεων του ολοκληρωμένου προγράμματος, σύμφωνα με την πρόβλεψη της παραγράφου 4 του επόμενου άρθρου, με παράλληλη διατήρηση της εθνικής τους ταυτότητας.

2. Οι δράσεις κοινωνικής ένταξης μπορούν να εφαρμόζονται σε όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών, των οποίων το νομικό καθεστώς εισόδου και διαμονής ρυθμίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, πρωτίστως δε σε εκείνους που η εργασία τους δεν έχει προσωρινό χαρακτήρα, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους, τα οποία γίνονται δεκτά στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για την οικογενειακή επανένωση. Η επιτυχής ολοκλήρωση των δράσεων συναρτάται με τη χορήγηση σε αυτούς συγκεκριμένων δικαιωμάτων αναλόγων με εκείνα των ημεδαπών. Από τις δράσεις κοινωνικής ένταξης μπορούν να ωφελούνται, επίσης, οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεύτερης και τρίτης γενιάς, οι οποίοι έχουν γεννηθεί στη Χώρα μας, καθώς και οι πρόσφυγες και τα άτομα που τελούν υπό καθεστώς διεθνούς προστασίας.

3. Στο πλαίσιο των δράσεων κοινωνικής ένταξης μπορεί να συμπεριλαμβάνονται ευεργετικά μέτρα, ικανά να βοηθήσουν την ανάπτυξη της Χώρας προέλευσης των υπηκόων τρίτων χωρών, σε περίπτωση επιστροφής τους σε αυτή.

Άρθρο 66

Βασικές αρχές κοινωνικής ένταξης Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης

1. Για την ομαλή προσαρμογή και ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στη Χώρα και με γνώμονα τη διαφορετικότητα και την πολιτισμική τους ιδιαιτερότητα, το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σε συνεργασία με τα καθ' ύλην συναρμόδια Υπουργεία και φορείς, εφαρμόζει Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης.

2. Οι βασικές αρχές που διέπουν το ανωτέρω Πρόγραμμα και δεσμεύουν όλους τους συμμετέχοντες φορείς είναι οι ακόλουθες:

α. Η αποφυγή οποιασδήποτε μορφής διακρίσεων σε βάρος υπηκόων τρίτων χωρών λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετήσιων χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, παρουσίας, αναπηριών, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

β. Η επιδίωξη εφαρμογής ίσης μεταχείρισης, σε κάθε πτυχή της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής, ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, με στόχο την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

γ. Ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, όπως αυτά διασφαλίζονται από την εσωτερική έννομη τάξη, σχετικά με την προστασία της πολιτισμικής και θρησκευτικής ιδιαιτερότητας.

δ. Η υποστήριξη, ανάδειξη και προβολή της προσωπικής τους συμβολής στις ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, αλλά και των προσπαθειών τους για αυτοεξυπηρέτηση και προσωπική συμμετοχή στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους.

ε. Η υποβοήθηση της συνοχής των οικογενειών τους και η ενίσχυση των υφιστάμενων υποστηρικτικών κοινωνικών δικτύων, στα οποία συμμετέχουν.

στ. Η ενίσχυση της ουσιαστικής συμμετοχής τους, ως εταίρων, στο σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και η ανάπτυξη προς τούτο ισχυρών συμβουλευτικών δομών.

3. Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης διαρθρώνεται σε υποπρογράμματα ανά τομέα ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία, όπως είναι τα υποπρογράμματα για την παροχή πληροφοριών και διευκολύνσεων, προώθησης στην απασχόληση, εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, πολιτιστικής και πολιτισμικής στήριξης, παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης κ.λπ..

Στο πλαίσιο των ανωτέρω υποπρογραμμάτων, το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα και μεριμνά, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και φορείς, για την ανάληψη δράσεων και μέτρων πολιτικής, που αφορούν τόσο θεσμικές παρεμβάσεις όσο και την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών και υπηρεσιών. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου αυτού.

4. Οι δράσεις που αναπτύσσονται και τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος αποβλέπουν στην επιτυχή ένταξη του υπηκόου τρίτης χώρας στην ελληνική κοινωνία και καλύπτουν τους ακόλουθους, κυρίως, τομείς:

α. την πιστοποιημένη γνώση της ελληνικής γλώσσας,

β. την επιτυχή παρακολούθηση εισαγωγικών μαθημάτων σχετικά με την ιστορία, τον πολιτισμό και τον τρόπο ζωής της ελληνικής κοινωνίας,

γ. την ένταξη στην ελληνική αγορά εργασίας και

δ. την ενεργό κοινωνική συμμετοχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄
ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙ ΜΑΚΡΟΝ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΟΣ

Άρθρο 67

Προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος

1. Ο ενήλικος υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα κατά τα πέντε τελευταία έτη στην Ελλάδα μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος. Το αντίστοιχο δικαίωμα έχει προσωποπαγή χαρακτήρα. Το ανωτέρω διάστημα πρέπει να είναι συνεχές, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Για την απόκτηση της ανωτέρω ιδιότητας πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Να διαθέτει για τον ίδιο και για τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας του σταθερούς και τακτικούς πόρους, οι οποίοι αξιολογούνται σύμφωνα με τη φύση τους.

β. Να διαθέτει για τον ίδιο και τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας του πλήρη ασφάλιση ασθένειας.

γ. Να διαθέτει κατάλυμα, το οποίο πληροί προδιαγραφές υγιεινής.

δ. Να συντρέχουν τα κριτήρια του επόμενου άρθρου.

2. Οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Στους κατόχους άδειας διαμονής για σπουδές, απόκτηση ιατρικής ειδικότητας, καθώς και για επαγγελματική κατάρτιση.

β. Στους κατόχους άδειας διαμονής, η οποία από τη φύση της έχει προσωρινό χαρακτήρα, όπως στις περιπτώσεις των άρθρων 16, 18, 19 και 20 παρ. 5.

γ. Στους υπαγόμενους στο καθεστώς της Σύμβασης της Βιέννης του 1961 για τις διπλωματικές σχέσεις, η οποία έχει κυρωθεί με το ν.δ. 503/1970 (ΦΕΚ 108 Α) και της Σύμβασης της Βιέννης του 1963 για τις προξενικές σχέσεις, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 90/1975 (ΦΕΚ 150 Α').

3. Οι περίοδοι διαμονής για τους λόγους που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο δεν προσμετρώνται για τον υπολογισμό της πενταετούς περιόδου.

4. Περίοδοι απουσίας, εφόσον είναι κατώτερες των έξι διαδοχικών μηνών και δεν υπερβαίνουν συνολικά τους δέκα μήνες εντός της πενταετίας, προσμετρώνται στον υπολογισμό της πενταετίας.

5. Αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος είναι εκείνο που ανανέωσε την οικεία άδεια διαμονής του πριν από τη συνδρομή των προϋποθέσεων και κριτηρίων απόκτησης της άδειας διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος.

Άρθρο 68

Κριτήρια απόκτησης της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος

1. Προς απόκτηση της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά και τα ακόλουθα κριτήρια:

α. Επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας,

β. Γνώση στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι φορείς και η διαδικασία πιστοποίησης της επάρκειας της γνώσης της ελληνικής γλώσσας και της γνώσης στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού και ρυθμίζονται θέματα διοργάνωσης σχετικών προγραμμάτων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.⁴³

Άρθρο 69

Ρύθμιση ειδικών θεμάτων επί μακρόν διαμενόντων

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Τάξης και στο πλαίσιο των προβλέψεων της Οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2003, ρυθμίζονται όλα

⁴³ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν.3536/2007

τα ειδικά θέματα που αναφέρονται στα απαιτούμενα δικαιολογητικά, στη διαδικασία διαπίστωσης της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος, καθώς και τα αντίστοιχα που αφορούν ζητήματα ανάκλησης ή απώλειας της ανωτέρω ιδιότητας, διασφάλισης των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτήν, οριοθέτησης του δικαιώματος κινητικότητας και ειδικών προϋποθέσεων προστασίας από την απέλαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ΄ ΟΛΙΓΟΗΜΕΡΗ ΔΙΑΜΟΝΗ

Άρθρο 70

Είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών για ολιγοήμερη διαμονή

1. Υπήκοος τρίτης χώρας που εισέρχεται στη Χώρα για τουρισμό, συνέδρια, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις και γενικά για ολιγοήμερη διαμονή, μπορεί να παραμείνει προσωρινά χωρίς άδεια διαμονής, για όσο χρόνο ισχύει η προξενική θεώρηση ή για χρονικό διάστημα τριών μηνών, εάν πρόκειται για υπήκοο τρίτης χώρας στον οποίο επιτρέπεται η είσοδος χωρίς προξενική θεώρηση.

2. Παράταση του χρόνου διαμονής μέχρι έξι μήνες μπορεί να χορηγηθεί σε υπήκοο τρίτης χώρας για λόγους εξαιρετικούς, ιδιαίτερα λόγω ανωτέρας βίας, ανθρωπιστικών, επαγγελματικών ή σοβαρών προσωπικών λόγων, εφόσον διαθέτει επαρκείς πόρους διαβίωσης. Η αίτηση υποβάλλεται, πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου ή του ελεύθερου χρόνου διαμονής, στην αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής και καταχωρίζεται στο διαβατήριο του υπό μορφή σχετικής σφραγίδας.

3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται το ύψος του απαιτούμενου συναλλάγματος για κάθε ημέρα διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα. Με όμοια απόφαση είναι δυνατή η αναπροσαρμογή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ΄ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Άρθρο 71

Δικαιώματα

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαλίζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους ημεδαπούς.

2. Οι διατάξεις του ν.δ. 57/1973, όπως κάθε φορά ισχύει, για την κοινωνική προστασία, εφαρμόζονται και στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

3. Οι κρατούμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, αμέσως μετά την εισαγωγή τους σε ίδρυμα, για τους κανόνες διαβίωσης τους σε αυτό, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Διευκολύνεται, επίσης, η επικοινωνία τους με διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους του Κράτους, του οποίου έχουν την ιθαγένεια ή από το οποίο προέρχονται, καθώς και με τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους.

4. Οι πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 1 έως 3 του ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α) διώκονται αυτεπαγγέλτως.

5. Υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα και εξέρχεται προσωρινά από το ελληνικό έδαφος δικαιούται επανεισόδου, εφόσον η άδεια διαμονής του εξακολουθεί να ισχύει κατά το χρόνο της επανεισόδου του.

Άρθρο 72

Πρόσβαση των ανήλικων υπηκόων τρίτων χωρών στην εκπαίδευση

1. Ανήλικοι υπήκοοι τρίτων χωρών, που διαμένουν στην Ελληνική Επικράτεια, υπάγονται στην υποχρεωτική σχολική φοίτηση, όπως και οι ημεδαποί.

2. Οι ανήλικοι υπήκοοι τρίτων χωρών, που φοιτούν σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, έχουν, χωρίς περιορισμούς, πρόσβαση στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας.

3. Για την εγγραφή ανήλικων υπηκόων τρίτων χωρών στα δημόσια σχολεία απαιτούνται τα αντίστοιχα με τα προβλεπόμενα για τους ημεδαπούς δικαιολογητικά. Κατ' εξαίρεση, με ελλιπή δικαιολογητικά μπορεί να εγγράφονται στα δημόσια σχολεία και τέκνα υπηκόων τρίτων χωρών, εφόσον:

α. Προστατεύονται από το ελληνικό κράτος με την ιδιότητα του πρόσφυγα και όσων τελούν υπό την προστασία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών.

β. Προέρχονται από περιοχές, στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση.

γ. Έχουν υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση ασύλου.

δ. Είναι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα, ακόμη και αν δεν έχει ρυθμισθεί η νόμιμη διαμονή τους σε αυτήν.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης τίτλων σπουδών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν στη Χώρα προέλευσης και οι προϋποθέσεις κατάταξης σε βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και εγγραφής μαθητών, οι οποίοι είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, στα δημόσια σχολεία. Με όμοια απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα προαιρετικής διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας και πολιτισμού εκεί όπου υπάρχει ικανός αριθμός μαθητών που ενδιαφέρονται, στο πλαίσιο των ενισχυτικών δράσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και να καθορίζονται η εργασιακή σχέση και τα προσόντα των εκπαιδευτικών που θα διδάσκουν τη μητρική γλώσσα και τα στοιχεία πολιτισμού της Χώρας προέλευσης τους.

5. Υπήκοοι τρίτων χωρών, που έχουν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, έχουν πρόσβαση στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση, υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις, όπως και οι ημεδαποί.

Άρθρο 73

Υποχρεώσεις

1. Με την επιφύλαξη της καθιέρωσης του αυτοτελούς εγγράφου, η υποβολή αίτησης για αρχική χορήγηση άδειας διαμονής ή για κάθε ανανέωση αυτής μπορεί να γίνει, είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία του υπηκόου τρίτης χώρας, είτε με εκπροσώπησή του από πληρεξούσιο δικηγόρο, είτε από συζύγους, ανιόντες και ενήλικους κατιόντες. Η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος αποκλειστικώς από αστυνομική αρχή.⁴⁴ Σε κάθε άλλη περίπτωση, η σχετική πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος από αστυνομική αρχή και με την προϋπόθεση τήρησης της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του νόμου αυτού. Επίδοση οποιουδήποτε εγγράφου ή δικαιολογητικών για τη χορήγηση της άδειας διαμονής ή της ανανέωσης της, με δικαστικό επιμελητή ή τηλεομοιοτυπία, δεν είναι επιτρεπτή.

2. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, κατά τη διάρκεια της διαμονής του στην Ελλάδα, υποχρεούται να δηλώσει στις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης:

α. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης της κατοικίας του.

β. Κάθε μεταβολή της προσωπικής του κατάστασης, ιδίως δε την αλλαγή ιθαγένειας, τη σύναψη, λύση ή ακύρωση γάμου ή τη γέννηση τέκνου.

γ. Την απώλεια ή την ανανέωση ή μεταβολή των στοιχείων του διαβατηρίου του ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.⁴⁵

δ. Την απώλεια του δελτίου διαμονής ή μόνιμης διαμονής.⁴⁶

ε. Κάθε μεταβολή στο πρόσωπο του εργοδότη και στο είδος της απασχόλησης.

στ. Την καταγγελία της σύμβασης εργασίας.

Ειδικά, η μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας γνωστοποιείται και στο οικείο αστυνομικό τμήμα.

Οι παραπάνω δηλώσεις γίνονται μέσα σε δύο μήνες αφότου συμβεί το αντίστοιχο γεγονός, πλην της περίπτωσης ανανέωσης διαβατηρίου, η οποία μπορεί να γίνει μέχρι και την ημερομηνία υποβολής

⁴⁴ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14, παρ.1 του ν.3536/2007

⁴⁵ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 40, παρ.2α του ν.3731/2008

⁴⁶ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 40, παρ.2β του ν.3731/2008

αίτησης ανανέωσης της άδειας διαμονής και της δήλωσης γέννησης τέκνου που τελεί υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.⁴⁷

3. Υπήκοος τρίτης χώρας, κάτοχος άδειας διαμονής, οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την τελευταία ημέρα της λήξης της ισχύος της, εκτός αν πριν από τη λήξη της έχει υποβάλει αίτηση για την ανανέωση της και του έχει χορηγηθεί η βεβαίωση των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 11 του παρόντος.

4. Υπήκοος τρίτης χώρας, στον οποίο δεν εγκρίθηκε η χορήγηση άδειας διαμονής ή η ανανέωσή της, καθώς και στην περίπτωση ανάκλησης της άδειας, υποχρεούται να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος χωρίς άλλες διατυπώσεις εντός τριάντα ημερών από την επίδοση της σχετικής απόφασης.⁴⁸

5. Υπήκοος τρίτης χώρας, που παραμένει στη Χώρα για χρονικό διάστημα άνω των τριάντα ημερών από τη λήξη της άδειας διαμονής του ή παραβιάζει, για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα ημερών, τη διάρκεια του αναγραφόμενου στην κατεχόμενη θεώρηση εισόδου ή του δικαιούμενου ελεύθερου χρόνου διαμονής του, καθώς και την προβλεπόμενη στην ομοίομορφη θεώρηση SCHENGEN διάρκεια διαμονής ή το δικαιούμενο ελεύθερο χρόνο διαμονής του στον Ενιαίο Χώρο, υποχρεούται κατά την αναχώρηση να καταβάλει το τετραπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για άδεια διαμονής ετήσιας διάρκειας.⁴⁹ Εάν ο χρόνος της παράνομης διαμονής είναι μεγαλύτερος των τριάντα ημερών, υποχρεούται να καταβάλει το οκταπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για ετήσια άδεια διαμονής.

Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης. Εξαιρούνται από την επιβολή προστίμων οι ανήλικοι και όσοι έχουν την ιδιότητα του ομογενούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ'

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ-ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ-ΑΠΕΛΑΣΗ

Άρθρο 74

Περιορισμοί στην κίνηση και εγκατάσταση υπηκόων τρίτων χωρών

Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στη Χώρα έχουν ελευθερία κίνησης και εγκατάστασης στο σύνολο της Επικράτειας. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης, μπορεί να απαγορεύεται, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, η διαμονή ή η εγκατάστασή τους σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της Χώρας.

Άρθρο 75

Ειδικές ρυθμίσεις

1. Η άδεια διαμονής δεν χορηγείται ή ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εφόσον:

α. Δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις του νόμου αυτού.

β. Αποδειχθεί με δικαστική απόφαση ή προκύπτει από αμετάκλητο βούλευμα του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου ότι χρησιμοποιήθηκαν ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες, πλαστά ή παραποιημένα έγγραφα ή ότι διαπράχθηκε με οποιονδήποτε τρόπο απάτη ή ότι χρησιμοποιήθηκαν άλλα παράνομα μέσα.⁵⁰

2. Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α) για την άσκηση προσφυγής κατά πράξεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (ΦΕΚ 97 Α), δεν εφαρμόζεται για τις αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του νόμου αυτού.

⁴⁷ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 40, παρ.2γ του ν.3731/2008

⁴⁸ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14, παρ.2 του ν.3536/2007

⁴⁹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14, παρ.3 του ν.3536/2007

⁵⁰ Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 75 του ν.3386/2005, η οποία προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 17 του ν.3536/2007, καταργήθηκε με το άρθρο 28, παρ. 3 του ν.3613/2007

3. Οι άδειες διαμονής που εκδίδονται σε συμμόρφωση προς τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις, κατόπιν αιτήσεων ακυρώσεως υπηκόων τρίτων χωρών κατά απόρριψης αιτήματός τους για ανανέωση άδειας εργασίας ή διαμονής, καθώς και κατά της ανακλήσεως τούτων, μπορούν να ανανεωθούν, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται εντός μηνός από την επίδοση της σχετικής άδειας διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, θεωρουμένου του χρόνου που έχει διανυθεί από τη λήξη ισχύος αυτών μέχρι την υποβολή της ανωτέρω αίτησης ανανέωσής τους, ως χρόνου νόμιμης διαμονής στη Χώρα.⁵¹

Άρθρο 76

Προϋποθέσεις και διαδικασία διοικητικής απέλασης

1. Η διοικητική απέλαση αλλοδαπού επιτρέπεται εφόσον:

α. Έχει καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής, για εγκλήματα προσβολής του πολιτεύματος, προδοσίας της Χώρας, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνή οικονομικά εγκλήματα, εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί το νόμισμα, εγκλήματα αντίστασης, αρπαγής ανηλίκου, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, για εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της Χώρας ή τη διευκόλυνση της μεταφοράς ή προώθησης τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη και εφόσον η απέλαση του δεν διατάχθηκε από το αρμόδιο δικαστήριο.

β. Έχει παραβιάσει τις διατάξεις του νόμου αυτού.

γ. Η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος είναι επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της Χώρας. Ο αλλοδαπός θεωρείται επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια ιδίως όταν σε βάρος του ασκηθεί ποινική δίωξη για αδίκημα που τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον τριών (3) μηνών.⁵²

δ. Η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος είναι επικίνδυνη για τη δημόσια υγεία και αρνείται να συμμορφωθεί προς τα μέτρα που καθορίζονται από τις ιατρικές αρχές για την προστασία της, αν και του έχει παρασχεθεί η απαραίτητη πληροφόρηση.

2. Η απέλαση διατάσσεται με απόφαση του οικείου Αστυνομικού Διευθυντή και, προκειμένου περί Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, από τον αρμόδιο για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικό Διευθυντή ή ανώτερο Αξιωματικό, που ορίζεται από τον οικείο Γενικό Αστυνομικό Διευθυντή, αφού προηγουμένως δοθεί στον αλλοδαπό προθεσμία τουλάχιστον σαράντα οκτώ ωρών για να υποβάλει τις αντιρρήσεις του.

3. Εφόσον ο αλλοδαπός εκ των εν γένει περιστάσεων κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή αποφεύγει ή παρεμποδίζει την προετοιμασία της αναχώρησής του ή τη διαδικασία απομάκρυνσής του, με απόφαση των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου, διατάσσεται η προσωρινή κράτηση του μέχρι την έκδοση, εντός τριών (3) ημερών, απόφασης ως προς την απέλαση του. Εφόσον εκδοθεί απόφαση απέλασης, η κράτηση συνεχίζεται ως την εκτέλεση της απέλασης, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες. Σε περίπτωση που η απέλαση καθυστερεί επειδή αυτός αρνείται να συνεργαστεί ή καθυστερεί η λήψη των αναγκαίων για την απέλασή του εγγράφων από τη χώρα καταγωγής ή προέλευσής του, η κράτηση του αλλοδαπού είναι δυνατόν να παραταθεί για περιορισμένο χρόνο, που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες. Ο αλλοδαπός πρέπει να πληροφορείται στη γλώσσα που κατανοεί, τους λόγους της κράτησης του και να διευκολύνεται η επικοινωνία με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του. Ο αλλοδαπός που κρατείται, παράλληλα με τα δικαιώματα που έχει σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, μπορεί να προβάλει και αντιρρήσεις

⁵¹ Προστέθηκε με το άρθρο 28, παρ. 4 του ν.3613/2007

⁵² Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 48, παρ.1 του ν.3772/2009

κατά της απόφασης κράτησης ή παράτασης της κράτησής του ενώπιον του προέδρου ή του υπ' αυτού οριζόμενου πρωτοδίκη του διοικητικού πρωτοδικείου, στην Περιφέρεια του οποίου κρατείται.⁵³

4. Σε περίπτωση που ο προς απέλαση αλλοδαπός δεν κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή ο πρόεδρος του διοικητικού πρωτοδικείου διαφωνεί ως προς την κράτηση του, με την ίδια απόφαση τάσσεται σε αυτόν προθεσμία προς αναχώρηση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες.

5. Η κατά τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου αυτού απόφαση μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση των διαδίκων, αν η αίτηση ανάκλησης στηρίζεται σε νέα στοιχεία, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 205 παρ. 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999).

Άρθρο 77

Προσφυγή κατά της διοικητικής απέλασης

Κατά της απόφασης απέλασης δικαιούται ο αλλοδαπός να προσφύγει μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από την κοινοποίηση της στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης ή στο εξουσιοδοτούμενο από αυτόν όργανο. Η σχετική απόφαση εκδίδεται μέσα σε τρεις εργάσιμες ημέρες από την άσκηση της προσφυγής. Η άσκηση προσφυγής συνεπάγεται την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης. Σε περίπτωση κατά την οποία με την απόφαση απέλασης έχει διαταχθεί και η κράτηση, η αναστολή αφορά μόνο την απέλαση.

Άρθρο 78

Αναστολή απέλασης

Αν δεν είναι εφικτή η άμεση απέλαση του αλλοδαπού από τη Χώρα για λόγους ανωτέρας βίας, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης ή το εξουσιοδοτημένο όργανο μπορεί, με απόφαση του, να αναστείλει την εκτέλεση της απόφασης απέλασης. Με όμοια απόφαση επιβάλλονται στον αλλοδαπό περιοριστικοί όροι.

Άρθρο 79

Προστασία από την απέλαση

1. Απαγορεύεται η απέλαση, εφόσον ο αλλοδαπός:

α. Είναι ανήλικος και οι γονείς ή τα πρόσωπα που έχουν την επιμέλεια του διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

β. Είναι γονέας ημεδαπού ανηλίκου και έχει την επιμέλεια ή έχει υποχρέωση διατροφής, την οποία εκπληρώνει.

γ. Έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του.

δ. Έχει αναγνωριστεί ως πρόσφυγας ή έχει ζητήσει την παροχή ασύλου, υπό την επιφύλαξη των άρθρων 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951.

ε. Είναι ανήλικος στον οποίο έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτρα με απόφαση του Δικαστηρίου Ανηλίκων.

Στην απαγόρευση της απέλασης περιλαμβάνονται και οι έγκυες γυναίκες κατά τη διάρκεια της κύησης και για έξι μήνες μετά τον τοκετό.

2. Δεν απαγορεύεται η απέλαση στις περιπτώσεις β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, όταν ο αλλοδαπός είναι επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία.

Άρθρο 80

Δαπάνες απέλασης

1. Η δαπάνη απέλασης και τα έξοδα διατροφής καταλογίζονται στον αλλοδαπό. Αν ο αλλοδαπός δεν διαθέτει το αναγκαίο χρηματικό ποσό, τούτο καταβάλλεται από το Δημόσιο κατά το μέρος που δεν καλύπτεται από τον υπόχρεο. Το καταβαλλόμενο από το Δημόσιο ποσό βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο και εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων

⁵³ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 48, παρ.2 του ν.3772/2009

2. Αν η είσοδος ή η διαμονή του αλλοδαπού έχει επιτραπεί με κατάθεση εγγυητικής επιστολής από τρίτο πρόσωπο, τα έξοδα απέλασης, συμπεριλαμβανομένης και της δαπάνης διατροφής, βαρύνουν εις ολόκληρον τον αλλοδαπό και το πρόσωπο που έχει καταθέσει την εγγυητική επιστολή. Αν αυτοί αρνούνται την καταβολή τους, τότε η εγγυητική επιστολή καταπίπτει, ύστερα από έγγραφη παραγγελία της αρμόδιας για την απέλαση αρχής.

3. Εργοδότης, ο οποίος απασχολεί αλλοδαπό χωρίς την απαιτούμενη άδεια διαμονής, βαρύνεται με τη δαπάνη απέλασης και τα έξοδα διατροφής του.

4. Αν ο αλλοδαπός αρνείται να επιβιβασθεί στο μεταφορικό μέσο, προκειμένου να απομακρυνθεί από τη Χώρα, η απομάκρυνση του μπορεί να πραγματοποιηθεί με συνοδεία αστυνομικής δύναμης μέχρι τη χώρα προορισμού του, ύστερα από απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και εφόσον εξασφαλίζονται όλα τα εχέγγυα ασφαλούς μετάβασης, διαμονής και επιστροφής των συνοδών αστυνομικών. Η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται και για την περίπτωση άρνησης επιβίβασης, όταν συντρέχει απαγόρευση εισόδου, κατά τις προβλέψεις του άρθρου 8 του νόμου αυτού.

Άρθρο 81

Ειδικοί χώροι παραμονής αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός, στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 76 του νόμου αυτού, κρατείται στην οικεία αστυνομική αρχή. Μέχρις ότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες απέλασης του παραμένει σε ειδικούς χώρους, οι οποίοι ιδρύονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δημόσιας Τάξης. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι προδιαγραφές και οι όροι λειτουργίας των χώρων αυτών.

2. Την ευθύνη της φύλαξης των ειδικών χώρων παραμονής έχει η Ελληνική Αστυνομία.

Άρθρο 82

Ανεπιθύμητοι αλλοδαποί

1. Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης τηρεί κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

2. Αλλοδαπός που βρίσκεται στο ελληνικό έδαφος είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει τη Χώρα, αφότου εγγραφεί στον κατάλογο ανεπιθύμητων, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται κάθε φορά από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Αν δεν συμμορφωθεί, απελαύνεται.

3. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν επιτρέπεται η είσοδος στη Χώρα, επειδή είναι εγγεγραμμένος στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών, οφείλει να αναχωρήσει αμέσως, άλλως επαναπροωθείται αμέσως στη χώρα προέλευσης ή σε τρίτη χώρα, όπου μπορεί να επιτραπεί η είσοδος με ευθύνη και δαπάνες του ίδιου ή εκείνου που τον μετέφερε, οι οποίοι υποχρεούνται και στην καταβολή κάθε άλλης αναγκαίας δαπάνης που απαιτείται μέχρι την αναχώρησή του. Στους μεταφορείς, όταν αρνούνται την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, πρόστιμο τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ, για κάθε μεταφερόμενο άτομο. Με την ίδια απόφαση τα χρησιμοποιηθέντα μεταφορικά μέσα φυλάσσονται και αποδίδονται σε αυτούς μετά την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεών και την καταβολή του επιβληθέντος προστίμου ή την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας, που καλύπτει το ποσό των ανωτέρω υποχρεώσεών τους και του επιβληθέντος προστίμου.

4. Με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ τιμωρείται κάθε αλλοδαπός, ο οποίος επανέρχεται παράνομα στη Χώρα και είναι καταχωρημένος στον κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Η άσκηση ένδικων μέσων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

5. Με απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται η ειδικότερη διαδικασία για την εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης, που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του

νόμου αυτού, καθώς και εκείνων που διατάσσονται με αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 99 του Ποινικού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 83

Παράνομη είσοδος και έξοδος από τη Χώρα

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, που εξέρχεται ή επιχειρεί να εξέλθει από το ελληνικό έδαφος ή εισέρχεται ή επιχειρεί να εισέλθει σε αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, αν αυτός που επιχειρεί να αναχωρήσει λαθραίως καταζητείται από τις δικαστικές ή αστυνομικές αρχές ή υπέχει φορολογικές ή πάσης φύσεως άλλες υποχρεώσεις προς το Δημόσιο ή είναι υπότροπος.

*Οι κυρώσεις της παρούσας επιβάλλονται και στους πολίτες των κρατών μελών της Ε.Ε.*⁵⁴

2. Αν ο υπήκοος τρίτης χώρας εισέλθει στο ελληνικό έδαφος ή εξέλθει από αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, στον οποίο αναφέρει σχετικώς χωρίς καθυστέρηση, μπορεί να απόσχει από την ποινική δίωξη για την πράξη αυτήν, οπότε γνωστοποιεί αμέσως την απόφαση του αυτή στον διοικητή της αστυνομικής υπηρεσίας ή λιμενικής αρχής που διαπίστωσε την παράνομη είσοδο ή έξοδο, προκειμένου αυτός, με απόφαση του, να επαναπροωθήσει τον υπήκοο τρίτης χώρας αμέσως στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής του. Η έγκριση του εισαγγελέα εφετών μπορεί να δοθεί με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο. Αν δεν καταστεί δυνατή η άμεση επαναπροώθηση του υπηκόου τρίτης χώρας, ο διοικητής της αστυνομικής ή λιμενικής αρχής, αφού συντάξει σχετική έκθεση, παραπέμπει τον υπήκοο τρίτης χώρας στην αρμόδια διοικητική αρχή για απέλαση, σύμφωνα με το άρθρο 76 του νόμου αυτού. Η αρχή αυτή, αν η απέλαση δεν πραγματοποιηθεί μέσα σε τρεις μήνες, γνωστοποιεί τούτο στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Στην περίπτωση αυτή, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ανακαλέσει την απόφαση του για αποχή από την ποινική δίωξη, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, εφόσον δεν έχει παρέλθει ένα έτος από την ημέρα της παράνομης εισόδου στη Χώρα του υπηκόου τρίτης χώρας.

Άρθρο 84

Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων Κυρώσεις

1. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούνται να μην παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε υπηκόους τρίτης χώρας, οι οποίοι δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις, θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής και γενικά δεν αποδεικνύουν ότι έχουν εισέλθει και διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα. Εξαιρούνται τα νοσοκομεία, θεραπευτήρια και κλινικές, όταν πρόκειται για υπηκόους τρίτων χωρών που εισάγονται εκτάκτως για νοσηλεία και για ανήλικα παιδιά.

Ειδικά για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες, στο πλαίσιο ανανέωσης της άδειας διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας αδυνατεί να προσκομίσει ισχύον διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, είναι δυνατή η ανανέωση της ανωτέρω άδειας, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας επικαλείται ειδικώς και αιτιολογημένως αντικειμενική αδυναμία λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών ή καταστάσεων, κατόπιν εισήγησης του Υπουργείου Εξωτερικών και γνώμης της Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 89 του παρόντος, εκτός αν συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Για τον σκοπό αυτό, στη σύνθεση της Επιτροπής του άρθρου 89 προστίθενται δύο επιπλέον μέλη, εκ των οποίων το ένα είναι ο προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος της Διεύθυνσης Αλλοδαπών

⁵⁴ Προστέθηκε με το άρθρο 45, παρ.1στ του ν.3731/2008

και Μετανάστευσης του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και το άλλο ο προϊστάμενος του αρμόδιου τμήματος του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.⁵⁵

Στους υπηκόους τρίτων χωρών που ανανεώνουν την άδεια διαμονής τους βάσει των προβλεπόμενων στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος, παρέχεται δικαίωμα οποιασδήποτε συναλλαγής με τις αναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 υπηρεσίες, μόνο με την επίδειξη της άδειας διαμονής τους.⁵⁶

2. Εξαιρείται από τις ρυθμίσεις του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου η περίπτωση θεώρησης του γνήσιου της υπογραφής κρατούμενων αλλοδαπών για εξουσιοδότηση σε δικηγόρους, προκειμένου να εκπροσωπηθούν ενώπιον δικαστικών αρχών και υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύονται, εξ οιασδήποτε δημόσιου εγγράφου, τα στοιχεία της ταυτότητας τους.

3. Οι διευθυντές φυλακών και κρατητηρίων υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να φυλάσσουν διαβατήρια ή άλλα έγγραφα που αποδεικνύουν τη νομιμότητα της διαμονής, καθώς και την ταυτότητα των κρατούμενων υπηκόων τρίτων χωρών. Τα έγγραφα αυτά επιστρέφονται κατά την απόλυση του υπηκόου τρίτης χώρας. Αν ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν έχει τα ανωτέρω έγγραφα, οι ως άνω υπάλληλοι οφείλουν να το γνωστοποιήσουν αμέσως στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή στην πλησιέστερη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης.

4. Οι υπάλληλοι των παραπάνω υπηρεσιών και φορέων που παραβαίνουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού διώκονται πειθαρχικά και τιμωρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, για παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 85

Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων-Κυρώσεις

1. Κατά την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων, στις οποίες συμβαλλόμενοι ή συμμετέχοντες καθ' οιονδήποτε τρόπο είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, που παρίστανται αυτοπροσώπως ή δηλώνουν κατοικία ή διαμονή στην ημεδαπή, οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να διαπιστώνουν ότι αυτοί έχουν θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής ή βεβαίωση της παρ. 3 του άρθρου 11 του νόμου αυτού ότι έχουν καταθέσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοσή της και να κάνουν σχετική μνεία στην πράξη τους.⁵⁷

Εξαιρούνται οι περιπτώσεις της σύνταξης πληρεξουσιών σε δικηγόρους προκειμένου να εκπροσωπήσουν υπηκόους τρίτων χωρών ενώπιον δικαστηρίων, καθώς και της σύνταξης συμβολαιογραφικών πράξεων που αφορούν την αναγνώριση τέκνου εκτός γάμου, όταν ο ένας των γονέων είναι Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νομίμως στην Ελλάδα.⁵⁸

2. Οι συμβολαιογράφοι που παραβαίνουν τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου διώκονται πειθαρχικά και τιμωρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, για παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 86

Υποχρεώσεις εργοδοτών και εργαζόμενων υπηκόων τρίτων χωρών-Κυρώσεις

1. Δεν επιτρέπεται η πρόσληψη και η απασχόληση υπηκόων τρίτων χωρών, εφόσον δεν έχουν άδεια διαμονής για εργασία ή άδεια διαμονής και έγκριση πρόσβασης στην αγορά εργασίας ή άδεια διαμονής που παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή βεβαίωση της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του νόμου αυτού ότι έχουν καταθέσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοσή της.⁵⁹ Αν η κατάρτιση της σύμβασης εργασίας, παροχής υπηρεσιών ή έργου αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής, η ισχύς της σύμβασης τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της χορήγησης αντίστοιχης άδειας.

⁵⁵ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15, παρ.1 του ν.3536/2007

⁵⁶ Προστέθηκε με το άρθρο 40, παρ.1 του ν.3731/2008

⁵⁷ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15, παρ.2 του ν.3536/2007

⁵⁸ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28, παρ. 5 του ν.3613/2007

⁵⁹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44, παρ. 4 του ν.3801/2009

2. Οι εργοδότες που απασχολούν εργαζόμενους, υπηκόους τρίτων χωρών, οφείλουν να ενημερώνουν αμέσως την αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας για κάθε πρόσληψη υπηκόου τρίτης χώρας και για κάθε μεταβολή στο καθεστώς εργασίας του, όπως παράταση της σύμβασης και καταγγελία αυτής.

3. Στους εργοδότες που παραβιάζουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, πέραν άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, χρηματικό πρόστιμο που μπορεί να κυμαίνεται από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ για κάθε παράνομο υπήκοο τρίτης χώρας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης προσδιορίζονται τα κριτήρια, με τα οποία καθορίζεται αναλόγως το ύψος του προστίμου. Αν οι ανωτέρω παραβάσεις διαπιστώνονται από τους Επιθεωρητές Εργασίας του ΣΕΠΕ, το ανωτέρω πρόστιμο επιβάλλεται με αιτιολογημένη πράξη του αρμόδιου Προϊσταμένου Διεύθυνσης Κοινωνικής Επιθεώρησης Εργασίας ή Κέντρου Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου ή του ελέγχαντος Ειδικού Επιθεωρητή Εργασίας και ύστερα από προηγούμενη πρόσκληση του εργοδότη για παροχή εξηγήσεων. Για την επιβολή του προστίμου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2639/1998 (ΦΕΚ 205 Α'), όπως ισχύουν κάθε φορά⁶⁰.

4. Οποίος απασχολεί υπήκοο τρίτης χώρας που στερείται άδειας διαμονής τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Αν εργοδότης είναι νομικό πρόσωπο, οι ως άνω ποινές επιβάλλονται στο νόμιμο εκπρόσωπο του. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, συνεκτιμώντας τις εν γένει περιστάσεις, διατάσσει και το κλείσιμο του καταστήματος ή της επιχείρησης για χρονικό διάστημα από έναν μέχρι έξι μήνες και σε περίπτωση υποτροπής, μέχρι δώδεκα μήνες. Προκειμένου για κέντρα διασκέδασης, η ανωτέρω διακοπή λειτουργίας τους αφορά χρονικό διάστημα από δύο μέχρι δώδεκα μήνες και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι είκοσι τέσσερις μήνες. Αν υπάρξει τρίτη καταδικαστική απόφαση, για όλα τα ανωτέρω καταστήματα ή επιχειρήσεις διακόπτεται οριστικά η λειτουργία τους με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Εκ νέου χορήγηση άδειας λειτουργίας στο ίδιο πρόσωπο δεν είναι επιτρεπτή για χρονικό διάστημα πέντε ετών.

5. Όταν η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου γίνεται με σκοπό την προαγωγή υπηκόων τρίτων χωρών σε πορνεία τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Σε περίπτωση που το θύμα είναι ανήλικος ή ανήλικη, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων (50.000) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος αν το έγκλημα τελέσθηκε: α. εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών, β. με απατηλά μέσα, γ. από τον ανιόντα συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο ή από άλλον στον οποίο έχουν εμπιστευθεί τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία, επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ. από υπάλληλο ο οποίος, κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητα του αυτή, διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη. Τα παραπάνω αδικήματα θεωρούνται σε κάθε περίπτωση αυτόφωρα. Η έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης γνωστοποιείται με μέριμνα της αρμόδιας εισαγγελίας στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μέσα σε ένα μήνα από την έκδοση της. Ο τελευταίος υποχρεούται, μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση της απόφασης, να αφαιρέσει την άδεια λειτουργίας του καταστήματος ή της επιχείρησης όπου τελέσθηκε το αδίκημα, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών, μπορεί δε, συνεκτιμώντας και τις εν γένει περιστάσεις, να προβεί στην οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας.

6. Με ποινή φυλάκισης τιμωρείται και ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος παρέχει εξηρημένη εργασία ή υπηρεσίες ή έργο ή ασκεί ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα χωρίς άδεια διαμονής.

Στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι κατέχουν άδεια διαμονής, παρέχουν όμως εξαρτημένη εργασία ή υπηρεσίες ή έργο ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, χωρίς την απαιτούμενη, κατ' αντιστοιχία, άδεια διαμονής ή έγκριση πρόσβασης στην αγορά εργασίας, επιβάλλονται τα προ-

⁶⁰ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν.3846/2010.

βλεπόμενα από το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 87 του ν.3386/2005, όπως ισχύει, πρόστιμα. Σε περίπτωση υποτροπής οι άδειες διαμονής ανακαλούνται ή δεν ανανεώνονται.⁶¹

7. Για την απασχόληση υπηκόων τρίτων χωρών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, όπως ισχύει, απαιτείται και έγκριση της στρατιωτικής αρχής.

Άρθρο 87

Υποχρεώσεις λοιπών ιδιωτών και υπαλλήλων-Κυρώσεις

1. Απαγορεύεται η εκμίσθωση ακινήτων σε υπηκόους τρίτων χωρών που δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις ή θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής.

2. Οι διευθυντές ξενοδοχείων και παραθεριστικών κέντρων οφείλουν να ενημερώνουν την αστυνομική υπηρεσία και την αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης για την άφιξη και την αναχώρηση υπηκόων τρίτων χωρών που φιλοξενούν.

3. Στα πρόσωπα που παραβιάζουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, πέραν άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, χρηματικό πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

4. Τα πρόστιμα της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλονται επίσης στα πρόσωπα που υποβάλλουν ανακριβείς δηλώσεις ή βεβαιώσεις που προβλέπονται στο νόμο αυτόν και στις κατ' εξουσιοδότηση εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις. Στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 73 του παρόντος, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους διακοσίων (200) ευρώ και τετρακοσίων (400) ευρώ σε περίπτωση υποτροπής.⁶²

5. Όποιος διευκολύνει την είσοδο στο ελληνικό έδαφος ή την έξοδο από αυτό υπηκόου τρίτης χώρας, χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 5, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Αν ο ανωτέρω ενήργησε εκ κερδοσκοπίας ή κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή το έγκλημα τελείται από δύο (2) ή περισσότερους από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.⁶³

6. Όποιος διευκολύνει την παράνομη διαμονή υπηκόου τρίτης χώρας ή δυσχεραίνει τις έρευνες των αστυνομικών αρχών για εντοπισμό, σύλληψη και απέλασή του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων ευρώ. Αν ο ανωτέρω ενήργησε εκ κερδοσκοπίας, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων ευρώ.⁶⁴

7. Όποιος παράνομα κατέχει ή χρησιμοποιεί γνήσιο διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος παρακρατεί διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου ή αρνείται να παραδώσει τούτο στην αρμόδια υπηρεσία. Με την ίδια, επίσης, ποινή τιμωρείται όποιος κατέχει ή χρησιμοποιεί πλαστό διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο.

8. Ο υπεύθυνος γραφείου ταξιδιών ή μετανάστευσης ή οποιοσδήποτε άλλος υποβάλλει για λογαριασμό τρίτου στην αρμόδια αρχή δικαιολογητικά εκδόσεως ταξιδιωτικού εγγράφου, με στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην ταυτότητα του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και εκείνος, για λογαριασμό του οποίου υποβάλλονται τα δικαιολογητικά. Με απόφαση του οικείου Νομάρχη επιβάλλεται και τρίμηνη αφαίρεση της άδειας λειτουργίας του γραφείου και, σε περίπτωση υποτροπής, οριστική αφαίρεση της άδειας αυτής.⁶⁵

⁶¹ Προστέθηκε με το άρθρο 44, παρ. 5 του ν.3801/2009

⁶² Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 40, παρ.3 του ν.3731/2008

⁶³ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 48, παρ.3 του ν.3772/2009

⁶⁴ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15, παρ.5 του ν.3536/2007

⁶⁵ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15, παρ.6 του ν.3536/2007

Άρθρο 88

Υποχρεώσεις μεταφορέων-Κυρώσεις

1. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου που μεταφέρουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα υπηκόους τρίτων χωρών, που δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στο ελληνικό έδαφος ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και αυτοί που τους παραλαμβάνουν από τα σημεία εισόδου, τα εξωτερικά ή εσωτερικά σύνορα, για να τους προωθήσουν στο εσωτερικό της Χώρας ή στο έδαφος κράτους – μέλους της Ε.Ε. ή τρίτης χώρας ή διευκολύνουν τη μεταφορά τους ή εξασφαλίζουν σε αυτούς κατάλυμα για απόκρυψη τιμωρούνται:

α. με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο,

β. με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τριάντα χιλιάδων (30.000) έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν ο υπαίτιος ενεργεί εκ κερδοσκοπίας, κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή είναι υπότροπος ή έχει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου ή τουριστικού ή ναυτιλιακού ή ταξιδιωτικού πράκτορα ή αν δύο ή περισσότεροι ενεργούν από κοινού,

γ. με κάθειρξη τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν από την πράξη μπορεί να προκύψει κίνδυνος για άνθρωπο,

δ. με ισόβια κάθειρξη και χρηματική ποινή τουλάχιστον επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν στην περίπτωση γ' επήλθε θάνατος.⁶⁶

2. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά πρόσωπα, τα οποία δεν είναι εφοδιασμένα με τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή δεν έχουν υποστεί τον κανονικό αστυνομικό έλεγχο. Οι παραβάτες τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Η ανωτέρω αξιόποινη πράξη θεωρείται τετελεσμένη, προκειμένου μεν για θαλάσσια και εναέρια μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που επιβιβάσθηκε λαθραίως βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά την έναρξη του ελέγχου από τα αρμόδια κρατικά όργανα προ του απόπλου ή της απογείωσης ή μετά την άπαρση του πλοίου ή την απογείωση του αεροπλάνου, προκειμένου δε για άλλα μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που αναχωρεί λαθραίως βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά τον τελευταίο έλεγχο εξόδου ή πλησίον των συνόρων. Οι κυρώσεις της παραγράφου 3 του παρόντος εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή.

3. Αεροπορικές ή ναυτιλιακές εταιρείες, καθώς και κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκτελεί οποιαδήποτε μορφής δημόσια μεταφορά προσώπων υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά και να λαμβάνουν κάθε μέτρο που να αποκλείει τη μεταφορά από το εξωτερικό στην Ελλάδα υπηκόων τρίτων χωρών που δεν είναι εφοδιασμένοι με τα απαραίτητα διαβατήρια ή άλλα ταξιδιωτικά έγγραφα και θεώρηση εισόδου όπου απαιτείται. Στις αεροπορικές εταιρίες που παραβαίνουν τις παραπάνω υποχρεώσεις επιβάλλεται με απόφαση αερολιμενάρχη, χρηματικό πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο. Στις ναυτιλιακές εταιρίες, καθώς και σε κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το ίδιο πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Σε περίπτωση υποτροπής εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους, τα ανωτέρω πρόστιμα μπορεί να προσαυξάνονται στο διπλάσιο και πάντως όχι πέραν του ποσού των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου οργάνου.⁶⁷

4. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, καθώς και ταξιδιωτικά γραφεία και οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ευθύνονται εις ολόκληρον για τις δαπάνες διαβίωσης και τα έξοδα επαναπρώθησης των ανωτέρω προσώπων στο εξωτερικό. Την ίδια ευθύνη έχουν και όσοι εγγυήθηκαν τον επαναπατρισμό υπηκόου τρίτης χώρας, αν παραβιάσθηκαν όροι εισόδου ή διαμονής

⁶⁶ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 48, παρ.4 του ν.3772/2009

⁶⁷ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28, παρ. 7 του ν.3613/2007

του στη Χώρα. Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.

5. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 ή οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ή οι αντιπρόσωποι αυτών στην Ελλάδα υποχρεούνται αμέσως μετά την άφιξη του μεταφορικού μέσου να παραδίδουν στις υπηρεσίες του αστυνομικού ελέγχου διαβατηρίων δελτία άφιξης ή καταστάσεις των επιβατών που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, τους οποίους μεταφέρουν και προορίζουν για την Ελλάδα και αντίστροφα.

Την ίδια υποχρέωση έχουν κατά την άφιξη αεροπλάνων μη τακτικών πτήσεων από τρίτες χώρες. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται τα στοιχεία των ανωτέρω δελτίων ή καταστάσεων.

6. Οι ανωτέρω κυρώσεις δεν επιβάλλονται στις περιπτώσεις διάσωσης ανθρώπων στη θάλασσα, καθώς και της μεταφοράς ανθρώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας, κατά τις επιταγές του διεθνούς δικαίου της θάλασσας.

7. Οι διατάξεις του άρθρου 253Α του Κ.Π.Δ. εφαρμόζονται και για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 87 και του παρόντος άρθρου, ανεξάρτητα αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 187 και 187Α του Π.Κ.

8. Η προθεσμία για την άσκηση της έφεσης και η άσκησή της κατά της καταδικαστικής απόφασης για παραβάσεις του παρόντος άρθρου, καθώς και των παραγράφων 5, 6 και 8 του προηγούμενου άρθρου, δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης.

9. Για την εκδίκαση των κακουρηγημάτων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, καθώς και στο άρθρο 87, αρμόδιο είναι το Τριμελές Εφετείο και εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 20 του ν.663/1977 (ΦΕΚ 215 Α'), όπως ισχύει.

10. Περιουσία που αποτελεί προϊόν της εγκληματικής δραστηριότητας του παρόντος άρθρου, καθώς και των παραγράφων 5, 6 και 8 του άρθρου 87 του ν.3386/2005 ή που αποκτήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο από προϊόν τέτοιας εγκληματικής δραστηριότητας ή περιουσία που χρησιμοποιήθηκε, εν όλω ή εν μέρει, για την ως άνω εγκληματική δραστηριότητα κατάσχεται και, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση αποδόσεώς της στον ιδιοκτήτη, κατά τα άρθρα 310 παράγραφος 2 και 373 του Κ.Π.Δ., δημεύεται υποχρεωτικά με την καταδικαστική απόφαση. Η δήμευση επιβάλλεται ακόμη και αν η περιουσία ανήκει σε τρίτο, εφόσον αυτός τελούσε εν γνώσει της εγκληματικής δραστηριότητας κατά το χρόνο κτήσεως της περιουσίας. Σε περίπτωση που η περιουσία ή το προϊόν κατά το προηγούμενο εδάφιο υπερβαίνει τις τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ και δεν είναι δυνατόν να κατασχεθεί, κατάσχονται και δημεύονται υπό τους όρους του προηγούμενου εδαφίου περιουσιακά στοιχεία ίσης αξίας προς εκείνη της προαναφερθείσας περιουσίας ή του προϊόντος.

11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου και των παραγράφων 5, 6 και 8 του άρθρου 87 εφαρμόζονται και όταν οι προβλεπόμενες σε αυτά αξιόποινες πράξεις τελέστηκαν στην αλλοδαπή από ημεδαπό ή αλλοδαπό ακόμη και αν αυτές δεν είναι αξιόποινες κατά τους νόμους της χώρας στην οποία τελέστηκαν.⁶⁸

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ΄ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 89

Λειτουργική αναδιάρθρωση και εποπτεία εφαρμογής

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συνιστάται Τριμελής Επιτροπή Μετανάστευσης, η οποία γνωμοδοτεί στις περιπτώσεις που παραπέμπονται σε αυτήν, όταν η άδεια διαμονής χορηγείται ή ανανεώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ή με κοινή υπουργική απόφαση, καθώς και στις περιπτώσεις που παραπέμπονται σε αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του παρόντος. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από:

α. Τον Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Εσωτερικών ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή αυτού.

⁶⁸ Προστέθηκαν με το άρθρο 48, παρ. 5 του ν. 3772/2009

β. Τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, με τον αναπληρωτή αυτού.

γ. Τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης του Υπουργείου Εσωτερικών, με τον αναπληρωτή αυτού.

Στην Επιτροπή Μετανάστευσης συμμετέχει ως εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος Αδειών Διαμονής της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του ίδιου Υπουργείου που χειρίζεται την υπόθεση, καθώς και υπάλληλος της ίδιας Διεύθυνσης ως γραμματέας με τους αναπληρωτές αυτών.

Ειδικά για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή επιλαμβάνεται με βάση το άρθρο 84 παρ. 1 εδ. γ' του ν. 3386/2005, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 παρ. 1 εδ. α του ν. 3536/2007, στη συγκρότηση της προστίθενται δύο (2) επιπλέον μέλη, εκ των οποίων το ένα είναι ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και το άλλο είναι ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης, με τους αναπληρωτές αυτών. Εισηγητής, με δικαίωμα ψήφου, είναι ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών. Στην Επιτροπή συμμετέχει και υπάλληλος της ίδιας Διεύθυνσης ως γραμματέας, με τον αναπληρωτή αυτού⁶⁹.

2. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού και επί μία πενταετία οι οργανικές θέσεις που έχουν συσταθεί με το άρθρο 76 παρ. 13 του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α) και είναι κενές καλύπτονται αποκλειστικά με μετατάξεις ή αποσπάσεις υπαλλήλων από δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. και Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων. Οι αποσπάσεις της παραγράφου αυτής έχουν τριετή διάρκεια και μπορούν να ανανεωθούν για μια ακόμα τριετία. Οι σχετικές αποσπάσεις ή μετατάξεις διενεργούνται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη του κατά περίπτωση αρμόδιου ή εποπτεύοντος Υπουργού, χωρίς να απαιτείται γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου. Οι οργανικές θέσεις των υπηρεσιών, τις οποίες κατείχαν οι υπάλληλοι που μετατάσσονται, καταργούνται.

Οι μόνιμοι και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που υπηρετούν με απόσπαση στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και στις Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών, μπορούν, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, να μεταταθούν στις υπηρεσίες αυτές με ταυτόχρονη μεταφορά των οργανικών τους θέσεων, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και ύστερα από γνώμη του κατά περίπτωση αρμόδιου ή εποπτεύοντος Υπουργού.

Μόνιμοι και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων μπορούν να μεταταθούν ή να μεταφερθούν με την ίδια σχέση εργασίας στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και στις Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών, με ταυτόχρονη μεταφορά των οργανικών τους θέσεων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου ή εποπτεύοντος Υπουργού και ύστερα από γνώμη του οικείου Νομάρχη, όταν πρόκειται για υπαλλήλους των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, κατόπιν σχετικής αίτησης των ενδιαφερομένων.⁷⁰

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να συσταθούν συνολικά μέχρι τέσσερις Διευθύνσεις Αλλοδαπών και Μετανάστευσης στην Περιφέρεια Αττικής. Με όμοιο διάταγμα μπορεί να συσταθεί μία επιπλέον Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης στο Νομό Θεσσαλονίκης. Με τα ίδια διατάγματα καθορίζεται η έδρα τους, η διάρθρωση των οργανικών μονάδων, η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ τους, καθώς και οι κλάδοι από τους οποίους επιλέγονται οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων και ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.

⁶⁹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25, παρ.3, εδάφιο β του ν.3649/2008.

⁷⁰ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16, παρ.2 του ν.3536/2007

4. Αρμόδιο για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής των διατάξεων του νόμου αυτού, καθώς και για το συντονισμό των συναρμόδιων φορέων, όπως και για την εκπροσώπηση της Χώρας στο εξωτερικό σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, για κάθε θέμα που σχετίζεται με την είσοδο, διαμονή και ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια, είναι το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

5. Οι Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των Περιφερειών, οι αστυνομικές, λιμενικές ή αερολιμενικές αρχές και οι υπηρεσίες ελέγχου του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας είναι αρμόδιες να παρακολουθούν την εφαρμογή του νόμου αυτού, να διενεργούν ελέγχους και να βεβαιώνουν τις παραβάσεις. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ρυθμίζονται θέματα που αναφέρονται στον τρόπο διενέργειας των ελέγχων και της διαδικασίας βεβαίωσης των παραβάσεων.

Άρθρο 90

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός ημερομισθίων ή το ελάχιστο χρονικό διάστημα ασφάλισης, ανά ασφαλιστικό φορέα, προκειμένου να πληρούται η οικεία υποχρέωση στο πλαίσιο ανανέωσης των αδειών διαμονής του παρόντος, τα απαιτούμενα, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά καθώς και κάθε σχετικό θέμα. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις πρόσβασης στην εργασία της περίπτωσης β' του άρθρου 59 του νόμου αυτού.⁷¹

2. Όπου στις διατάξεις του παρόντος και στις σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις προβλέπεται ως προϋπόθεση η διάθεση επαρκών πόρων, το ύψος τούτων, η αναπροσαρμογή τους και ο τρόπος απόδειξης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται το ύψος της δαπάνης της επαναπροώθησης και των κάθε μορφής εξόδων επιστροφής καθώς και η διαδικασία απόδοσης του ποσού της σχετικής εγγυητικής επιστολής σε περίπτωση κατάπτωσης της υπέρ του Δημοσίου, από το οικείο πιστωτικό ίδρυμα ή το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στον Κρατικό Προϋπολογισμό.⁷²

3. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών μπορεί να καθορίζονται και άλλες κατηγορίες αδειών υπηκόων τρίτων χωρών, καθώς και οι ειδικότερες προϋποθέσεις, η διαδικασία και ο τύπος της άδειας διαμονής για την υπαγωγή στις διατάξεις του νόμου αυτού.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αμοιβής όσων συμμετέχουν στις Επιτροπές των άρθρων 3 παρ. 3, 13, 14 παρ. 2, 24 και 89 παρ. 1 του νόμου αυτού.⁷³

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών, όπου τούτο απαιτείται, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικό θέμα που αναφέρεται στην εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα επανεισόδου υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια.⁷⁴

7. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ανακαθορίζονται οι υπηρεσίες στις οποίες κατατίθενται οι αιτήσεις των υπηκόων τρίτων χωρών για τη χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής τους και να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την αντίστοιχη

⁷¹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17, παρ.1 του ν.3536/2007

⁷² Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17, παρ.2 του ν.3536/2007

⁷³ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17, παρ.3 του ν.3536/2007

⁷⁴ Προστέθηκε με το άρθρο 17, παρ.4 του ν.3536/2007. Με την ίδια διάταξη η παρ.6 αναριθμήθηκε σε 7.

διαδικασία και το ποσοστό επί των εσόδων από τα εισπραττόμενα παράβολα, που παρακρατείται κατά το άρθρο 92 παράγραφος 6α του ν.3386/2005, όπως έχει αντικατασταθεί με τα άρθρα 20 παράγραφος 2 του ν.3536/2007 και 26 παράγραφος 4 του ν.3613/2007, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.⁷⁵ Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να καθορίζονται οι Δήμοι και οι Κοινότητες στις υπηρεσίες των οποίων θα κατατίθενται οι αιτήσεις των υπηκόων τρίτων χωρών για τη χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής τους και να ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.⁷⁶

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθορίζεται το αρμόδιο όργανο και η διαδικασία βεβαίωσης των προστίμων του νόμου αυτού.⁷⁷

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 91

Μεταβατικές ρυθμίσεις

1. Για την πλήρωση των προϋποθέσεων προς απόκτηση της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του νόμου αυτού απαιτείται πενταετής νόμιμη διαμονή στη Χώρα από την απόκτηση άδειας διαμονής σύμφωνα με το ν. 2910/2001.

2. Υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος έχει άδεια διαμονής κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, εφόσον συμπληρώσει δεκαετή συνεχή νόμιμη διαμονή στη Χώρα, δικαιούται να λάβει άδεια διαμονής διάρκειας δέκα (10) ετών, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10 του παρόντος, η οποία παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Η ανωτέρω άδεια διαμονής χορηγείται και στα ενήλικα, άνω του 21^{ου} έτους της ηλικίας τους, μέλη της οικογένειας του υπηκόου τρίτης χώρας, εφόσον πληρούν αυτοτελώς τις παραπάνω προϋποθέσεις. Η άδεια χορηγείται ύστερα από αίτηση του υπηκόου τρίτης χώρας και απόφαση του οργάνου που χορήγησε την τελευταία άδεια διαμονής και μπορεί να ανανεώνεται κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, για ισόχρονο διάστημα, εφόσον αποδεικνύει συνεχή διαμονή στην Ελλάδα, η διακοπή της οποίας δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συναπτά έτη και διαθέτει πλήρη κάλυψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής της παρούσας οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεν υπόκεινται στην καταβολή παραβόλου.⁷⁸

3. Για όσες άδειες διαμονής λήξουν μετά την 1.1.2006, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανανέωσης τους υπάγονται στις ρυθμίσεις του νόμου αυτού. Αιτήσεις για τη χορήγηση ή ανανέωση των αδειών διαμονής, που λήγουν μέχρι την 1.1.2006, διεκπεραιώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2910/2001 από τις αρμόδιες, σύμφωνα με τον ανωτέρω νόμο, υπηρεσίες. Η διεκπεραίωση τούτων δεν μπορεί να υπερβεί διάστημα μεγαλύτερο του τριμήνου από τη λήξη τους.

4. Συλλογικά όργανα, που προβλέπονται στο ν. 2910/2001, εξακολουθούν να λειτουργούν μέχρι την ανασυγκρότησή τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού, η Επιτροπή του άρθρου 14 παρ. 3 συγκροτείται και καταρτίζει τη σχετική έκθεση κατά το τελευταίο τρίμηνο του τρέχοντος έτους.

5. Οι άδειες διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 2910/2001 και είναι σε ισχύ, παρέχουν στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

6. Οι βεβαιώσεις και οι προσωρινές άδειες διαμονής που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 76 του ν. 2910/2001 αντικαθίστανται από προσωρινές άδειες διαμονής εξάμηνης διάρκειας, οι οποίες παρέχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας, εφόσον τα πρόσωπα, στα οποία χορηγήθηκαν οι βεβαιώσεις της ανωτέρω παραγράφου, κριθούν αλλογενείς υπήκοοι τρίτων

⁷⁵ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45, παρ.2 του ν.3731/2008

⁷⁶ Προστέθηκε με το άρθρο 17, παρ.5 του ν.3536/2007

⁷⁷ Προστέθηκε με το άρθρο 17, παρ.6 του ν.3536/2007

⁷⁸ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 39, παρ.1 του ν.3731/2008

χωρών και εξακολουθούν να διαμένουν στην Ελλάδα. Η ανανέωση των ανωτέρω αδειών διαμονής γίνεται με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των διατάξεων του νόμου αυτού.

7. Εκκρεμείς αιτήσεις που έχουν υποβληθεί για οποιοδήποτε λόγο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν.3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α') εξετάζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 84 του παρόντος. Ομοίως εξετάζονται και αιτήματα που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν.3202/2003 και απορρίφθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών με την αιτιολογία ότι δεν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία εφοδιασμού με διαβατήριο ή ταξιδιωτικό έγγραφο.⁷⁹

8. Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι, ενόσω διέμεναν νόμιμα στη Χώρα, προσλήφθηκαν ως προσωπικό για να εργασθούν στην υπηρεσία διπλωματικής αποστολής ή μελών αυτής και έλαβαν άδεια διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 παρ. 6 του ν. 2910/2001, θα την ανανεώσουν για έναν από τους λόγους του παρόντος. Μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και της υποβολής της σχετικής αίτησης, οι ανωτέρω υπήκοοι τρίτων χωρών θεωρούνται νομίμως διαμένοντες στη Χώρα.

9. Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι είχαν ζητήσει τον εφοδιασμό τους με Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.) μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2910/2001 και το αίτημα τους απορρίφθηκε, διότι δεν απέδειξαν την ομογενειακή τους ιδιότητα, έχουν τη δυνατότητα υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση με τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του.

10. α. Άδειες διαμονής, των οποίων η ισχύς παρατάθηκε μέχρι τις 30.6.2004, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ 102 Α), καθώς και άδειες διαμονής που έληξαν μετά την ανωτέρω ημερομηνία και δεν έχουν ανανεωθεί, παρατείνονται, αυτοδικαίως, μέχρι 31.12.2005, χωρίς την ανάγκη έκδοσης σχετικής διαπιστωτικής πράξης.

β. Οι άδειες διαμονής που λήγουν μετά την 1.1.2006 μέχρι και 30.4.2006 παρατείνονται αυτοδικαίως έως 30.4.2006 και ανανεώνονται με την υποβολή σχετικής αίτησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3386/2005.

Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση υποβάλλουν αίτηση για χορήγηση άδειας εργασίας από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και μέχρι τις 31.10.2005. Οι Διευθύνσεις Εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων υποχρεούνται να εκδώσουν τις άδειες εργασίας μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών αφότου υποβληθεί η σχετική αίτηση και όχι πέραν της 31.12.2005.

Οι αιτήσεις για την ανανέωση της άδειας διαμονής υποβάλλονται στους οικείους δήμους ή κοινότητες μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία παραλαβής της άδειας εργασίας. Σε όσες περιπτώσεις έχει εκδοθεί άδεια εργασίας και οι σχετικές αιτήσεις ανανέωσης της άδειας διαμονής απορρίφθηκαν ως εκπρόθεσμες ή εκκρεμούν, επανεξετάζονται, αυτεπαγγέλτως, από την οικεία Περιφέρεια. Σε όσες από τις ανωτέρω περιπτώσεις έχουν εκδοθεί άδειες εργασίας και δεν έχει υποβληθεί αίτηση για την ανανέωση της άδειας διαμονής στην αρμόδια Περιφέρεια ή δεν προαπαιτείται άδεια εργασίας, η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής υποβάλλεται μέχρι την 31.10.2005. Οι ανωτέρω άδειες εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2910/2001 και έχουν διάρκεια ισόχρονη με την ισχύ της άδειας εργασίας.

β. Οι αιτήσεις για τη λήψη άδειας εργασίας και διαμονής πρέπει να συνοδεύονται από τα δικαιολογητικά που προβλέπονται, κατά περίπτωση, από τις διατάξεις του ν. 2910/2001, όπως ισχύει. Ειδικά για την εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων, που ρυθμίζονται από τον ίδιο νόμο και για το διάστημα από 1.7.2003 μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για τη λήψη άδειας εργασίας, αρκεί η ασφαλιστική κάλυψη εκατόν πενήντα ημερών ετησίως.

Όσοι από τους ανωτέρω δεν πληρούν την προαναφερόμενη προϋπόθεση μπορούν να καταβάλουν οι ίδιοι τις εισφορές που απαιτούνται για ασφάλιση εκατόν πενήντα ημερών ετησίως στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα εφάπαξ και χωρίς προσαυξήσεις.

γ. Η παρ. 12 του άρθρου 32 του ν. 3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α') για την κατάθεση αίτησης προς λήψη άδειας εργασίας και διαμονής ισχύει και για την παρούσα ρύθμιση.

⁷⁹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18, παρ.2 του ν.3536/2007

11. α. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της αρμόδιας Περιφέρειας χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που διέμεναν στην Ελλάδα μέχρι 31.12.2004 και δεν συντρέχουν στο πρόσωπο τους λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Η απόδειξη της διαμονής τους γίνεται από τη σχετική θεώρηση εισόδου στη Χώρα ή από την ημερομηνία υποβολής αίτησης χορήγησης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους ή από τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) ή και από βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα για την καταβολή ενσήμων. Ειδικά, στις περιπτώσεις που έχει απορριφθεί αίτημα παροχής ασύλου, η διαμονή του πρώτου εδαφίου αποδεικνύεται από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απορριπτικής απόφασης. Η ανωτέρω άδεια διαμονής επέχει και θέση άδειας εργασίας και έχει ετήσια ισχύ. Οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται στους οικείους δήμους κατά το χρονικό διάστημα από 1.10.2005 μέχρι 31.12.2005. Οι δήμοι υποχρεούνται, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών από την υποβολή της αίτησης, να διαβιβάσουν τους σχετικούς φακέλους στην αρμόδια Περιφέρεια.

β. Στις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου υπάγονται, αυτοτελώς, οι σύζυγοι των ανωτέρω υπηκόων, καθώς και τα ανήλικα τέκνα αυτών, με μόνη προϋπόθεση ότι συμβιώνουν με τους γονείς τους. Οι σύζυγοι και τα άνω των δεκατεσσάρων ετών τέκνα λαμβάνουν ατομική άδεια διαμονής.

γ. Για τη χορήγηση της άδειας διαμονής απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

i. Υπεύθυνη δήλωση, κατά τις διατάξεις του ν. 1599/ 1986, από την οποία προκύπτει ως λόγος διαμονής στην Ελλάδα συγκεκριμένη επαγγελματική απασχόληση. Στην ίδια υπεύθυνη δήλωση περιλαμβάνονται και τα κατά την περίπτωση β' μέλη της οικογένειας που συμβιώνουν με τον αιτούντα, καθώς και διαβεβαίωση ότι ο αιτών δεν έχει τελέσει αξιόποινη πράξη. Εάν ο αιτών δεν έχει συγκεκριμένη επαγγελματική απασχόληση, θα πρέπει να αναφέρει τον ειδικό λόγο διαμονής του στη Χώρα.

ii. Διαβατήριο ή ταξιδιωτικό έγγραφο, με εξαίρεση όσους ζήτησαν παροχή ασύλου και το αίτημα τους απορρίφθηκε.

iii. Κατάθεση παραβόλου με μορφή αποδεικτικού διπλοτύπου τύπου Β'.

iv. Πιστοποιητικό υγείας που βεβαιώνει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν πάσχει από νόσημα επικίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Οι μόνες ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν άρνηση εισόδου ή του δικαιώματος διαμονής είναι εκείνες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες δικαιολογούν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας.

v. Βεβαίωση εξαγοράς εισφορών από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα, κατά τη δήλωση της περίπτωσης γ' i', για ασφάλιση εκατόν πενήντα ημερών, με εξαίρεση τα μέλη της οικογένειας που δεν υπέχουν αντίστοιχη υποχρέωση.

vi. Αποδεικτικό για την υποβολή αίτησης προς χορήγηση βιβλιαρίου υγειονομικής περίθαλψης.

vii. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, προκειμένου για ανήλικα τέκνα.

δ. Η διαδικασία εξαγοράς των ενσήμων δεν απαιτεί προηγούμενη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.).

ε. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να καθορίζονται τυχόν απαιτούμενα πρόσθετα δικαιολογητικά. Για ειδικές κατηγορίες προσώπων, με την ίδια απόφαση είναι δυνατόν να ανακαθορίζονται τα οικεία δικαιολογητικά.

στ. Εγγραφή στους καταλόγους ανεπιθύμητων, αποκλειστικώς για λόγους παράνομης εισόδου, εξόδου, εργασίας και διαμονής στη Χώρα, καθώς και συναφείς εκκρεμείς απελάσεις δεν αποτελούν παρακωλυτικό λόγο για τη χορήγηση της άδειας διαμονής. Υφιστάμενες για την ανωτέρω αιτία εγγραφές στον κατάλογο ανεπιθύμητων θεωρούνται ότι έχουν, αυτοδικαίως, αρθεί.

ζ. Η παρ. 12 του άρθρου 32 του ν. 3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α) για την κατάθεση αίτησης προς λήψη άδειας διαμονής ισχύει και για την παρούσα ρύθμιση.

η. Ανανέωση των ανωτέρω αδειών διαμονής γίνεται για έναν από τους λόγους του νόμου αυτού, χωρίς να απαιτείται ειδική θεώρηση εισόδου.⁸⁰

⁸⁰ Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης η' καταργήθηκε με το άρθρο 18, παρ3 του ν.3536/2007

12.α. Υπήκοοι Αλβανίας, οι οποίοι αιτούνται τον εφοδιασμό τους ή την ανανέωση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.) και το αίτημά τους απορρίπτεται, διότι δεν απέδειξαν ομογενειακή ιδιότητα, έχουν τη δυνατότητα υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον:

ί. Διαμένουν επί τρία (3) τουλάχιστον έτη στη χώρα.

ιι. Έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση επί τυχόν ασκηθείσας αιτήσεως ακυρώσεως της σχετικής απορριπτικής απόφασης.

ιιι. Δεν έχει ασκηθεί σε βάρος τους ποινική δίωξη για χρησιμοποίηση ψευδών πληροφοριών, πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων, καθώς και για διάπραξη απάτης.

ιiv. Δεν υφίστανται σε βάρος τους λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.3536/2007(ΦΕΚ 42 Α').

β. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής υποβάλλεται στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου διαμονής του αιτούντος εντός τριών (3) μηνών από την επίδοση της απορριπτικής απόφασης ή της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης επί ασκηθείσας αιτήσεως ακυρώσεως.

Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στη μισθωτή απασχόληση και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου και έχει ετήσια ισχύ.

Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής ασκούσε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και η δραστηριότητα εξακολουθεί να υφίσταται. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου θα εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα.

Οι άδειες διαμονής της παρούσης μπορούν να ανανεώνονται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των διατάξεων του νόμου αυτού.

γ. Η ανωτέρω άδεια διαμονής χορηγείται και στα μέλη της οικογένειας του αιτούντος, εφόσον αποδεδειγμένα συγκατοικούσαν με αυτόν και εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα.

δ. Στις ρυθμίσεις της παρούσας υπάγονται και οι υπήκοοι Αλβανίας, τα αιτήματα των οποίων απορρίφθηκαν πριν την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων της παρούσης και συνεχίζουν έκτοτε να διαμένουν στη χώρα, εφόσον οι σχετικές αιτήσεις υποβληθούν εντός έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ε. Δικαίωμα υπαγωγής στην ανωτέρω διαδικασία παρέχεται και στους υπηκόους Αλβανίας των οποίων το αίτημα για χορήγηση ή ανανέωση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (ΕΔΤΟ), απορρίφθηκε λόγω προσκόμισης πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων, εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση, εντός τριών (3) μηνών από την έκδοση σχετικής τελεσίδικης αθωωτικής απόφασης για τη διάπραξη των συγκεκριμένων αδικημάτων.⁸¹

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 92

Παράβολα-Αναπροσαρμογή προστίμων-Επικυρώσεις

1. Η αίτηση για τη χορήγηση και την ανανέωση των αδειών διαμονής συνοδεύεται από παράβολο, το οποίο, αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζεται ως ακολούθως:

α. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι ενός έτους σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ.

β. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι δύο έτη σε τριακόσια (300) ευρώ.

γ. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι τρία έτη σε τετρακόσια πενήντα (450) ευρώ.

Τα παράβολα του άρθρου αυτού εισπράττονται μόνο με την έκδοση αποδεικτικού διπλοτύπου τύπου Β' από την αρμόδια για την παραλαβή της αίτησης υπηρεσία.

Οι υπαγόμενοι στις ρυθμίσεις της συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.1245/1982 (ΦΕΚ 45Α') δεν υπόκεινται στην υποχρέωση καταβολής παραβόλου.⁸²

⁸¹ Προστέθηκε με το άρθρο 45, παρ. 1 ζ του ν.3731/2008

⁸² Προστέθηκε με το άρθρο 20, παρ.3 του ν.3536/2007

2. Το παράβολο, το οποίο καταβάλλεται κατά την υποβολή της αίτησης για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος ανέρχεται στο ποσό των εννιακοσίων (900) ευρώ. Δεν υπόκειται στην καταβολή του ανωτέρω παραβόλου όσοι κατέχουν ήδη άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας και ζητούν να υπαχθούν στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος. Στο ίδιο παράβολο υπόκειται, όπου προβλέπεται, η δυνατότητα χορήγησης άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας.

3. Τα πρόστιμα και τα παράβολα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο εισπράττονται υπέρ του Δημοσίου και αναπροσαρμόζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

4. Τα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα που απαιτούνται από τις διατάξεις του παρόντος πρέπει να είναι επικυρωμένα με την επισημείωση της Σύμβασης της Χάγης, όπου αυτή απαιτείται. Στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται επισημείωση, τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν επικύρωση, από την ελληνική προξενική αρχή ή το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, του γνήσιου της υπογραφής του αλλοδαπού οργάνου.

5. Στους υπαλλήλους που κατέχουν οργανικές θέσεις ή είναι αποσπασμένοι στις Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών, καθώς και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καταβάλλεται πρόσθετη αμοιβή, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, το ύψος και ο τρόπος καταβολής της οποίας καθορίζονται ετησίως με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.⁸³

6.α. Ποσοστό 30% επί των εισπραττόμενων εσόδων από τα παράβολα της παραγράφου 1 παρακρατείται από τον οικείο Ο.Τ.Α. κατά την πληρωμή του παραβόλου.⁸⁴ Στους υπαλλήλους που απασχολούνται στις οικείες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. για την εξυπηρέτηση των υπηκόων τρίτων χωρών καταβάλλεται επίδομα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το 1/3 του ανωτέρω ποσοστού. Το ύψος του επιδόματος ανά κατηγορία δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων και ο τρόπος καταβολής του καθορίζονται ετησίως με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, ενώ οι κατηγορίες των δικαιούχων με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Το υπόλοιπο του ανωτέρω ποσοστού διατίθεται αποκλειστικώς για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των ίδιων υπηρεσιών.⁸⁵

β. Ποσοστό 25% των εσόδων από τα παράβολα των παραγράφων 1 και 2 διατίθεται για την κάλυψη δαπανών Υπουργείων, Περιφερειών και Ν.Π.Δ.Δ. που διαχειρίζονται θέματα μεταναστευτικής πολιτικής, καθώς και για την επιχορήγηση του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής. Από τους ίδιους πόρους καλύπτεται και η δαπάνη για την αποζημίωση των μελών, του γραμματέα και του εισηγητή των συλλογικών οργάνων που προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού. Οι ίδιες πιστώσεις μπορούν να διατίθενται και για την αντιμετώπιση δαπανών στις οποίες υποβάλλονται οι προαναφερόμενοι φορείς για την πρόσληψη εποχιακού προσωπικού ορισμένου χρόνου από τις αρμόδιες υπηρεσίες των παραπάνω φορέων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3812/ 2009 και της εκάστοτε ισχύουσας συναφούς νομοθεσίας. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και κατανέμονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου.⁸⁶

7. Αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας διαμονής ανήλικων που φιλοξενούνται σε οποιοδήποτε ίδρυμα ή σε νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού υποβάλλονται από τον οριζόμενο εκπρόσωπο του ιδρύματος ή του νομικού προσώπου.

⁸³ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20, παρ.1 του ν.3536/2007

⁸⁴ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 26, παρ.4 του ν.3613/2007

⁸⁵ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20, παρ.2 του ν.3536/2007

⁸⁶ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30, παρ.1 του ν.3838/2010

Άρθρο 93

Ενιαίο πληροφορικό σύστημα-Τήρηση μητρώου

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης οργανώνεται ενιαίο πληροφορικό σύστημα και προβλέπεται ενιαίος αριθμός μητρώου για όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών που εισέρχονται νόμιμα στη Χώρα.

2. Μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της προηγούμενης παραγράφου, οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης υποχρεούνται να τηρούν μητρώο υπηκόων τρίτων χωρών. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και τηρουμένων πάντοτε των διατάξεων που αφορούν την αρμοδιότητα της, καθορίζονται τα προσωπικά δεδομένα των υπηκόων τρίτων χωρών που ζουν στην Ελλάδα, τα οποία μπορούν να συλλέγουν, αποθηκεύουν και επεξεργάζονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, καθώς και οι δήμοι και οι κοινότητες της Χώρας, προκειμένου να τηρούν μητρώο υπηκόων τρίτων χωρών και να αντιμετωπίζονται λοιπές ανάγκες εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας, σύμφωνα με τη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 41 του ν. 2910/2001. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι διαδικασίες και οι φορείς συλλογής, τήρησης και επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, οι προϋποθέσεις κοινοποίησης τους στα δικαιούμενα φυσικά πρόσωπα, στα οποία αφορούν, καθώς και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις διασύνδεσης αρχείων.

Άρθρο 94

Γονείς ανήλικων ημεδαπών

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας επιτρέπεται να χορηγείται το Δελτίο Διαμονής της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του νόμου αυτού και με ανάλογη τήρηση των προϋποθέσεων του Κεφαλαίου ΙΑ' σε γονείς ανήλικων ημεδαπών. *Στους εν λόγω υπηκόους τρίτων χωρών, μετά την ενηλικίωση του ημεδαπού τέκνου, χορηγείται παράταση της άδειας διαμονής, για μια ακόμη πενταετία, κατά παρέκκλιση των προϋποθέσεων του Κεφαλαίου ΙΑ'.*⁸⁷

Άρθρο 95

Ανιθαγενείς

Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στους ανιθαγενείς.

Άρθρο 97

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού.

Άρθρο 98

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από 1.1.2006, με εξαίρεση τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 89, τις παραγράφους 3, 4, 7, 10 και 11 του άρθρου 91 και την παράγραφο 5 του άρθρου 92, η ισχύς των οποίων αρχίζει από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.⁸⁸

⁸⁷ Προστέθηκε με το άρθρο 44, παρ.1 του ν.3801/2009

⁸⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν.3536/2007, οι τροποποιήσεις που επήλθαν στο ν.3386/2005, με τα άρθρα 15 και 16 του ν.3536/2007 αρχίζουν να ισχύουν από 1.1.2008.

Ν. 3448/2006 (ΦΕΚ Α' 57)

Άρθρο 26

.....
4. α. Οι άδειες διαμονής του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παρ.10 του άρθρου 91 του ν.3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α'), καθώς και εκείνες που έληξαν μετά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτού του νόμου μέχρι 31.12.2005 και δεν έχουν ανανεωθεί, παρατείνονται αυτοδικαίως μέχρι 30.4.2006, χωρίς την ανάγκη έκδοσης σχετικής διαπιστωτικής πράξης. Μέχρι την ίδια ημερομηνία μπορούν να υποβληθούν αιτήσεις για την ανανέωσή τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις α' και β' της παρ.10 του άρθρου 91 του ν.3386/2005. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παρ. 10 του ίδιου άρθρου παρατείνεται από τότε που έληξε μέχρι και 31.5.2006. Μέχρι 30.4.2006 παρατείνεται και η προθεσμία υποβολής αιτήσεων που προβλέπονται στο πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ.11 του άρθρου 91 του ν.3386/2005.

β. Οι άδειες διαμονής που λήγουν μετά την 1.1.2006 μέχρι και 30.4.2006 παρατείνονται αυτοδικαίως έως 30.4.2006 και ανανεώνονται με την υποβολή σχετικής αίτησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3386/2005.

Άρθρο 1

Εθνική Επιτροπή για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών

1. Συνιστάται Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Μεταναστών υπαγόμενη στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.). Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η Επιτροπή αποτελείται από: α) τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ο οποίος, όταν παρίσταται ο Υπουργός συμμετέχει ως μέλος, β) τον Γενικό Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, τους Γενικούς ή Ειδικούς Γραμματείς των Υπουργείων Εξωτερικών, Ανάπτυξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης, οι οποίοι προτείνονται από τους οικείους Υπουργούς γ) τον Πρόεδρο του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής, ως διαμεσολαβητικό σύνδεσμο μεταξύ Εθνικής Επιτροπής και κοινωνίας των πολιτών (όπως ενώσεις μεταναστών, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, και άλλους κοινωνικούς εταίρους που ασχολούνται με θέματα μεταναστών), δ) δύο εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.), ε) δύο εκπροσώπους της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος (Ε.Ν.Α.Ε.), στ) έναν εκπρόσωπο της Εκκλησίας της Ελλάδος, ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, ζ) έναν εκπρόσωπο μέλος ΔΕΠ Πανεπιστημίου σε συναφές γνωστικό αντικείμενο, η) έναν εκπρόσωπο από κάθε κοινοβουλευτική ομάδα που αναγνωρίζεται από τον Κανονισμό της Βουλής, θ) δύο εκπροσώπους της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.), ι) δύο εκπροσώπους της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.), ια) έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), ιβ) έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), ιγ) έναν εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.), ιδ) έναν εκπρόσωπο του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών (Ε.Β.Ε.Α.), ιε) έναν εκπρόσωπο του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ.) και ιστ) έναν εκπρόσωπο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

3. Οι φορείς που εκπροσωπούνται στην Επιτροπή υποχρεούνται να υποδείξουν τους εκπροσώπους τους μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης πρόσκλησης του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Αν δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι μέσα στην προθεσμία αυτή, η Επιτροπή συγκροτείται και συνεδριάζει νομίμως με τα λοιπά μέλη έως την υπόδειξη και τον διορισμό των εκπροσώπων των φορέων.

4. Έργο της Επιτροπής είναι: α) η εισήγηση προτάσεων και δράσεων που αφορούν την κοινωνική ένταξη των μεταναστών στη Διυπουργική Επιτροπή του άρθρου 3 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α'), β) η διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών για τη διαμόρφωση πολιτικών που προάγουν την ένταξη των μεταναστών σε όλους τους τομείς, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και το ευρωπαϊκό κεκτημένο και γ) η κατάρτιση και παρακολούθηση επιχειρησιακών προγραμμάτων, σχετικών με την εφαρμογή της πολιτικής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών, ιδίως στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Κοινωνικής Ένταξης, εφόσον το έργο αυτό της ανατεθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

5. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της αποστολής της, συντάσσει ετήσια έκθεση, στην οποία καταγράφονται οι εξελίξεις ως προς τα ζητήματα της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και η οποία υποβάλλεται στη Βουλή, καθώς και στη Διυπουργική Επιτροπή του άρθρου 3 του ν. 3386/2005, μαζί με τις προτάσεις της για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

6. Η διοικητική, επιστημονική και εν γένει τεχνική υποστήριξη της Επιτροπής του άρθρου 1 ανατίθεται στις υπηρεσίες της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών,

Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής (Ι.ΜΕ.ΠΟ.). Για την υποβολή του έργου της, μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, να συνιστώνται ειδικές επιτροπές ή ομάδες εργασίες ή έργου με πρόσωπα που ορίζονται από δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα ή είναι επιστήμονες με εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρία, ανάλογα με το αντικείμενο του έργου.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής της παρ. 1, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται η αποζημίωση για τα μέλη των επιτροπών ή ομάδων εργασίας ή έργου που προβλέπονται στην παρ. 6, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 15

Υποχρεώσεις υπηρεσιών, συμβολαιογράφων και τρίτων – Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις

9. Στον κατάλογο των κακουργημάτων που απαριθμούνται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 187 του Π.Κ. μετά τη φράση «404 (τοκογλυφία)» προστίθεται η φράση «παράβαση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 87 του ν. 3386/2005 διευκόλυνση της παρανόμου εισόδου υπηκόου τρίτης χώρας, εκ κερδοσκοπίας πραττόμενη από τρία ή περισσότερα πρόσωπα που είχαν συγκροτήσει ή ενταχθεί σε ομάδα για διαρκή δράση προς τούτο».

Άρθρο 18

Μεταβατικές διατάξεις

4. α. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της αρμόδιας Περιφέρειας χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που διέμεναν μέχρι 31.12.2004 και διαμένουν έκτοτε στην Ελλάδα και δεν συντρέχουν στο πρόσωπό τους λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Η απόδειξη της διαμονής τους στη χώρα γίνεται από:

αα) Βεβαίωση εγγραφής ή βεβαίωση εγγραφής τέκνου σε δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εφόσον το τέκνο ενεγράφη πριν από την 31.12.2004 και συνεχίζει να φοιτά μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ββ) Ληξιαρχική πράξη γέννησης ή ληξιαρχική πράξη γέννησης τέκνου στην Ελλάδα, μέχρι 31.12.2004, εφόσον ο ένας των συζύγων διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα ή

γγ) Ληξιαρχική πράξη γάμου που τελέστηκε στην Ελλάδα, μέχρι 31.12.2004, εφόσον ο ένας εκ των συζύγων είναι Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους- μέλους της Ε.Ε. ή υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα ή

δδ) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που απορρίπτει αίτηση για χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής, με εξαίρεση τις απορριπτικές αποφάσεις για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εφόσον η σχετική αίτηση υποβλήθηκε μέχρι 31.12.2004 ή

εε) Απορριπτική απόφαση για τη χορήγηση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.), εφόσον η σχετική αίτηση υποβλήθηκε μέχρι 31.12.2004 ή Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.), το οποίο έληξε μέχρι την ίδια ημερομηνία και δεν ανανεώθηκε.

Η ανωτέρω άδεια διαμονής επέχει και θέση άδειας εργασίας και έχει ετήσια ισχύ. Για τη χορήγησή της απαιτείται, εκτός των δικαιολογητικών που θα ορισθούν με την απόφαση της περίπτωσης γ και βεβαίωση εξαγοράς τυχόν υπολειπομένων εισφορών για ασφάλιση 150 ημερών από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα. Οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται στους οικείους Δήμους μέχρι 30.9.2007, οι οποίοι υποχρεούνται, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών από την υποβολή της αίτησης, να διαβιβάσουν τους σχετικούς φακέλους στην αρμόδια Περιφέρεια.

β. Στις ρυθμίσεις της ανωτέρω παραγράφου υπάγονται, αυτοτελώς, οι σύζυγοι των ανωτέρω υπηκόων, καθώς και τα ανήλικα τέκνα αυτών, με μόνη προϋπόθεση ότι συμβιώνουν με τους γονείς τους ή τους συζύγους κατά περίπτωση.

γ. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται τα απαιτούμενα για τη χορήγηση της άδειας διαμονής δικαιολογητικά.

δ. Εγγραφή στους καταλόγους ανεπιθυμητών, αποκλειστικώς για λόγους παράνομης εισόδου, εξόδου, εργασίας και διαμονής στη Χώρα, καθώς και συναφείς εκκρεμείς απελάσεις δεν αποτελούν λόγο που παρακωλύει τη χορήγηση της άδειας διαμονής. Υφιστάμενες για την ανωτέρω αιτία εγγραφές στον κατάλογο ανεπιθυμητών θεωρούνται ότι έχουν αυτοδικαίως αρθεί.

ε. Ανανέωση των ανωτέρω αδειών διαμονής γίνεται για έναν από τους λόγους του ν.3386/2005, χωρίς να απαιτείται ειδική θεώρηση εισόδου.

5.Όσοι υπήκοοι τρίτων χωρών υπέβαλαν ή υποβάλλουν αίτημα για πρώτη ανανέωση της άδειας διαμονής τους μετά την έναρξη ισχύος του ν.3386/2005 και δεν έχουν πραγματοποιήσει τον ελάχιστο αριθμό ημερών ασφάλισης ή το ελάχιστο χρονικό διάστημα ασφάλισης, που καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 90 του ν.3386/2005 μπορούν να προβούν στην εξαγορά μέρους ή του συνόλου των ημερών ασφάλισης που απαιτούνται στον οικείο ασφαλιστικό φορέα ή αντιστοιχούν στο οικείο χρονικό διάστημα εφάπαξ και χωρίς προσαυξήσεις για τη συμπλήρωση των αντίστοιχων προϋποθέσεων. *Εάν οι σχετικές αιτήσεις για ανανέωση άδειας διαμονής έχουν απορριφθεί, επανεξετάζονται.*⁸⁹

6.Αιτήσεις ανανέωσης αδειών διαμονής, των οποίων η ισχύς έχει λήξει μετά την 1.1.2006 και οι οποίες έχουν απορριφθεί ως εκπρόθεσμες επανεξετάζονται και χορηγούνται οι αντίστοιχες άδειες διαμονής, εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του ν. 3386/2005, όπως ισχύει. Η ανωτέρω ρύθμιση περιλαμβάνει και τις εκκρεμείς αιτήσεις. Προϋπόθεση της ανανέωσης των αδειών διαμονής είναι η προηγούμενη καταβολή προστίμου ίσου με το 1/3 του παραβόλου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005 για κάθε μήνα καθυστέρησης υποβολής της σχετικής αίτησης. Το πρόστιμο βεβαιώνεται από το αρμόδιο για τη χορήγηση της άδειας διαμονής όργανο.

7. Κατά την πρώτη ανανέωση, βάσει των διατάξεων του ν.3386/2005, των αδειών διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν γίνει δεκτοί στη Χώρα για λόγους οικογενειακής επανένωσης, δεν απαιτείται η απόδειξη των επαρκών πόρων, όπως έχουν καθορισθεί με την αριθ. 4415/17.3.2006 (ΦΕΚ 398 Β') κοινή απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, του Υφυπουργού Εξωτερικών, της Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

8.Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι αδειών διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α'), για παροχή ανεξαρτήτων υπηρεσιών ή έργου, και απασχολούνται με σχέση εξηρημένης εργασίας σε περισσότερους του ενός μη σταθερούς εργοδότες (οικοδόμοι, αποκλειστικοί νοσοκόμοι και προσωπικό εργαζόμενο κατ' οίκον του εργοδότη), μπορεί, κατά τη διάρκεια ισχύος των αδειών αυτών, να μεταβάλουν την άδεια διαμονής τους για παροχή εξηρημένης εργασίας σε σταθερό εργοδότη ή σε περισσότερους του ενός μη σταθερούς εργοδότες.

9. Υπήκοοι τρίτων χωρών, που κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.2910/2001 διέμεναν με τους γονείς τους στην Ελλάδα και τους χορηγήθηκε εξάμηνη προσωρινή άδεια διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 66 του ίδιου νόμου και οι οποίοι, προκειμένου να την ανανεώσουν για λόγους σπουδών, εφοδιάσθηκαν με ειδική θεώρηση εισόδου, έχουν τη δυνατότητα, μετά το πέρας των σπουδών τους, να την ανανεώσουν για έναν από τους λόγους του ν.3386/2005.

10. Αιτήσεις υπηκόων τρίτων χωρών, οι οποίοι λόγω αντικειμενικής αδυναμίας στερούνται διαβατηρίου και οι οποίοι υπάγονται είτε στο ρυθμιστικό πεδίο της αριθμ. 11702/23.6.2006 (ΦΕΚ 892 Β') κοινής απόφασης του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και της Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων είτε στις διατάξεις της παρ. 4Α του παρόντος, γίνονται δεκτές και εξετάζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 3386/2005.

⁸⁹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28, παρ. 1 του ν.3613/2007

Άρθρο 19

Βεβαίωση χρόνου ασφάλισης

Η εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων του αλλοδαπού, όπου κατά τις διατάξεις του ν. 3386/2005 απαιτείται ορισμένος χρόνος ασφάλισης σε οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης για την ανανέωση της άδειας διαμονής, αποδεικνύεται αποκλειστικά με βεβαίωση του οικείου οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης, από την οποία προκύπτουν οι ημέρες εργασίας και η διάρκεια της ασφάλισης, καθώς και τα στοιχεία του εργοδότη που ενδεχομένως απασχολεί τον αλλοδαπό. Στην ως άνω βεβαίωση γίνεται ρητή μνεία για την ύπαρξη εκκρεμών ή μη ασφαλιστικών υποχρεώσεων του αλλοδαπού.

Άρθρο 28

Ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής

.....
8. Για τους υπηκόους τρίτων χωρών που επιθυμούν να υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής στη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 18 του ν.3536/2007 δεν απαιτείται προηγούμενη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) για την εξαγορά ενσήμων από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα.

9. Η πρόσθετη αμοιβή της παρ.5 του άρθρου 92 του ν.3386/2005, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 20 του ν.3536/2007, καταβάλλεται σε μέχρι τέσσερις (4) υπαλλήλους της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Ηλεκτρονικής Επεξεργασίας Στοιχείων του Υπουργείου Εσωτερικών, οι οποίοι ασχολούνται με τη διαχείριση του ενιαίου πληροφοριακού συστήματος που προβλέπεται από το άρθρο 93 του ν.3386/2005 και λειτουργεί στην ανωτέρω Διεύθυνση. Οι ανωτέρω υπάλληλοι ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 25

1. Το Υπουργείο Εσωτερικών, στο πλαίσιο υλοποίησης δράσεων της μεταναστευτικής πολιτικής και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ανάληψη της Προεδρίας του 3ου Παγκόσμιου Φόρουμ για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη (Global Forum on Migration and Development - GFMD), μπορεί, κατά τις οικείες διατάξεις, να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με εταιρείες Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., το Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής, την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε., Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού και λοιπούς οργανισμούς, να μεταφέρει πιστώσεις ή να επιχορηγεί τους ανωτέρω εταίρους από τον προϋπολογισμό εξόδων του (ειδικός φορέας ΟΤ110 και Κ.Α.Ε. 3299). Η επιχορήγηση καταβάλλεται στους προαναφερόμενους εταίρους τόσο για την αντιμετώπιση των δαπανών που προέρχονται από την εφαρμογή των σχετικών δράσεων μεταναστευτικής πολιτικής όσο και σε εκτέλεση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει το Υπουργείο στο πλαίσιο της προεδρίας του 3ου Παγκόσμιου Φόρουμ για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη (Global Forum on Migration and Development - GFMD). Διάθεση της επιχορήγησης από οποιονδήποτε εταίρο για σκοπό διαφορετικό από εκείνον για τον οποίο δόθηκε δεν είναι επιτρεπτή.

2. Για την προετοιμασία και τη διοργάνωση του ανωτέρω 3ου Παγκόσμιου Φόρουμ, είναι δυνατή η παροχή χορηγιών εκ μέρους κρατών, διεθνών οργανισμών, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.) της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και από φυσικά πρόσωπα.

Η αποδοχή της χορηγίας γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών και το αντίστοιχο ποσό εισάγεται στον Κρατικό Προϋπολογισμό ως δημόσιο έσοδο και διατίθεται αποκλειστικά για τον ανωτέρω σκοπό μέσω του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών (ειδικός φορέας 07- 110). Εάν η χορηγία προέρχεται από ημεδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, το αντίστοιχο ποσό εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματος ή των καθαρών κερδών του ισολογισμού αντίστοιχα.

3. α. Από την έναρξη ισχύος του π.δ. 234/2007 (ΦΕΚ 272 Α), όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται η Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης νοείται, αντ' αυτής η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής και η Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος.

Άρθρο 39

Άδειες διαμονής δεκαετούς διάρκειας

2. Όπου στις διατάξεις του ν.3386/2005 ή στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας, νοείται η άδεια διαμονής της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 40

Ρυθμίσεις επί μέρους ζητημάτων μεταναστευτικής πολιτικής

4.α. Σε περιπτώσεις τέλεσης γάμου μεταξύ υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν στη χώρα με άδεια διαμονής, στον ένα εκ των συζύγων και στα κατά το άρθρο 4 του π.δ. 131/2006 (ΦΕΚ 143 Α') μέλη της οικογένειάς τους, που διαμένουν ήδη νόμιμα στη χώρα, μπορεί να χορηγηθεί άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 2 περίπτωση β' του άρθρου 5 του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος.

β. Η διαμονή των ανήλικων τέκνων που γεννιούνται στην Ελλάδα από νόμιμα διαμένοντες στη χώρα γονείς, καλύπτεται από την άδεια διαμονής του συντηρούντος μέχρις ότου υποβληθεί αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής τούτων. Αν η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής στο ανήλικο τέκνο υποβληθεί μετά την πάροδο διετίας από τη γέννησή του επιβάλλεται το πρόστιμο που προβλέπεται από τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 87 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει. Οι ρυθμίσεις της ανωτέρω παραγράφου εφαρμόζονται και για τα γεννηθέντα πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τέκνα, εφόσον η αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής υποβληθεί εντός διαστήματος δύο ετών από τη γέννησή τους.

5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου οργάνου χορηγείται άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση σε ανήλικα τέκνα υπηκόων τρίτων χωρών που κατείχαν άδεια διαμονής, η οποία τους είχε χορηγηθεί, είτε για λόγους οικογενειακής επανένωσης είτε βάσει των μεταβατικών διατάξεων της παραγράφου 11 του άρθρου 91 του ν.3386/2005 και η οποία δεν ανανεώθηκε ταυτόχρονα με εκείνη του συντηρούντος. Οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται στις οικείες υπηρεσίες μέχρι 30.6.2009. Τυχόν εκκρεμείς αιτήσεις εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

6. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, τυχόν βεβαιωθέντα πρόστιμα στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ., λόγω μη εμπρόθεσμης δήλωσης, στην οικεία υπηρεσία της Περιφέρειας, των μεταβολών που αφορούν στην ανανέωση διαβατηρίου, διαγράφονται με ατομικά φύλλα έκπτωσης (Α.Φ.Ε.Κ.) από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας κατά τη διάταξη του άρθρου 98 του π.δ. 16/1989 (Κανονισμός Λειτουργίας των Δ.Ο.Υ.).

7. Τέκνα υπηκόων τρίτων χωρών, τα οποία γεννήθηκαν και διαμένουν στην Ελλάδα και των οποίων οι γονείς εξακολουθούν να διαμένουν νόμιμα στη Χώρα, μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους και εφόσον έχουν διανύσει την πρωτοβάθμια και γυμνασιακή εκπαίδευση, αποκτούν, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος, κατά παρέκκλιση της διαδικασίας, των προϋποθέσεων και των κριτηρίων των άρθρων 67 και 68 του ν.3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α'), όπως ισχύει, καθώς και του π.δ.150/2006 (ΦΕΚ 160 Α'). Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 45

1. ....

η) Υπήκοοι τρίτων χωρών που διέμεναν νόμιμα στην Ελλάδα για έναν από τους λόγους του ν.3386/2005 και μετά τη σύναψη γάμου με έτερο υπήκοο τρίτης χώρας ή πολίτη της Ε.Ε. ή Έλληνα υπήκοο μετέβαλλαν το καθεστώς διαμονής τους και έλαβαν είτε άδεια διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης είτε δελτίο διαμονής ως μέλη οικογένειας πολίτη της Ε.Ε. ή Έλληνα, έχουν τη δυνατότητα να επανέλθουν στο προηγούμενο καθεστώς διαμονής τους, εφόσον:

α. Ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο πολίτης της Ε.Ε. ή ο Έλληνας αποβιώσει και δεν δικαιούνται αυτοτελές ή προσωποπαγές αντίστοιχα δικαίωμα διαμονής.

β. Εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου και δεν δικαιούνται αυτοτελές ή προσωποπαγές αντίστοιχα δικαίωμα διαμονής.

Η ανωτέρω δυνατότητα παρέχεται και σε όσα από τα μέλη της οικογένειάς τους διέμεναν νόμιμα στη χώρα και μετέβαλαν αντίστοιχα το καθεστώς διαμονής τους.

Άρθρο 43

Διευκόλυνση της πρόσβασης κατόχων άδειας διαμονής στην απασχόληση

1. Σε υπηκόους τρίτων χωρών, στους οποίους έχει χορηγηθεί ή χορηγείται αυτοτελής άδεια διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α'), όπως ισχύει κάθε φορά, καθώς και με τις διατάξεις του π.δ.131/2006 (ΦΕΚ 143 Α'), σχετικά με το δικαίωμα για οικογενειακή επανένωση, παρέχεται πρόσβαση στη μισθωτή απασχόληση και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου, χωρίς να απαιτείται ειδική έγκριση.

2. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της αυτοτελούς άδειας διαμονής κατείχε προηγουμένως άδεια διαμονής, η οποία του επέτρεπε την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας ή είχε λάβει έγκριση για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και εφόσον η δραστηριότητα εξακολουθεί να υφίσταται. Η ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγουμένου εδαφίου για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα δεν θεωρείται ως αρχική χορήγηση άδειας διαμονής.

Άρθρο 14

Δικαίωμα του εκλέγειν

Ομογενείς και λοιποί αλλοδαποί υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συμμετέχουν στις εκλογές της

πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης με δικαίωμα ψήφου εφόσον:

1. Έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.

2. Δεν έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για έγκλημα ή καταδίκη για το οποίο συνεπάγεται, αν είναι Έλληνες πολίτες, την αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 του Ποινικού Κώδικα.

3. Εντάσσονται σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες νομίμως διαμενόντων στη Χώρα αλλοδαπών:

α. είναι κάτοχοι Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς ή τίτλου διαμονής ως μέλη οικογένειας κατόχου τέτοιου.

ου Δελτίου και έχουν συμπληρώσει, από την υποβολή της αίτησης για την απόκτηση του Δελτίου ή τίτλου αντίστοιχα, πενταετή συνεχή και νόμιμη διαμονή στη Χώρα,

β. είναι κάτοχοι άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας ή δεκαετούς διάρκειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α') και της παραγράφου 2 του άρθρου 91 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει,

γ. έχουν υπαχθεί, στο καθεστώς των επί μακρόν διαμενόντων, κατ' εφαρμογή, των διατάξεων του π.δ. 150/ 2006 (ΦΕΚ 160 Α') ή στο προβλεπόμενο με την ειδική ρύθμιση της παραγράφου 7 του άρθρου 40 του ν. 3731/ 2008 (ΦΕΚ 263 Α'),

δ. είναι κάτοχοι «δελτίων μόνιμης διαμονής», ως μέλη οικογένειας Έλληνα πολίτη ή πολίτη κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 3386/2005 και του άρθρου 17 του π.δ. 106/2007 (ΦΕΚ 135 Α') καθώς και δελτίων ή αδειών παραμονής ως μέλη οικογένειας Έλληνα πολίτη ή πολίτη κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχοντας διανύσει πέντε συνεχή έτη νόμιμης διαμονής στη Χώρα,

ε. είναι γονείς ανηλίκων Ελλήνων πολιτών, σύμφωνα με το άρθρο 94 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει, και έχουν συμπληρώσει πενταετή συνεχή και νόμιμη διαμονή στη Χώρα,

στ. έχουν αναγνωρισθεί ως πολιτικοί πρόσφυγες ή έχουν υπαχθεί στο καθεστώς επικουρικής προστασίας ή προστασίας για ανθρωπιστικούς λόγους, των μελών της οικογένειάς τους συμπεριλαμβανομένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του προϊσχύσαντος προεδρικού διατάγματος 61/1999 (ΦΕΚ 63 Α'), καθώς και των προεδρικών διαταγμάτων 90/2008 (ΦΕΚ 138 Α'), 96/2008 (ΦΕΚ 152 Α'), 167/2008 (ΦΕΚ 223 Α') και 81/2009 (ΦΕΚ 99 Α'), όπως έχουν τροποποιηθεί, εφόσον έχουν συμπληρώσει συνεχή πενταετή και νόμιμη διαμονή στη Χώρα από την υποβολή του σχετικού αιτήματος,

ζ. είναι κάτοχοι ταξιδιωτικών εγγράφων ή ειδικού δελτίου που έχουν χορηγηθεί από ημεδαπή αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις της Διεθνούς Σύμβασης της Νέας Υόρκης, περί του καθεστώτος των ανιθαγενών, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 139/1975 (ΦΕΚ 176 Α') και έχουν συμπληρώσει πενταετή συνεχή και νόμιμη διαμονή στη Χώρα από την αίτησης χορήγησης των παραπάνω τίτλων,

η. έχουν τίτλο διαμονής ως ομογενείς και έχουν συμπληρώσει από τη χορήγηση του πενταετή συνεχή και νόμιμη διαμονή στη Χώρα⁹⁰.

θ. πολίτες χωρών ΕΖΕΣ που είναι κάτοχοι τίτλου διαμονής εκδιδόμενου από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές και συμπληρώνουν πενταετή συνεχή και νόμιμη διαμονή στη Χώρα⁹¹.

⁹⁰ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18, παρ.7, εδάφιο α του ν.3870/2010

⁹¹ Προστέθηκε με το άρθρο 18, παρ.7, εδάφιο β του ν.3838/2010

Άρθρο 15

Αίτηση εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους

1. Τα πρόσωπα που ανήκουν σε μια από τις αναφερόμενες στο προηγούμενο άρθρο κατηγορίες και επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμα του εκλέγειν οφείλουν να υποβάλλουν σχετική αίτηση εγγραφής τους σε ειδικό εκλογικό κατάλογο του δήμου στον οποίο υπέβαλαν την αίτηση για τη χορήγηση του εν ισχύι τίτλου διαμονής τους, εφόσον κατοικούν μόνιμα εκεί. Τα πρόσωπα που ανήκουν στις περιπτώσεις 3 στοιχεία α', στ', ζ' και η' του προηγούμενου άρθρου οφείλουν να υποβάλλουν την αίτηση εγγραφής στο δήμο στον οποίο διαμένουν κατά τα δύο τουλάχιστον τελευταία έτη.

2. Ο δικαιούμενος να εγγραφεί σε ειδικό εκλογικό κατάλογο, ο οποίος έχει μετοικήσει σε δήμο άλλον από αυτόν στον οποίο υπέβαλε την αίτηση για τη χορήγηση του εν ισχύι τίτλου διαμονής του, καθώς και κάθε εγγεγραμμένος σε ειδικό εκλογικό κατάλογο, που έχει μετοικήσει σε άλλο δήμο, μπορεί να εγγραφεί στον ειδικό εκλογικό κατάλογο του δήμου της κατοικίας του εφόσον διαμένει εκεί τα δύο τουλάχιστον τελευταία έτη από την ημερομηνία γνωστοποίησης της μετεγκατάστασης στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας.

3. Η αίτηση εγγραφής σε ειδικό εκλογικό κατάλογο πρέπει να συνοδεύεται από:

α. Επικυρωμένο αντίγραφο του κατά περίπτωση υφιστάμενου τίτλου διαμονής εν ισχύι. Για την εγγραφή σε ειδικό εκλογικό κατάλογο τον αναγκαίο τίτλο νόμιμης διαμονής δεν αντικαθιστά βεβαίωση κατάθεσης δικαιολογητικών είτε για την το πρώτον χορήγηση είτε για την ανανέωση άδειας διαμονής.

β. Επικυρωμένο αντίγραφο ισχυρού διαβατηρίου. Εξαιρούνται όσοι εμπίπτουν στις περιπτώσεις αντικειμενικής αδυναμίας κατοχής διαβατηρίου, κατά την έννοια της παραγράφου 1 εδάφιο γ' του άρθρου 84 του ν. 3386/ 2005, όπως ισχύει, καθώς και όσων ανήκουν στις περιπτώσεις 3 στ', ζ' και η' του άρθρου 14.

γ. Τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη συμπλήρωσης διετούς διάρκειας κατοικίας στο δήμο, στους ειδικούς καταλόγους του οποίου πρόκειται να γίνει η εγγραφή, εφόσον αυτό απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Για την απόδειξη της διετούς τουλάχιστον διάρκειας της διαμονής στο δήμο της Χώρας, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου πρόκειται να γίνει η εγγραφή, εφαρμόζονται τα όσα προβλέπονται για τη μεταδημότευση των Ελλήνων πολιτών στο άρθρο 15 παρ. 7 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (κ.ν. 3463/2006, ΦΕΚ 114 Α'), όπως ισχύει κάθε φορά.

δ. Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου για δικαστική χρήση. Το εν λόγω πιστοποιητικό μπορεί να αναζητείται αυτεπαγγέλτως από τις υπηρεσίες του δήμου.

Άρθρο 16

Άσκηση του δικαιώματος

1. Το δικαίωμα του εκλέγειν ασκείται αποκλειστικά από τους εγγεγραμμένους στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του προηγούμενου άρθρου, που κατά το χρόνο της ψηφοφορίας κατέχουν έναν από τους περιοριστικά αναφερόμενους στο άρθρο 14 του παρόντος νόμου τίτλους διαμονής σε ισχύ.

2. Οι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ψηφίζουν μαζί με τους λοιπούς εκλογείς στα εκλογικά τμήματα που έχουν ορισθεί, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

3. Η αναγνώριση των εκλογέων διενεργείται με βάση τον επιδεικνυόμενο κατά την ψηφοφορία τίτλο νόμιμης διαμονής σε ισχύ και ισχυρό διαβατήριό τους, όπου τούτο απαιτείται.

Άρθρο 17

Δικαίωμα του εκλέγεσθαι

1. Εκλογείς, εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του άρθρου 15 του παρόντος, που κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών έχουν συμπληρώσει το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας τους, μπορούν να εκλεγούν δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών διαμερισμάτων και τοπικοί σύμβουλοι, με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι διαθέτουν επαρκή γνώση της Ελληνικής γλώσσας για την άσκηση των καθηκόντων τους και τηρούν τους όρους της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, ΦΕΚ 114 Α'), όπως ισχύει κάθε φορά.

2. Οι περιορισμοί κατοχής αξιωματών της παραγράφου 11 του άρθρου 3 του π.δ. 133/1997 (ΦΕΚ 121 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 164/1997 (ΦΕΚ 145 Α'), το π.δ. 320/1999 (ΦΕΚ 305 Α') και το π.δ. 130/2002 (ΦΕΚ 107 Α'), καταλαμβάνουν και τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου.

3. Οι εκλογείς της παραγράφου 1 ανακηρύσσονται ως υποψήφιοι από το αρμόδιο Δικαστήριο εφόσον κατέχουν έγκυρο τίτλο διαμονής και ισχυρό διαβατήριο, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων της παραγράφου 3β του άρθρου 15 του παρόντος.

4. Με την κατάθεση δήλωσης υποψηφιότητας κάθε υποψήφιος οφείλει να συνυποβάλλει, επιπλέον των όσων ορίζονται γενικώς από την κείμενη νομοθεσία του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, και τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α. υπεύθυνη δήλωση με την οποία δηλώνεται η ιθαγένεια και η διεύθυνση της μόνιμης κατοικίας του στην Ελληνική επικράτεια, ότι γνωρίζει επαρκώς την Ελληνική γλώσσα για την άσκηση των καθηκόντων σε περίπτωση εκλογής του, καθώς και ότι δεν είναι υποψήφιος για τις δημοτικές εκλογές στην Ελλάδα σε άλλο δήμο, ούτε σε άλλο συνδυασμό του ίδιου δήμου,

β. βεβαίωση εγγραφής στον ειδικό εκλογικό κατάλογο του δήμου όπου είναι υποψήφιος,
γ. επικυρωμένο αντίγραφο του κατά περίπτωση υφιστάμενου τίτλου διαμονής σε ισχύ⁹².

δ. επικυρωμένο αντίγραφο του διαβατηρίου, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων της παραγράφου 3β του άρθρου 15 του παρόντος.

Άρθρο 30

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3386/2005

1. ....

2. Το ποσό των εννιακοσίων (900) ευρώ, που αναγράφεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 92 του ν. 3386/ 2005, όπως αυτός ισχύει, για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, μειώνεται στο ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ.

---

⁹² Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18, παρ.7, εδάφιο γ του ν.3870/2010.

Άρθρο 18
Ειδικές ρυθμίσεις

8.α. Οι υπάλληλοι, οι οποίοι ανήκουν στις κατωτέρω κατηγορίες και διορίστηκαν ή μετατάχθηκαν στις Περιφέρειες του Κράτους για την κάλυψη των αναγκών των Διευθύνσεων Αστικής Κατάστασης και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, υποχρεούνται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους τουλάχιστον για μια πενταετία αποκλειστικά στις Διευθύνσεις αυτές:

i) οι απόφοιτοι του Τμήματος Μεταναστευτικής Πολιτικής της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης με εξειδίκευση σε θέματα μετανάστευσης και ιθαγένειας,

ii) οι υπάλληλοι που διορίστηκαν ή μετατάχθηκαν στις οργανικές θέσεις που συστάθηκαν με το άρθρο 76 παρ.13 του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α),

iii) οι υπάλληλοι που μετατάχθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 89 παρ. 2 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α), όπως ισχύει,

iv) οι υπάλληλοι, οι οποίοι, κατόπιν λύσης της σύμβασης, δυνάμει της οποίας παρείχαν εργασία στις Υπηρεσίες Αστικής Κατάστασης και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, μονιμοποιήθηκαν ύστερα από την έκδοση σχετικής τελεσίδικης δικαστικής απόφασης και

v) οι συμβασιούχοι με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου που απασχολούνται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 11 του π.δ. 164/2004.

β. Μόνιμοι και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπάλληλοι των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, οι οποίοι έχουν υπηρετήσει, ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας, για ένα τουλάχιστον έτος σε οργανικές μονάδες αυτών, με αντικείμενο την εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών ή απόδοσης της ελληνικής ιθαγένειας, καθώς και θεμάτων αστικής και δημοτικής κατάστασης, μπορούν να μεταταχθούν ή να μεταφερθούν με την ίδια σχέση εργασίας στις Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης ή στις Διευθύνσεις Ιθαγένειας των κρατικών περιφερειών. Η μετάταξη ή η μεταφορά διενεργείται ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, στην οποία επισυνάπτεται βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας της οικείας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης για τη συνδρομή των προϋποθέσεων απασχόλησης τους στα αναφερόμενα αντικείμενα. Η μετάταξη γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Υπουργού Οικονομικών σε κενές οργανικές θέσεις και σε περίπτωση που δεν υφίστανται σε προσωποπαγείς θέσεις, με παράλληλη κατάργηση της θέσης την οποία κατείχε ο υπάλληλος στην υπηρεσία από την οποία μετατάσσεται. Η αίτηση υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι μετατασσόμενοι ή μεταφερόμενοι με βάση τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου υποχρεούνται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους τουλάχιστον για μια πενταετία στις υπηρεσίες, στις οποίες μετατάσσονται ή μεταφέρονται.